HOŁAS DUŠY

KNIŽKA DA NABAŽENSTWA
dla
BIEŁARUSAŭ-KATALIKOŭ

Ułažyŭ Ks. K. Stepowič.

II wydańnie
Papraŭlenaje i dapoŭnienaje

WILNIA — — — 1934 h.

Wydańnie „Bielaruskaha Katalickaha Wydawiectwa".

Nihil obstat

Dr. Ildephonsus Bobicz, presb.

10.VIII.34.

Imprimatur

† *ROMUALDUS*

Archiep. Metropolita

Vilnensis.

Vilnae, 13.VIII.34.

N. 18223.

J. Ostreyko,

Curiae Notarius.

Mučaniku za relihijnaje abjadnańnie Ūschodu z Zachadam, św. Jozafatu, Archibiskupu Połackamu, hetu pracu paświačaju.

PRADMOWA
da I-ha wydańnia.

Miły Bracie Biełarusiel Kali Boh pazwoliŭ nam dawać cześć Jamu ŭ rodnaj mowie našaj, ličyŭ ja patrebnym złažyć woś hetu knižycu, kab prysłužycca patrel am duszy twajej. Niachaj nie zastrašyć Ciabie jaje forma prostaja, ni jaje pachiby, kali časam jakija zakralisia, ale niachaj serca twajo znojdzie ŭ jej myśli dobryja, katorymi ūźniasieśsia Ty ščyraj dušoj da Najwyššaha. Mo' słowa jakoje budzie wydawacc. mienš padchodnym, nia sumuj! Daść Boh, što jak staniem rodnaj mowaj Jaho chwalici, huduć i słoŭcy da taho bładzlejšyja, a ciapier dawolimsia tym, što majem. Pišučy hetu knižku, mieŭ ja na mecie dać strawu loŭkuju strudžanaj duszy twajej i pamahčy jej wyskazwa ca prad Boham słowam prostym, a poŭnym tajničnaj hłybini. Twaryŭ ja tut mała: dau toje, što i sam znajšoŭ u piśmienstwie wialikich pieśniaroŭ myśli relihijnaj. Pazwol, o Boža, uzraści zierniatkam hetym na niwie Twajej!

Ks. K. S.

PRADMOWA
da II-ha wydańnia.

Pryhataŭlajučy da druku II wydańnie „Holasu Duszy", mieŭ ja na ŭwazie pradusim našu biełaruskuju moładź, jakaja choča malicca ŭ swajej rodnaj mowie i žadaje swajej knižki da nabaženstwa. Dziela hetaha ŭwieś matarjał u hetym II wydańni datasawany da życcia moładzi i pryhetym wybrany najpatrabniejšy. Wypuściŭ ja z I wydańnia raździeł ab tarcyjarstwie, razmyślefni na ważniejšyja świata hodu, a ŭwioŭ miž inšym malitwy lmšalnyja, abapiortyja na Liturhii, niešpary (da Maci Božaj), karotki rachunak sumleńnia i sabraŭ usie pieśni, jakija ad I wydańnia (ad 1926 h.) žjaŭlalisia ŭ časopisiach i adbitkach. Nie pamiaściŭ ja „Darohi Kryža", „Ražanca", „Pieśniaŭ žalu", kab lišnie nie pašyrać raźmieru knižki, jakaja i raźmieram swaim pawinna być prydatnaj dla moładzi. Pakul wyjdzie abšyrnaja knižka da nabaženstwa dla narodu, abyjmajučaja ŭsiu Służbu Božuju, hetaj knižycaj mohuć karystacca i starejšyja.

Niachaj-ža heta knižyca budzie puciawodnaj zorkaj u relihijnym adradžeńni Biełaruskaha narodu.

Ks. W. Hadleŭski.

Čaść I.
PACIERY I KATECHIZMY.

PACIERY.

Kožny dzień, rana i wiečaram, starajsia adhawaryć paciery i hetym spoŭniš swoj abawiazak pierad Boham. Kali-b nia mieŭ času, zmoŭ prynamsi „Ojča naš", Prywitana budź" i „Chwała Ajcu".

Znak kryža światoha.

† U imia Ajca i Syna i Ducha Światoha. Amen.

Malitwa Hospadawa.

Ojča naš, katory jość u niebie. Świacisia imia Twajo. Pryjdzi waładarstwa Twajo. Budź wola Twaja, jak na niebie, tak i na ziamli. Chleba našaha štodziennaha daj nam siańnia. I adpuści nam hrachi našy, jak i my adpuščajem winawatym našym. I nie ŭwadzi nas u pakusu, ale zbaŭ nas ad złoha. Amen.

Anielskaje prywitańnie.

Prywitana budź, Maryja, poŭnaja łaski, Pan z Taboju, bahasłaŭlena Ty miž žančynaŭ i bahasłaŭlen płod ułońnia Twajho, Jezus. Świataja Maryja, Maci Boža, malisia za nas hrešnych, ciapier i ŭ časinu śmierci našaj. Amen.

Skład Apostalski.

1. Wieru ŭ Boha Ajca Ŭsiomahutnaha, Stwaryciela nieba i ziamli. 2. I ŭ Jezusa Chrysta, Syna Jaho adzinaha, Pana našaha. 3. Katory pačaŭsia z Ducha Światoha, naradziŭsia z Maryi Dziewy. 4. Zamučany pry Ponskim Piłatu, ukryžawany, pamior i pachawany. 5. Zyjšoŭ da piekła, treciaha dnia paŭstaŭ z umioršych. 6. Uzyjšoŭ u nieba, siadzić prawaruč Boha Ajca Ŭsiomahutnaha. 7. Adtul pryidzie sudzić žywych i pamioršych. 8. Wieru ŭ Światoha Ducha. 9. Światy Kaścioł Katalicki, łučnaść światych. 10. Adpuščeńnie hrachoŭ. 11. Us'rašeńnie ciela. 12. Žyćcio wiečnaje. Amen.

Dziesiać Božych prykazańniaŭ

Ja twoj Pan Boh, katory wywieŭ ciabie z ziamli Ehipskaj, z domu niawoli.

1. Nia miej inšych bahoŭ aproč Mianie.
2. Nia ŭžywaj Imieńnia Božaha nadaremna.
3. Pomni dzień światy światkawać.
4. Pawažaj baćku twajho i matku twaju.
5. Nie zabiwaj.
6. Nie čužałož.
7. Nie kradzi.
8. Nia świedč falšywa na bližniaha swajho.
9. Nie pažadaj žonki čužoj.
10. Nie prahni ničoha, što nie twajo.

Lubi Boha ŭsim sercam, usiej dušoj i ŭsiej siłaj swajej, a bližniaha swajho, jak samoha siabie.

Chwała Ajcu i Synu i Duchu Światomu, jak było spradwieku, ciapier i zaŭsiody i na wieki wiečnyja. Amen.

Boža, budź miłaściwy mnie hrešnamu. †

KATECHIZMY.

Piać kaścielnych prykazańniaŭ.

1. Ustanoŭlenyja świata światkawać.
2. U niadzielu i świata Imšy światoj słuchać.
3. Zahadanyja pasty paścić.
4. Najmieńš raz u hod prystupać da Sakramentu Pakuty i kala Wialikadnia da światoj Eucharystyi.
5. Časam zabaronienym wiasiellaŭ i hulniaŭ nie spraŭlać.

Ważniejšyja praŭdy wiery.

Pieršaja — jość Boh.

Druhaja — Boh jość sprawiadliwy.

Treciaja — Boh jość adzin u troch asobach.

Čaćwiertaja—Syn Boży staŭsia čałaviekam i pamior za nas na kryży.

Piataja — łaska Bożaja da zbaŭleńnia kaniečnie patrebnaja.

Šostaja—duš čałaviека nia ŭmiraje.

Siem światych Sakramentaŭ.

1. Chrost. 2. Kryžmawańnie. 3. Eucharystyja. 4. Pakuta. 5. Apošniaje namaščeńnie. 6. Kapłanstwa. 7. Žanimstwa.

Piać warunkaŭ Sakramentu Pakuty.

1. Rachunak sumleńnia. 2. Žal za hrachi. 3. Pastanowa paprawy žyćcia. 4. Ščyraja spowiedź. 5. Naprawa kryŭdy Bohu i bliźniamu.

Dary Ducha Światoha.

1. Mudraść. 2. Rozum. 3. Rada. 4. Mužnaść. 5. Umielaść. 6. Pabožnaść. 7. Bahabojnaść.

Try cnoty Božyja (teolohičnyja).

1. Wiera. 2. Nadzieja. 3. Luboŭ.

Čatyry asnaŭnyja cnoty.

1. Razważnaść. 2. Sprawiadliwaść. 3. Strymliwaść. 4. Mužnaść.

Rady ewaneličnyja.

1. Dabrawolnaja ŭbohaść. 2. Daśmiertnaja čystaść. 3. Poŭnaja paslušnaść.

Waźniejšyja chryścijanskija ŭčynki.

1. Malitwa. 2. Post. 3. Dareńnie ŭbohich.

Dobryja ŭčynki dzieła duży bliźniaha.

1. Hrešnaha napaminać. 2. Ciomnaha nawučać. 3. Pytajučym dobra raić. 4. Sumnaha paciešyć. 5. Prykraść ciarpliwa znosić. 6. Kryŭdu sercam darawać. 7. Za žywych i pamiorších malicca.

Dobryja ŭčynki dzieła ciela bliźniaha.

1. Halodnaha nakarmić. 2. Zasmahšaha napaić. 3. Nahoha pryadzieć. 4. Padarožnaha ŭ dom pryniać. 5. Chworaha adwiedać. 6. Wiaźnia ŭspamahčy. 7. Niaboščyka pachawać.

Siem hrachoŭ hałoŭnych.

1. Pycha. 2. Prahawitaść. 3. Niačystaść. 4. Hnieŭ. 5. Abžorstwa i pjanstwa. 6. Zawidnaść. 7. Laniŭstwa.

Hrachi kličačyja pomsty Božaj.

1. Samawolnaje zabojstwa. 2. Hrech sadomski. 3. Kryŭda ŭdawy i siraty. 4. Zadziaržańnie należnaje zapłaty.

Hrachi proci Ducha św.

1. Nadmiernaja nadzieja na milaserdzie Božaje biaz dobrych čynaŭ. 2. Bieznadziejnaść zbaŭleńnia abo rospač. 3. Supraciŭleńnie paznanaj praŭdzie wiery. 4. Zawidnaść łaski Božaj bliźniamu. 5. Zakamianielaść u hrachoch. 6. Adkładańnie pakuty aż da śmierci.

Hrachi čužyja z našaj winoj.

1. Zahadywać hrašyć. 2. Da hrechu namaŭlać. 3. Hrech naraić. 4. Da hrechu pamahać. 5. Na hrech pazwolić. 6. Hrech pachwalić. 7. Hrech baranić. 8. Hrechu nie karać. 9. Na hrech zamaŭčać.

Apošnija rečy, jakija zaŭsiody treba pomnić.

Śmierć—Sud—Nieba—Piekła.

Chryścijanskaje prywitańnie.

—Pachwalony Jezus Chrystus.
— Na wieki wiečnyja. Amen.

Čaść II.
MALITWY.

MALITWY RANIŠNIJA.

Jak dzień začnieš, tak jaho i skončyš. Cani žyćcio swajo, cani kožnuju chwilinku. Kožnaja chwilina dana nam Boham z łaski. Joh daŭ nam čas da naprawy złoha, što ŭ nas i z nas. Marnawańnie času, heta—hrech. Začni dzień malitwoj, choć i karotkaj, ale z serca idučaj. Zmowiŭšy paciery naranicy, kali maješ čas i achwotu, možaš adčytać jašče i hetyja malitwy.

† *U imia Ajca i Syna i Ducha Św. Amen.*

Malitwa.

O Boža, nie adkažy mnie Twaich daraŭ niabiesnych. O Boža, daruj mnie toje, što sahrašyŭ ja dumkaj, słowam, abo ŭčynkam. Barani mianie ad maładušnaści i zakamianielaści serca. Wybaŭ mianie ad usialakaj hrachowaj pakusy. O Boža, aświaci majo serca, zahidžanaje drennym pačućciom. O Boža, ja hrešny čałowiek, a Ty Boh milaściwy: Ty znaješ maju słabaść — użalsia nada mnoj. O Boža, pašli mnie na pomač Twaju łasku — prasłaŭlaci światoje imia Twajo!

O Chryste Jezu, Zbaŭca moj! Upišy mianie, sluhu Twajho, u knihu žyćcia i daj mnie śmierć ščaśliwuju. Boža moj, choć dahetul nie zrabiŭ ja ničoha dobraha prad Taboj, Ty ŭspamažy mianie łaskaj swajej zrabici pačatak dobraha. O Boža, pakrapi majo serca rasoju łaski Twa-

jej. O Waładaru nieba i ziamli, pomni mianie hrešnaha sluhu swajho ŭ waładarstwie Twaim!

O Boža, pryjmi mianie, bo ja kajusia. Nie adstupajsia ad mianie. Nia daj mnie ŭ propaść zloha zwalicisia. O Boža, daj mnie ślozy pakuty i pamiać na śmierć. Daj mnie cnoty pakory, čystaty, posluchu. Daj mnie ciarpliwaść, wialikadušnaść, lahodnaść. O Boža, zalaży ŭ-wa mnie fundamant dobraha i strach prad Taboj u sercy maim. Niachaj budu ja zdatnym lubici Ciabie z celaha serca i čynici zaŭsiody wolu Twa ja. Barani mianie ad ludziej sapsutych, ad duchaŭ niačystych, ad zloha pažadańnia. Boža moj, Ty ŭsio robiš pawodle swajej woli pradwiečnaj: niachaj-ža wola Twaja spoŭnicca nada mnoj hrešnym. O, budź bahasłaŭleny na wieki. Amen. *)

Akty wiery, nadziei i lubowi.

Boža moj, wieru najmacniej wa ŭsio toje, što Ty abjawiŭ i praz Kaścioł światy padaŭ nam da wiery. U wiery hetaj chaču žyć i pamierci i ŭsim sercam dziakuju Tabie, što mianie abdaryŭ hetaj cnotaj. — O Boža, pawialičwaj u-wa mnie wieru!

Maju nadzieju ŭ Tabie, o Boža, i ŭ n' źmiernaj dabracie Twajej, što dasi mnie ŭsie laski, jakija patrebny da žyćcia i da zbaŭleńnia dušy majej. Maju nadzieju, bo Ty sam, o Boža, abiacaŭ heta i wierna wypaŭniaješ swaje abiacańni. — Boža, paćwiardžaj mianie ŭ hetaj nadziei!

Boža najlepšy! Miłuju Ciabie ŭsiej majeju istotaj i nad usio čysta, a z lubowi da Ciabie miłuju i bližniaha majho, jak samoha siabie. Žaleju ščyra, što hrešačy pastupiŭ niaraz prociŭ Twajej lubowi.—O Boža, zapalwaj u-wa mnie štoraz haračejšy ahoń Twajej lubowi.

Achwiarawańnie Bohu siabie i ŭsiaho swajho.

Achwiaruju Tabie, Boža, siabie samoha i ŭsio, što maju — abo lepš — usio, što ad Ciabie maju, bo Twajo jość usio, što maj i što mieć mahu. Achwiaruju Tabie ŭsio, što siahońnia, zaŭtra i praz usio žyćcio majo budu dumać, hawaryć, rabić i ciarpieć. Achwiaruju ciela i dušu maju z usimi ich uładami i ŭčynkami na čas i na wiečnaść.

Malitwa św. Bernarda da Najśw. Dziewy Maryi.

Pomni, o Najmiłaściwiejšaja Dziewa Maryja, što ad wieku niačuwana, kab toj, chto da Twajej abarony ŭciakaje i Twajej pomačy prosić, byŭ Taboju apuščany. Za hetaj nadziejaj iduču, o Dziewa nad Dziewy, Maci Božaja, kliču Ciabie ŭ majej niadoli i jak hrešnik šukaju Twajho źlitawańnia. O, Maci Pradwiečnaha Słowa, nia ŭzhardź maleńniem maim, ale pryjmi jaho laskawa! Amen.

Malitwa da Aniola-Straża.

Aniele Boży, Wartaŭniču moj, mianie addanaha Tabie wolaj

*) Z tworaŭ św. Jana Chryzostama.

Najwyšejšaha, aświaci, kiruj i bieraży ad błahoha. Amen.

* * *

Chwała Ajcu i Synu i Duchu światomu:

Jak było spradwieku, ciapier i zaŭsiody i na wieki wiečnyja. Amen. †

MALITWY WIAČORNYJA.

Kančajučy dzień, zhawary paciery, tak jak i naranicy, a pośle możaš adčytać taklja malitwy:

Malitwa.

Panie Boža ŭsiomocny, wieru, što Ty jość tut i na kožnym miescy. Klaniajusia Tabie i chaču Ciabie miławać nad usio na świecie.

Dziakuju Tabie za ŭsie łaski, jakija Ty mnie siońnia daŭ, nia hledziačy na maju niahodnaść. Dziakuju za zdaroŭje, siłu da pracy, dziakuju za jadu i pićcio i za ŭsie razam Twaje łaski, katorych moža nia znaju abo nie razumieju, dziakuju za ŭsio heta praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Boža ŭsiowiedajučy, Ty świetłaść duszy i rozumu majho, aświaci rozum moj i pamažy majej pamiaci, kab ja dobra paznaŭ i prypomniŭ, čym Ciabie, Ojča najlepšy, zahniawiŭ siahońnia; daj sercu majmu praŭdziwy żal za hrachi maje, daj siłnuju wolu, kab, pastanawiŭšy paprawicca, wytrymaŭ ja ŭ dobrym aż da apošniaj chwiliny žyćcia majho.

Tut zrabi karotki rachunak sumleńnia: ci nie marnawaŭ dnia, ci nia skryŭdziŭ kaho, ci nie zhrašyŭ prociŭ Boha jakim słowam hidkim, abo myślaj niahodnaj, abo ŭčynkam škodnym. Kali tak było, kajsia ščyra i pastanawi, što zaŭtra budzieš lepšym. Kali Boh pazwoliŭ tabie zrabić što dobraje, padziakuj Jamu i nie chwaliisia nikomu. Potym adčytaj:

Psalm 50.

Zżalsia nada mnoiu, Boža, pawodle wialikaha miłaserdzia Twajho.

A pa mnahacie źmiławańniaŭ Twaich satry nieprawatu maju.

Najbolš abmyj mianie z nieprawaty majej i z hrechu majho ačyści mianie.

Bo nieprawatu maju ja znaju, a hrech moj proci mianie zaŭsiody.

Tabie Adzinamu ja zhrašyŭ i zło prad Taboj učyniŭ, kab akazaŭsia Ty sprawiadliwym u słowach swaich i pieramoh, kali Ciabie asudžajuć.

Bo woś ja ŭ nieprawotach začaty i ŭ hrachu začała mianie maci maja.

Bo woś Ty ščaŭdu palubiŭ; niaznanaje i tajnaje mudrości Twajej abjawiŭ mnie.

Akrapi mianie hizopam i ačyščan budu; abmyj mianie i nad śnieh bialejšym stanu.

Słuchu majmu daj radaść i wiasielle i ŭzradujucca paniżanyja kości.

Adwiarni twar Twoj ad hrachoŭ maich i satry ŭsie niepawoty maie.

Serca čystaje stwary ŭ-wa mnie, Boža, a ducha prostaha adnawi ŭ nutroch maich.

Nie adkidaj mianie ad abličča svajho i Ducha Twajho światoha nie adbiraj ad mianie.

Wiarni mnie radaść zbaŭleńnia Twajho i ducham waładarnym ućwiardzi mianie.

Budu niawiernych nawučać daroh Twaich i biazbožnyja da Ciabie nawiernucca.

Wybawi mianie ad krywawych dzieł, Boža, Boža zbaŭleńnia majho: i budzie sławić język moj sprawiadliwaść Twaju.

Panie, adčyni huby maje: i wusny maje buduć apawiaščać chwału Twaju.

Bo kali-b Ty chacieŭ achwiary, ja peŭr dału-by; ale z achwiarau rad Ty nia budzieš.

Achwiara Bohu duch pakutny; serca zbalełym i pakornym, Boža, nia ŭzhardziš.

Paščaśliŭ, Boža, z dobraj woli Twajej Syjonu, kab byli zbudawany ścieny Jeruzalimu.

Tady prymieš achwiary sprawiadliwaści, dary i žertwy; tady pałožac na ŭtar Twoj cialat.

Chwała Ajcu i Synu i Duchu Św. jak było spačatku i ciapier i zaŭsiody i na wieki wiečnyja. Amen.

Malitwa da Najśw. Dziewy Maryi.

O, Dziewa Praćystaja, Maci Jezusa, maja Zastupnica łaskawaja! Paručajusia Twajej apiecy i celaj istotaj maj i addajusia Tabie. Barani mianie, dobraja Matuchna, ad pakusaŭ šatana i cialesnaj napaści i wyprasi łasku ŭ Najmilejšaha Syna ahladaci i sławici Boha na wieki wiečnyja.

* * *

Świataja Maci Zbawiciela Boha,
Jak budu spaci, ścieražy ad złoha,
I moj Patronie, Storažu Aniele,
Budźcie ŭ abaronie pry dušy i ciele.

Małačysia, uspomni i ab tych, jakija adyjšli ŭžo z hetaha świetu, a jakija byli na hetym świecie dla ciabie darahija. Moža malitwa twaja dla ich patrebna.

Malitwa za pamioršych

Miej žlitawańnie, o Boža, nad dušami maich baćkoŭ, bratoŭ, siostraŭ, swajakoŭ i nad dušami tych, što zyjšli z hetaha świetu ŭ nadziei na žyćcio wiečnaje. Wiečny supakoj daj im, o Panie, a światło biazustannaje niachaj im świecić; niachaj supačywaje na wieki. Amen.

Anioł Panski.

Anioł Panski abwieściŭ Dziewie Maryi i začała z Ducha Światoha.

Prywitana budź, Maryja, poŭnaja łaski, Pan z Taboju, bahasłaŭlena Ty miž žančynaŭ i bahasłaŭlen płod ułonnia Twajho, Jezus. Świataja Maryja, Maci Boża, małisia za nas hrešnych ciapier i ŭ časinu śmierci našaj. Amen.

Woś-ža ja sluha majho Pana, niachaj mnie staniecca pawodle Twajho słowa.

Prywitana budź i h. d.

A Słowa stałasia cielam i prabywała pamiž nami.

Prywitana budź i h. d.

Wiečny supakoj daj im, Panie, a świetłaść biazustannaja niachaj im świecić. Amen.

(Paŭtarajecca try razy).

RAZMYŠLEŃNI NA KOŽNY DZIEŃ TYDNIA.

Dobra zrobiš, moj mily Bracie, kali myśl swaju na't kožnaha dnia zrańnia — abo i źwiečara — skupaješ u čystaj krynicy praŭdy Božaje. Pry razmyšleńni, kab jano bylo dušy twajej karysnym, zbudzi spakojnym, ale mocnym aktam woli ŭsiu swaju tworčaść, kab addać Bohu češć wysokaj dumkaju, čystym pačućciom, žywym słowam. Tuju myśl, što razbudzić silniej duch twoj, zapamiataj na cely dzień, kab uściaž być čujnym i pracawitym.

Niadziela.

RAZMYŠLEŃNIE AB TRYWAŁAŚCI DUŠY.

Zasnowa.

Prypomni sabie, što Boh — Istota Wiečnaja, Usiomocnaja— widzić usie tajnicy dušy twajej. Budź pakornym prad mahutnaściaj Jaho. Kajsia, kali byŭ niawierny woli Jahonaj. Swaju kwoluju malitwu achwiaruj dziela Jaho chwaly,—prosiačy, kab dala karyść dušy twajej.

Źmiest.

1. Boh, Tworca Pradwiečny, aktam woli swajej pryzwaŭ mianie da bytawańnia, nadzialajučy padabienstwam da Siabie:

dajeć mnie wolu — žyć;
rozum — zdabywaci praŭdu;
serca — lubici dabro i charastwo.

Niezaležnaj wolaj swajej ja maju adbić na sabie wobraz Božy, zakrapić jaho: upadobnicca žyćciom swaim Bohu. Dapamoža mnie ŭ hetym Syn Božy, Chrystus, katory źjaŭlajecca daskanalnym uzoram čaławieka, što jadnaje ŭ sabie boskuju i ludzkuju naturu ŭ wadnej asobie Boha-Čaławieka.

2. Boh, udzieržywajučy mianie pry bycie, dajeć wiečnuju trywałaś dušy majej: nieśmiarotnaść. Ad mianie zaležyć—być wiečna ščaśliwym na ŭłońni Božym, abo wiečna razłučanym z metaju celaha žyćcia majho. Sam ja žyćciom swaim zapišu siabie ŭ lik aniołaŭ, abo šatanaŭ. Tak dyktujuć nam usie abjawy Božyja i pračućcic celaha rodu ludzkoha.

3. Što kaža ŭ hetaj sprawie rozum ludzki i Duch Božy? Čaławiek žywieć na świecie, kab dajści žyćcia Božaha. Patoje Boh stwaryŭ i aniołaŭ, daŭšy im čas proby. Tolki im u adwiečnaj Prazornaści swajej nia daŭ pa ŭpadku adkupleńnia. Bo čym wyšejšy ŭźlot, tym nižejšy ŭpad. Jakža ščaśliwy čaławiek, što pačuŭ słowa Praŭdy adwiečnaj: „Chto wieryć u mianie, chacia-by i pamior, žyć budzie... Ja jość uskrašeńnie i žyćcio".

Refleksija.

Jaki moj pahlad na žyćcio wiečnaje i čamu ja tak ab hetym dumać bajusia: hdzie pryčyna? Boža, pryjdzi mnie na pomač!

Wywad.

„Niespakojnaje serca majo, o Boža
„Až pokul znojdzie spačyn na ŭłońni Twaim.

Paniadziełak.

AB PRAWIE STAROHA I NOWAHA ZAKONU.

„Sapraŭdy kažu wam: kali sprawiadliwaść waša nia budzie bolšaju, jak wučonych i faryzejaŭ, nia ŭwojdziecie ŭ waładarstwa niabiesnaje". (*Mat. 5*).

Prawa asoby: žyćcio.

1. Wy čuli, što skazana ŭ Starym Zakonie: „Nie zabiwaj; a chto-b zabiŭ, taho čakaje sud". A Ja wam kažu, što kožny, chto hniewajecca na brata swajho, taho čakaje sud; a chto-by skazaŭ bratu swajmu: „niahodnik", taho čakaje Najwyšejšy Trybunał; a chto-b skazaŭ: „biazbožnik", taho čakaje piekła ahniowaje. Kali woś pryniasieš achwiaru na aŭtar, a tam prypomniš sabie, što brat twoj maje niešta proci ciabie, pakiń tam prad aŭtaram achwiaru swaju, a jdzi pahadzisia pierš z bratam swaim, a tady, wiarnuŭšysia, pałažy achwiaru swaju.

Prawa hatunku razmnažeńnie.

2. Wy čuli, što skazana ŭ Starym Zakonie: „Nie čužałož". A Ja wam kažu, što kožny, chto prahawita hladzić na žančynu, užo sčužałožyŭ ŭ sercy swaim... Skazana tak ža: „Chto choča addalić žonku swaju, niachaj jej daść list razwodny". A Ja wam kažu: z wyniatkam raspusty, kožny, chto-b addaliŭ žonku swaju, stajecca pryčynaj jaje čužałožnaści; a chto-b z addalenaj ažaniŭsia — čužałožnik.

Prawa adnosna praŭdy.

3. Wy čuli tak-ža, što skazana ŭ Starym Zakonie: „Nie prysiahaj falšywa". A Ja wam kažu: susim nie prysiahajcie: — ani na nieba, bo jano tron Boha, ani na ziamlu, bo jana padnožža noh Jahonych; ani na Jeruzalim, bo jość miestam wialikaha Waładara; ani na hołaŭ swaju nie prysiahaj, bo nia možaš wałaska adnaho biełym učynici, abo čornym. Ale mowa waša niachaj budzie „tak, tak" — abo „nie, nie".

Prawa adnosna hramady.

4. Wy čuli, što skazana: „Woka za woka, a zub za zub". A Ja wam kažu: Nie supraciŭlajciesia złomu; ale kali chto ŭderyć ciabie ŭ prawuju ščaku, nastaŭ i lewuju; a chto-b dziela saročki chacieŭ wadzić ciabie pa sudoch, adstupi jamu i wopratku; a chto-by prymušaŭ ciabie na tysiaču šahoŭ, idzi z im i dalej. Wy čuli, što skazana: „Lubi bližniaha swajho, a miej u nienawiści woraha swajho". A Ja wam kažu: Lubiecie worahaŭ wašych, rabiecie dabro tym, chto was nienawidzić, i maleciesia za tych, što was praśledujuć i źniewažajuć.

Nia sudziecie, kab samym nia być sudžanymi. — Nia kidajcie taho, što światoje, sabakam; a perłaŭ wašych prad świńmi, kab nie pataptali nahami swaimi. — Rabiecie druhim toje, što chočacie, kab wam rabili.

U hetym uwieś Zakon i Praroctwy.

Aŭtorak.

AB ČYSTAJ MYŚLI I DOBRAJ WOLI.

(Tamaš a Kempis).

1. Na dwuch kryllach uznosicca čaławiek nad hetym świe-

tam: prawatoj dy čystatoj. Prawata maje być u chacieńni, čystata ū pačuwańni. Prawata imknіecca da Boha, čystata znachodzić Jaho i radujecca. Nijakaja sprawa nia budzie tabie ciažkaja, pakul budzieš swabodnym ad hrešnych nachilaŭ. Kali da ničoha inšaha, jak tolki, kab byŭ ty miły Bohu dy karysny bližniamu, nia budzieš imknucca dy šukaci—tady ūnutranaju swabodaju budzieš karystacca. Kali-b serca twajo było prostaje, tady ūsieńkija tworу byli-b lustram žyćcia i knihaju światoje nawuki. Niama tworu takoha maleńkaha dy blahieńkaha, jaki nia wykazwaŭ-by dabratu Boha.

2. Kali-b ty ū samym sabie byŭ dobry i čysty, tady lohka ūsio bačyŭ-by dy razumieŭ. Čystaje serca nieba i piekła pranikaje. Kožny sudzić ab rečach jaŭnych tak, jaki sam jość u sercy. Kali jość sapraŭdy radaść na ziamli, dyk maje jaje čaławiek čystaha serca. I kali dzie jość turbota i złybiada, najlepš wiedaje heta blahoje sumleńnie. Jak żaleza ū ahni hublaje iržu, a pačynaje zihacieć i robicca čystym — tak i čaławiek, kali ūsim sercam da Boha źwierniecca — kidaje swaje zahany i susim pieramianiajecca.

3. Kali čaławiek pačynaje stynuć, tady palochajecca na't maleńkaje raboty i achwotna pryjmaje zmannyja radaści. Kali-ž pačynaje sucelna siabie pieramahać i mužna jści šlacham Božym, tady mała zważaje na toje, što raniej maniłasia jamu być nadta ciažkim.

Sierada.

JAK MOŻNA UTRYMACCA Ū DOBRYM NAMIERY.

(Rodryclus).

1. Žyćcia duchowaha nastaŭniki woś jakim pryraŭnańniem pakazwajuć, jak swaje sprawy štoraz daskanalniej spaŭniać pa-trapim. Fizyk paznajeć wyhlad i raźmier reča nie źwiartajučy ūwahi na ich istotu, bo choć-by istota była najwartaŭniejšaj, nia źmienić ich dziejańnia. Našym abawiazkam: šukać usiudy woli Božaj; nie zważajma na pradmiet učynkaŭ našych, bo ūsiorodna, ci nam hetki, ci inšy zahad dany; ważna, kab wolu Božuju adhadać i spoŭnić jaje ūsiudy i zaŭsiody. Światy Bazyl z sloŭ św. Paŭła wywodzić takuju nawuku: „Žyćcio i ūsie sprawy chryścijanina adnu metu mająć — chwalu Boha". — Ci jaścio, ci pjacio, ci što inšaje robicie — usio dziela chwały Božaje.

2. Zbaŭca Jezus strudžany prysieŭ la studni Jakuba, a wučni pajšli pa ježu ū miesta. Jak wiarnulisia, znajšli Jaho ū hutarcy z samarankaj. Skazali Jamu: „Rabbi, jeź!". A Jon adkazaŭ: „Maju Ja ježu na spažywańnie, ab jakoj wy nia wiedajecie". Howaryli tady wučni pamiž saboju: „Abo Jamu chto prynios jeści?" Nie, ale paslušajcie: „Maja ježa—kaža Chystus—spaŭniaci wolu Taho, chto paslaŭ Mianie". Chaj-ža i dla ciabie ježaj takoju budzie wola Božaja. Ci wučyšsia, ci druhich wučyš: nia šukaj pr emnaści ū samym zdabywańni na-

wuki, abo ŭ nawučańni, ale niachaj spažywam twaim služyć taja radaść, što ŭ-wa ŭsimčysta spaŭniaješ wolu Boha. Taksama i ŭ zaniaćciach chatnich: ci syješ, ci dahladaješ chworych, ci kala haspadarki pracuješ — maješ takuju samuju zasluhu, jak i tyja, što wučać, abo ŭradujuć, bo ŭsie roŭna wolu Božuju spaŭniajuć. I ŭ sercy i na wu ıach mieć treba zaŭsiody takija slowy: „O Boža, rablu heta dla Ciabie, dziela Twajej chwały, dziela spadabańnia Twajho". Budźma wiernymi takomu prakanańniu, a ŭ kancy ŭsio spoŭnić pa..apim. „Z dobraj wolaj služačy Bohu, a nia ludziam", budziem radawacca, bo wolu Boha luba spaŭniaci.

Čaćwier.

AB APOŠNIAJ WIAČERY.

(Pawodle Ew..elii).

1. Pierad uniom światoj Paschi, wiedajučy Jezus, što nadyjšła hadzina Jaho, kab pierajści z hetaha świetu da Ajca: umiławaŭšy swaich, što byli na świecie, da kančatku ich umiławaŭ. Kali-ž pryjšła hadzina, zaniaŭ miesca za stałom i dwanaccać apostałaŭ z im. I skazaŭ im: „Pažadańniem wialikim žadaŭ Ja hetu Paschu spažywać z wami, pierš čym ciarpieć budu". Paśla naliwaje wady ŭ načyńnie i začynaje myć nohi wučniam. Zasieŭšy iznoŭ za stałom, pramowiŭ da ich: „Wiedajecie, što ŭčyniŭ Ja wam? Wy mianie nazywajecie Wučycielem i Panam, i dobra kažacie, bo tak jość. Kali woś Ja, Pan i Wučyciel, abmyŭ nohi wašy, to i wy pawinny adzin druhomu nohi abmywaci. Prykładam pasłužyŭ wam, kab padobna, jak Ja ŭčyniŭ wam, tak i wy čynili".

2. Pad kaniec wiačery ŭziaŭ Jezus chleb, dziakawaŭ, bahasławiŭ, łamaŭ i dawaŭ wučniam swaim, kažučy: „Biarecie i ježcie, bo hetaje jość ciela majo". Potym uziaŭ kielich z winom, učyniŭ padziaku, bahasławiŭ jaho i daŭ im, kažučy: „Biarecie i piecie z hetaha ŭsie, bo hetaja jość kroŭ maja Nowaha Zakonu, jakaja budzie pralita za was za mnohich na adpuščeńnie hrachoŭ. Heta čyniecie na maju pamiatku".

3. Jezus na wiačery ŭzrušany ducham, zajawiŭ apostałam: „Sapraŭdy kažu wam: adzin z was mianie wydaść". Hlanuli ŭsie adzin na druhoha ŭ sumniwie, ab kim haworyć! I strywožanyja wielmi pačali pytacca: „Niaŭžo ja, Panie?" A Jon adkazaŭ św. Janu: „Toj, kamu ja pamaknuŭšy dam chleb. Syn čaławiečy jdzie, praŭda, pawodle taho, što ab Im napisana; ale hora tamu čaławieku, praz katoraha Syn čaławiečy budzie wydany, lepiej było-b jamu, kab jon na świet nie radziŭsia!"...

Piatnica.

AB ACHWIARY IMŠY ŚWIATOJ.

(Z piśmaŭ św. Jana Wjanneja).

1. „Ad uschodu sonca až da zachodu wialikaje Imia majo miž narodaŭ: a na kožnym miescy paświačajecca Imieńniu maj-

mu Achwiara čystaja, bo wialikaje jość imia majo miž narodaŭ — kaža Boh". Słowy hety praroka Malachija najwyraźliwiej tasujucca da času chryścijanstwa. I sapraŭdy, ad času Wybaŭleńnia ziamla celaja jość światyniaj, u katoraj adbywajecca zaŭsiody Achwiara Kalwaryi, uznoŭlenaja praz tysiačy achwiarnikaŭ na čeść Najwyšejšaha. Heta achwiara tak niawyslońna čystaja, daskanalnaja, što maje swaju wartaść nawat tady, kali sprańlajuć jaje ruki niahodnyja. Jezus stanowicca na miesca ludziej hrešnych, kab addać Bohu češć należnuju Jaho Majestatu i wymalić jaho miłaściwaść. Achwiara świataja na aŭtary jość tej samaj Achwiaraj, katoraja adbyłasia raz u Wialikuju Piatnicu na Kalwaryi. Celaja rožnica jość u tym, što na Kalwaryi Jezus Chrystus achwiarawaŭsia sposabam widomym — heta značyć, što hetu Achwiaru bačyli wačami ciela i što krоŭ tam była pralita. U Imšy św. Jezus Chrystus achwiarujecca rukami duchoŭnika, sposabam niawidomym i niakrywawym.

2. Čaławiek, twor Božy, pawinien mieć wialikuju padziačnaść za byt swoj i za ŭsio, čym waładaje; a jznoŭ kožny hrešnik abawiazan da achwiary pakutnaj. I zatoje ŭ Starym Zakonie kožnaha dnia składałasia mnoha achwiaraŭ Bohu. Ale henyja achwiary z žywioły nie mahli mieć należnaha naznačeńnia: Bohu ad čaławieka patrebna była Achwiara mnoha čyściejšaja i samoj siable świedamaja.

Hetaj Achwiaraj, što moža zdawolić Božaje damahańnie, jość sam Jezus Chrystus, Boh roŭny Ajcu, — čaławiek padobny da nas. Jon heta štodzień achwiarujecca na aŭtaroch našych tak, jak kaliści achwiarawaŭsia na Kalwaryi. Praz heta achwiarawańnie samoha siabie Jezus Chrystus, Pan naš, addaje Bohu češć, katoraje należycca Stwarcy ad tworaŭ i wypłačwaje Jamu za grachi ludzkija. Jezus Chrystus, staŭšysia pasiarednikam miž Boham i ludźmi, praz Achwiaru swaju wypraŭšwaje nam usie patrebnyja łaski, a jak achwiara padziačnaja, addaje Bohu padziaku, katoraja Jamu ad nas należycca.

3. Chočaš paniaćcie mieci ab Imšy św.? Adkažu tabie sławami św. Jana Chryzostama: „Imša raduje cely dwor niabiesny, prynosić patolle ŭsim dušam čyscowym, ssyłaje na ziamlu ŭsie bahasłaŭleńnia, daje Bohu bolej pašany, čym usie ciarpieńni mučanikaŭ, čym paluta ŭsich pustyńnikaŭ, čym ślozy žalu, wylityja ad pačatku świetu až da jaho kanca". Kali dachadzić budzieš pryčyny hetkaj wysokaj wartaści, to znojdzieš adkaz prosty: Imša św. jość Achwiaraj Boha samoha. Widziš z hetaha, što Imša św. maje wartaść biaźmiernuju.

Subota.

AB DZIEWIE MARYI I MACI BOŽAJ.
(Z adnaho nabožnaha pišmieńnika).

Kali dawaŭ Boh niekali za had być čaławieku sprawiadliwym, jak sam sprawiadliwym jość, moh čaławiek žalicca: Pa-

nie, jak-ża mahu ja naśledawać Ciabie ŭ sprawiadliwaści, kali nia widžu Ciabie, a žyćcia nia znaju Twajho? Byccam adkazwajuči na hety zakid, Boh Syna swajho na ziamlu prysłaŭ, kab Jon, pryniaŭšy naturu ludzkuju, žyŭ miž ludziej i staŭsia im uzoram žyćcia. Ale i ciapier čaławiek moh narakać: Ach, Boža, dziakuju Tabie za ŭzor žyćcia, katory daŭ mnie ŭ asobie Chrystusa Syna Twajho, ale-ž ci ja ždoleju naśledawać Jaho, kali Jon usiomocny i światy, a ja lichi i hrešny? I hetaj skarzie čaławieka Boh spahadaŭ, bo daŭ jamu ŭzor inšy, u katorym cnoty Chrystusa wyrazna značny: biez dodatku boskaści Chrystusawaj z adnaho boku, a sapsutaści našaj — z druhoha. Hetakim uzoram daskanalstwa jość Maryja, Dziewa Najświaciejšaja. Jana jość, kazaŭ-by, najwiarniejšym adbićcion. Jezusa Chrysta. Ŭ Joj cnoty Chrystowy niezrańnanym światłom świeciać. Ŭ światym Pisańni pišacca, što na pačatku stwaryŭ Boh dwa światły i ŭstanawiŭ ich na firmamencie nieba, „kab świacili nad ziamloj i dzielili świetłaść ad ciemry"; światło bolšaje nazwana soncam, a mienšaje miesiacam. I ŭ świecie duchowym, u kaściele ducha, widzim światły dwa pad dnyja: sonca, heta — Jezus Chrystus, miesiac — Dziewa Maryja. Sonca maje światło swajo ŭłasnaje, miesiac biare jaho ad sonca; Chrystus Sam z Siabie świetłaść; a Maryja światło swajo — łasku, świataść, chwału — biare z Chrystusa. Sonca ma tolki świecić, ale i hrejeć; miesiac tolki świecić; padobna Chrystus — i zbaŭlaje i sudzić; Maryja zbaŭlaci tolki pamahaje. Charoży sonca kasuli, ale zašmat silny na słabyja woču; naadwarot — światło miesiaca, choć nia tak jasnaje, ale dla woka milejšaje. Pryhoży cnoty Chrystusa, ale dla słabaści našaj nia tak dastupny, bo heta cnoty Boha-Čaławieka; nie raŭnujucca da ich swajej jasnaściu cnoty Maryi, ale zatoje bolej padchodziać słabaści našaj. Nakaniec, jak miesiac światłom swaim najbolš blizki da sonca i hetak maje pieršaje miesca miž usimi zorami, tak Maryja świetłaściaj swajej da Chrystusa najpadabniejšaja i ŭsich światych pierawyššaje; što ŭ światych było daskanalnaje, toje ŭ Maryi było mnoha daskanalniejšym. Ŭ Joj jaśnieje ciarpliwaść Hioba, moc Majsieja, wiera Abrahama, čystata Jazepa, pakora Dawida, rozum Salamona, nabožnaść Haljaša, dziawočaść niawinnych, mužnaść niesprawiadliwa mučanych, haračaść apostalskaja, mudraść ajcoŭ światych, achwiarnaść pakutnikaŭ Božych. Jana jość najdaskanalniejšym tworam Boha. I tak być pawinna, bo Jana wybrana była Matkaj Syna Božaha. Jakoje-ž, pytaju, moža być charastwo, jakaja cnota, jakoje daskanalstwa, jakaja łaska, jakaja chwała, katoraja nie należycca Božaj Matuchnie-Maryi? Jak možaš, tak słaŭ Jaje. Adnak jašče wyšejšaj sławy hodna heta Pračystaja Dziewa nad Dziewy!

MALITWY ŚWIATOČNYJA.

Świata służyć adpačynkam dušy i ciela. U adpačynku nabirajem świežych sił. Siłaj ducha — malitwa. Siłaj ciela — dobraja strawa, pawietra, sonca. Świata starajsia tak prawiaści, kab duch twoj nabraŭ świežaj achwoty da służby Božaj, a ciela da pracy budniaj. Treba światam malicisia lepiej i bolš, kab uprasić łaski ŭ Boha na tydzień cely. Treba i zabawicca razumna, kab raźwiesialicisia i zabyc štodzienny trud. Kali ty zdaroŭ—pomni, što maješ abawiazak słuchać Imšy św., a kali nia možaš pajści da kaścioła, pamalisia ŭ chacie padčas nabaženstwa. Možaš naprykład admowić ražaniec, abo litaniju jakuju, abo razmyšleńnie adprawić, abo pabožna i razważna adčytać malitwy Imšalnyja, jakija tut padajom i daŭžejšyja, abapiortyja na Liturhii (h. zn. na tychsamych malitwach, jakija adhawarwaje ksiondz wa Imšy św.) i [illegible]raciejšyja, abapiortyja na razmyšleńni tajnicaŭ Imšy św.

Budučy ŭ kaściele na Imšy św., uważaj, što dziejecca pry aŭtary, jakaja častka Imšy św. adpraŭlajecca. Imša św. dzielicca na 3 čaści: 1) pryhatawańnie da Imšy, 2) samaja Imša i 3) zakančeńnie. Pryhatawańnie da Imšy (daŭniej Imša katechumenaŭ) składajecca z čytańnia psalmaŭ, św. Piśańnia i malitwaŭ i trywaje ad pačatku Imšy až da achwiarawańnia; samaja Imša — heta jość užo achwiare Syna Božaha i maje try haloŭnyja častki: achwiarawańnie, kansekracyju (padniasieńnie) i kamuniju. Paśla kamunii da kanca — heta jość zakančeńnie Imšy. Paśla Imšy adbywajucca časam tak zw. dadatkowyja nabaženstwy, jak „Światy Boža", bahasławienstwa Najświaciejšym Sakramentam i Inšyja.

Padčaś Imšy św. uważaj na znaki, jakija dajucca ad aŭtara zwanočkam, kab moh spaścierahčy haloŭnyja častki samaj Imšy św.: achwiarawańnie, konsekracyju i kamuniju.

MALITWY PADČAS IMŠY ŚW.

(uziatyja z Liturhii).

Intencyja pierad Imšoj św.

Usiomahutny wiečny Boža! Achwiaruju Tabie hetu Imšu św., kab addać Tabie naležnuju češć i chwału kab prasić u Ciabie łask patrebnych dla ŭsiaho Kaścioła Światoha, dla našaha narodu i dla nas samych; kab padziakawać Tabie za ŭsie dary, jakimi Ty abdaryŭ nas i ŭsio čaławiectwa, a tak-ža kab pieraprasić Ciabie za ŭsie swaje hrachi i prawiny.

Pradwiečny Ojča, Boža moj! Chaču wysłuchać hetaj Imšy św. z najbolšaj uwahaj i nabožnaściaj, bo wiedaju, što heta jość biaskroŭnaja achwiara Syna Twajho. Niekali, [illegible]siačy na kryžy, Jon praliŭ kroŭ swaju, achwiarujučysia za nas hrešnych, taksama i ciapier, na hetym aŭtary, sposabam biaskroŭnym achwiarujecca za nas. Pryjmi-ž, Ojča pradwiečny, hetuju achwiaru Syna Twajho za nas i za dušy čyscowyja *(tut uspomni, za kaho i na jakuju intencyju ty achwiaruješ hetuju Imšu św., za žywych ci za pamioršych).* Daj mnie, Boža, patrebnuju łasku, kab ja moh naležna wysłuchać hetaj Imšy św., bieražy mianie ad usiaho niepatrebnaha i hrešnaha i budź u maich dumkach u časie hetaha nabaženstwa.

Wiedaju, Boža moj, što ja hrešny i niawarty, kab prybližycca da aŭtara Twajho, ale wiedaju tak-ža, što Ty možaš mianie ačyścić, kali ja ščyra pakajusia za hrachi maje i nawiarnusia da Ciabie.

Boža, budź miłaściwy mnie hrešnamu!

I. PRYHATAWAŃNIE DA IMŠY ŚW.

Malitwy pierad stupieńniami aŭtara.

† U Imia Ajca i Syna i Ducha Światoha. Amen.

Uwajdu da aŭtara Božaha, da Boha, što raźwiesialaje moladaść maju.

Sudzi mianie, Boža, i razbiary sprawu maju z nieświatym narodam, ad čalawieka niahodnaha i zdradliwaha wyrwi mianie. Bo Ty jość Boh, moc maja, čamu-ž Ty mianie adkinuŭ, i čamu chadžu sumny, kali ździekujecca nada mnoju worah? Wyšli światło Twajo i praŭdu Twaju: jany mianie pawiaduć i zawiaduć na haru Twaju światuju i ŭ sialiby Twaje.

Uwajdu da aŭtara Božaha, da Boha, što raźwiesialaje moladaść maju.

Budu slawić Ciabie na cytry, Boža, Boža moj: čamu sumnaja duša maja i čamu mianie trywožyš? Miej nadzieju ŭ Boha, bo jašče budu Jamu slawić, Jon zbaŭleńnie majo i Boh moj! Chwała Ajcu i Synu i Duchu Światomu, jak było spradwieku, ciapier i zaŭsiody i nawieki wiečnyja. Amen.

Uwajdu da aŭtara Božaha, da Boha, što raźwiesialaje moladaść maju.

Pomač našaja ŭ imieńni Pana, katory stwaryŭ nieba i ziamlu.

Spawiadajusia Bohu Usiomahutnamu, bahasłaŭlenaj Maryi, zaŭsiody Dziewie, bahasłaŭlenamu Michału Archanielu, bahasłaŭlenamu Janu Chryścicielu, światym apostałam Piatru i Paŭłu, usim światym i Tabie, Ojča, što zhrašyŭ wielmi dumkaj, słowam i čynam: maja wina, maja wina, maja nadta wialikaja wina! Dzieła hetaha praŝu bahasłaŭlenaj Maryi, zaŭsiody Dziewy, bahasłaŭlenaha Michała Archanieła, bahasłaŭlenaha Jana Chryściciela, światych apostałaŭ Piatra i Paŭła, usich światych i Ciabie, Ojča, kab malilisia za mianie da Pana Boha našaha.

Niachaj źlitujecca na nami Usiomahutny Boh i adpuściŭšy hrachi našy, niachaj dawiadzie nas da žyćcia wiečnaha.

Darawańnie, razhrašeńnie i adpuščeńnie hrachoŭ našych niachaj nam daść Usiomahutny i miłaserny Pan. Amen.

Boža, Ty źwiarnuŭšysia ažywiš nas, i narod Twoj uzradujecca ŭ Tabie. Pakaży nam, Panie, miłaserdzie Twajo, i daj nam zbaŭleńnie Twajo. Panie, pasłuchaj malitwaŭ našych, i hołas naš niachaj da Ciabie dojdzie.

Prosim Ciabie, Panie, adyjmi ad nas niahodnaści našy, kab my da miesca Światoha Światych z čystym sercam uwajści zasłużyli. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen. Prosim Ciabie, Panie, praz zasłuhi światych Twaich, katorych relikwii tut jość, i praz zasłuhi usich światych, kab darawać mieŭ łasku ŭsie hrachi našy. Amen.

Introit i Kyrie elejson.

Budź bahasłaŭlenaj, świataja i nieraździelnaja Trojca; sławim jaje, bo Jana ŭčyniła z nami miłaserdzie swajo. Panie Boža

Malitwa pierad stupieńniami aŭtara.

naš, jak dziŭnaje jość imia Twajo pa ŭsiej ziamli! Chwała Ajcu i Synu i Duchu Światomu, jak była spradwieku, ciapier i zaŭsiody i nawiekl wiečnyja Amen.

Panie, zżalsia nad nami
(try razy)
Chryste, zżalsia nad nami
(try razy)
Panie, zżalsia nad nami
(try razy).

Gloria in excelsis Deo.

(U dni žaloby i pakuty prapuskajecca).

Chwała na wyšyni Bohu, a na ziamli supakoj ludziam dobrajo wo... Chwalim Ciabie, bahaslawim Ciabie, kłaniajemsia Tabie, sławim Ciabie, dziakujem Tabie uziela wiałikaj chwały Twajej. Panie Boża, Władaru niabiesny, Boża Ojča ŭsiomahutny. Panie, Synie adzinarodny, Jezu Chryste, Panie Boža, Baranak Boży, Synie Ajca. Katory znosiš hrachi świetu, zżalsia nad nami. Katory znosiš hrachi świetu, pryjmi prośby našyja. Katory siadziš prawaruč Ajca, zżalsia nad nami. Bo Ty sam światy, Ty sam Pan, Ty sam Najwyšejšy, Jezu Chryste, z Ducham Światym u chwale Boha Ajca. Amen.

Malitwa zbornaja (kolekta).

Malems' U ŭsiomahutny wiečny Boža, što słuham swaim daŭ praz praŭdziwuju wiu u paznać chwału Światoj Trojcy i sławić jaje, daj nam, prosim Ciabie, kab my siłaj hetaj wiery pieramahli ŭsie pieraškody i mahli dajści da Ciabie ŭ waładarstwie niabiesnym.

Boža, što ŭmacniaješ tych, katoryja na Ciabie spadziajucca, uzhlań łaskawa na našy malitwy, a jak biez Ciabie ničoha nia moža nąšaja słabaść, tak padaj nam pomač łaski Twajej, kab my ŭ spaŭniańni Twaich prykazańniaŭ mahli Tabie spadabacca i achwotaj i pracaj našaj.

Pryjmi łaskawa, prosim Ciabie, Panie, prośby Kaściola Twajho, kab, pieramohšy ŭsie praciŭnaści i zabłudžeńni, moh służyć Tabie ŭ biaśpiečnaj wolnaści. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Lekcyja.

(Z I Pišma św. Jana 4, 8—21).

Darahija! U hetym prajawiłasia luboŭ Bożaja ŭ nas, što Boh Syna swajho paslaŭ na świet, kab my žyli praz jaho. U hetym jość luboŭ: nie tamu, što my ŭzlubili Boha, ale što jon pieršy nas uzlubiŭ i paslaŭ Syna swajho na ŭmiłaściŭleńnie za hrachi našy. Darahija! Kali Boh tak uzlubiŭ nas, to i my pawinny lubić adzin druhoha...

Kali-b chto skazaŭ, što „ja lublu Boha", a nienawidzieŭ-by brata swajho, toj niepraŭdziwiec. Bo chto nia lubić brata swajho, katoraha bačyć, jak-że moža lubić Boha, katoraha nia bačyć? I hetaje majem prykazańnie ad Boha, kab toj, chto lubić Boha, lubiŭ i brata swajho.

Hraduał. Ja skazaŭ: Boža, zżalsia nada mnoju, azdarawi dušu maju, bo ja zhrašyŭ pierad Taboju.—Bahasłaŭleny, chto spahadaje biednamu i patrabujučamu, bo ŭ dzień zły paratuje jaho Pan.—Pačuj, Panie, słowy maje, zważ na hołas moj!

Malitwa pierad Ewanelijaj.

Ačyści serca majo i wusny maje, Usiomahutny Boža, i jak ačyściŭ wusny Izaija praroka ahnistym kamiancom, tak ačyści i mianie dziela łaskawaha miłaserdzia Twajho, kab ja moh hodna abwiaščać Twaju światuju ewaneliju. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Ewanelija

(z św. Łukaša 6, 36—42).

U heny čas skazaŭ Jezus swaim wučniam: Budźcie miłaserny, jak i Ajciec waš miłaserny jość. Nia sudziecie i was nia buduć sudzić, adpuščajcie i wam adpuściać. Bo jakoju mieraj wy admierycie, takoju i wam admierać... Što ty widziš tresačku ŭ woku brata twajho, a palena u woku twaim nia widziš? Abo jak možaš skazać bratu twajmu: Daj, bracie, ja wyjmu tresačku z woka twajho, a sam nia widziš palena ŭ woku twaim. Krywadušnik, wykiń pierš palena z woka swajho, a tahdy pabačyš, jak wyniać tresačku z woka brata twajho!

Credo in unum Deum.

(Skład wiery, pryniaty na saborach u Nicei i Konstantynopali).

Wieru ŭ adnaho Boha, Ajca Usiomahutnaha, Twarca nieba i ziamli, usich rečaŭ widomych i niawidomych. I ŭ adnaho Pana Jezusa Chrysta, Syna Božaha adzinarodnaha i z Ajca zrodžanaha prad usimi wiakami, Boha z Boha, światło sa światła, Boha praŭdziwaha z Boha praŭdziwaha, zrodžanaha nia stworanaha, suistotnaha Ajcu, praz katoraha ŭsio stworana. Katory dziela nas ludziej i dziela našaha zbaŭleńnia zyjšoŭ z nieba i ŭziaŭ ciela praz Ducha Światoha z Maryi Dziewy i staŭsia čaławiekam.

Ukryžawany tak-ža za nas pry Poncyju Piłatu, zamučany i pachawan. I ŭskros treciaha dnia pawodle Pisańniaŭ.

I ŭzyjšoŭ u nieba, siadzić prawaruč Ajca. I znoŭ maje pryjści z chwałaju sudzić žywych i pamioršych: jaho waładarstwu nia budzie kanca. I ŭ Ducha Światoha, Pana i Ažywiciela, katory ad Ajca i Syna pachodzić, katory z Ajcom i Synam razam pawažajecca i sławiecca, katory hawaryŭ praz prarokaŭ. I ŭ adzin, światy, katalicki i apostalski Kaścioł. Wyznaju adzin chrost na adpuščeńnie hrachoŭ. I čakaju ŭskrašeńnia pamioršych i žyćcia pryšłaha wieku. Amen.

II. SAMAJA IMŠA ŚW. (ACHWIARA).

Achwiarawańnie chleba i wina

(Pieršy raz zwoniać).

Pryjmi, światy Ojča, Usiomahutny wiečny Boža, hetu pračystuju achwiaru, jakuju ja, niahodny słuha twoj, achwiaruju Tabie, Bohu majmu žywomu i praŭdziwamu, za niaźličonyja hrachi, i prastupki, i niadbajłaści maje, a tak-ža za ŭsich tut prysutnych i za ŭsich wiernych chryścijan, žywych i pamioršych, kab mnie i im pamahła jana da zbaŭleńnia na žyćcio wiečnaje. Amen.

Boža, katory hodnaść natury ludzkoj dziŭna stwaryŭ, a jašče dziŭniej naprawiŭ, daj nam praz tajnicu hetaj wady i wina, kab my mahli być učaśnikami

Achwiarawańnie.

ŭ Bostwie Taho, katory mieŭ lasku stacca ŭčaśnikam našaj ludzkoj natury, Jezus Chrystus, Syn Twoj, Pan naš, katory z Taboju żywie i waładara ŭ jednaści Ducha światoha, Boh nawieki wieczhyja. Amen.

Achwiarujem Tabie, Panie, kielich zbaŭleńnia, uprašajuczy Twaju łaskawaść, kab za našaje i ŭsiaho świetu zbaŭleńnie ŭzyjšoŭ jon z pryjemnym pacham prad woblik Twajho majestatu. Amen.

U duchu pakory i z skryšanym sercam niachaj budziem pryniaty Taboju, Panie, i tak niachaj siańnia spoŭnicca achwiara našaja prad woblikam Twaim, kab spadabałasia Tabie, Panie Boża.

Pryjdzi, Paświaciciel, Usiomahutny wieczny Boża, i bahasławi hetuju achwiaru, pryhatawanuju Twajmu światomu Imieńniu.

Lavabo (abmyćcio ruk).

(Psalm 25): Abmyju miży niawinnymi ruki maje i abyjdu aŭtar Twoj, Panie. Kab pačuć hołas chwały i kab raskazać usie dziwy Twaje. Panie, palubiŭ ja azdobnaść domu Twajho i miesca prabywańnia chwały Twajej.

Nia hubi, Boża, z biazbožnymi duszy majej i z ludźmi krywawymi żyćcia majho. U rukach katorych jość nieprawoty, prawica ich poŭnaja padarkaŭ. A ja chadziŭ u niawinnaści majej: adkupi mianie i złalsia nada mnoju. Naha maja stajała na darozie prostaj, u kaściołach budu chwalić Ciabie, Panie.

Chwała Ajcu i Synu i Duchu Światomu, jak była spradwieku, ciapier i zaŭsiody i nawieki wieczhyja. Amen.

Paśla abmyćcia ruk:

Pryjmi, Świataja Trojca, hetuju achwiaru, jakuju Tabie prynosim na pamiatku muki, uskrašeńnia i ŭšeścia Jezusa Chrysta, Pana našaha, i na česć bahasłaŭlennaj Maryi, zaŭsiody Dziewy, i bahasłaŭlenaha Jana Chryściciela, i światych apostałaŭ Piatra i Paŭła, i hetych *(katorych relikwii jość u aŭtary)*, i ŭsich światych, kab im pryniasła česć, a nam zbaŭleńnie, i kab tyja mieli łasku zastupicca za nas u niebie, katorych pamiatku abchodzim na ziamli. Praz taho-ž Chrystusa, Pana našaha. Amen.

Orate fratres.

(Małeclesia braty).

Niachaj pryjmie Pan z ruk twaich hetuju achwiaru na česć i chwału Imieńnia swajho, na karyść tak-ža našuju i ŭsiaho Kaściała Swajho Światoha.

Prosim Ciabie, Panie Boża naš, na zaklik Twajho światoha Imieńnia, paświaci hetyja dary achwiarnyja, a praz ich i nas samych učyni dla siabie wiečnym daram. Praz Pana našaha Jezusa Chrysta, Syna Twajho, katory z Taboju żywie i waładara ŭ jednaści Ducha Światoha, praz usie wiaki wieczhyja. Amen.

Prefacyja.

Uźniatyja sercy ŭharu miejma da Pana i addawajma padziaku Panu Bohu našamu, bo hodnaj i sprawiadliwaj jość rečaj hetaj čynić!

Sapraŭdy hodnaj i sprawiadliwaj, słušnaj i zbaŭlennaj jość

rečaj, kab my Tabie zaŭsiody i ŭsiudy padziaku čynili, Panie Światy Ojča.

Usiomocny wiečny Boža, katory z adzinarodnym Synam Twaim i Ducham Światym jość adzin Boh, jość adzin Pan, nie ŭ addzielnaści adnej asoby, ale ŭ istocie adnej Trojcy.

Bo što my ab Twajej chwale, z abjaŭleńnia Twajho wierym, hetaje-ž ab Synie Twaim, hetaje-ž ab Duchu Światym biaz nijakaj rožnicy razumiejem, kab u wyznawańni praŭdziwaha i ŭ wiečnaha Bostwa pawažać ŭ asobach ułaściwaść, u sutnaści jednaść i ŭ majestacie roŭnaść; katoruju slawiać aniely i archaniely, cherubimy tak-ža i serafimy, katoryja nie pierastajuć štodnia slawić, u adzin hołas kažuču: Światy, Światy, Światy Pan Boh siłaŭ niabiesnych, poŭnyja nieba i ziamla chwały Twajej. Hosanna na wyšyni! Bahasłaŭleny, što idzie ŭ imia Pana, Hosanna na wyšyni!

(*Tut druhi raz zwoniać „na Sanctus", i pačynajecca Kanon, abo najważniejšaja i niaźmiennaja časć Imšy św.*).

KANON IMŠY ŚW.

Malitwy prad Kansekracyjaj.

Ciabie, najłaskawiejšy Ojča, praz Jezusa Chrysta, Syna Twajho, pakorna prosim i molim, kab pryniaŭ i pabahasławiŭ hetyja dary, hetyja padarki, hetyja światyja čystyja achwiary, katoryja Tabie składajem pradusim za Kaścioł Twoj Światy Katalicki, kab jaho abdaryć supakojem, bierahčy, žjadnać i kirawać mieŭ łasku pa ŭsim ziamnym wokruhu, razam z sluhoju Twaim Papieżam našym N. i biskupam našym N., a tak-ža z usimi prawawiernymi pakłonnikami katalickaj i apostalskaj wiery.

Pomni, Panie, ab sluhach i służkach Twaich N. N. (*tut uspomni tych z żywych, za katorych chočaš malicca*) i ab usich tut prysutnych, katorych wiera Tabie znanaja i pabožnaść wiadomaja, za katorych Tabie achwiarujem, abo katoryja Tabie achwiarujuć hetuju achwiaru chwały, za siabie i za ŭsich swaich, za adkupleńnie duš swaich, za nadzieju zbaŭleńnia i scaleńnia swajho, i addajuć Tabie, Bohu wiečnamu, żywomu i praŭdziwamu ślubawańni swaje.

Biaručy ŭčaście i pawažajučy pamiać pradusim prasłaŭlenaj zaŭsiody Dziewy Maryi, Radzicielki Boha i Pana našaha Jezusa Chrysta, a tak-ža apostałaŭ i mučanikaŭ Twaich, i ŭsich światych Twaich, praz katorych zasłuhi i malitwy daj nam, kab my ŭ-wa ŭsich patrebach Twajej pomačaj byli ŭzmocnieny. Praz taho-ž Chrystusa, Pana našaha. Amen.

Woś-ža prosim Ciabie, Panie, kab łaskawa pryniaŭ achwiaru służeńnia našaha, ale i celaj siamji Twajej, i dni našyja ŭładziŭ u Twaim supakoi, a nas wyrwaŭ ad wiečnaj zahuby i da stady wybranych Twaich zahadaŭ paličyć. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Kansekracyja i Padniasieńnie.

Ciapier pačynajecca najważniejšaja častka Imšy św.—Kan-

Padniaćcie Hostyi.

Padniaćcie Kielicha.

sekracyja, abo pieramiena chleba i wina ŭ Cieła i Kroŭ Chrystowu, jakoj dakonywaje kapłan sławami Chrystusa:

„Biarecie i jeście z hetaha ŭsie, bo hetaje jość Cieła majo";

„Biarecie i piecie z jaho ŭsie, bo hety jość Kielich Krywi majej, Nowaha i Wiečnaha Zakonu, Tajnica wiery, jaki za was i za mnohich budzie prality na adpuščeńnie hrachoŭ".

„Heta skolki razoŭ budziecie čynić, čyniecie na maju pamiatku".

Kali kapłan skaža hetyja słowy nad chlebam i winom, padymaje ich i heta jość Padniasieńnie. Tady treci raz zwoniać. U časie Padniasieńnia ŭzhlań na Hostyju, a potym i na kielich i każy: „Budź wiečna pachwalony Najświaciejšy Sakrament, prauździwaje Cieła i Kroŭ Pana našaha Jezusa Chrystusa".

Malitwy paśla Kansekracyi.

Na hetyja dary miej łasku, Boža, miłym i łaskawym wobłikam uzhlanuć i pryniać ich, jak mieŭ łasku pryniać dary sprawiadliwaha słuhi Twajho Abla, i achwiaru patryjarcha našaha Abrahama, i tuju, što Tabie achwiarawaŭ najwyšejšy Twoj kapłan Melchizedech, światuju achwiaru, niepawinnuju Hostyju.

Pakorna prosim Ciabie, Usiomahutny Boža, zahadaj hetaje pieranieści praz ruki światoha anieła Twajho na wysoki aŭtar Twoj, prad woblik boskaha Twajho Majestatu, kab tyja z nas, katoryja, prybližajučysia da hetaha aŭtara, pryjmajuć Najświaciejšaje Cieła i Kroŭ Syna Twajho, byli napoŭnieny ŭsiakim niabiesnym bahasławienstwam i łaskaj. Praz taho-ž Chrystusa Pana našaha. Amen.

Pomni tak-ža, Panie, ab słuhach i słužkach Twaich, katoryja papiaredzili nas z znakam wiery i śpiać snom supakoju. (*Tut uspomni duły pamioršych, za katorych chočaš malicca*). Hetym dušam, Panie, i ŭsim supačywajučym u Chryście, prosim, daj miesca achałody, światła i supakoju. Praz taho-ž Chrystusa, Pana našaha. Amen.

Nam tak-ža hrešnym słuham Twaim (*tut udersia ŭ hrudzi*), majučym nadzieju ŭ wialikaści źmiławańnia Twajho, daj jakujuś častku i supolnaść z Twaimi światymi apostałami i mučanikami i ŭsimi światymi Twaimi, da katorych supolnaści, prosim, dapuści nas nia tak dzieła zasłuhaŭ našych, jak dzieła ščadraty miłaserdzia Twajho. Praz Chrystusa, Pana našaha. Praz Jaho, z Im i ŭ Im niachaj budzie Tabie, Boža, usiomahutny Ojča, u jednaści Ducha Światoha, čeść i chwała na wieki wiečnyja. Amen. (*Tut čaćwierty raz zwoniać—prad „Pater noster"*).

Pater noster (Ojča naš).

Malemsia. Zahadami zbaŭlennymi napomnienyja i boskim nastaŭleńniem pawučanyja, adważwajemsia hawaryć: Ojča naš, katory jość u niebie i h. d. (*zhawary da kanca*).

Wybawi nas, prosim Ciabie, Panie, ad usialakich niaščaściaŭ, prošlych, ciapierašnich i budučych i praz zastupnictwa bahaslaŭlenaj i praslaŭlenaj zaŭsiody Dziewy Maryi, Matki Božaj, z bahaslaŭlenymi apostalami Twaimi Piatrom i Paŭlam, takža Andrejam i z usimi światymi, daj milaściwa supakoj u dni našyja, kab pomačaj milaserdzia Twajho ŭzmocnienyja, i ad h. chu byli zaŭsiody wolnyja, i ad usiakaj trywohi biaśpiečnyja. Praz taho-ž Pana našaha, Jezusa Chrysta, Syna Twajho, katory z Taboju žywie i waladara ŭ jednaści Ducha Światoha Boh, p.az usie wiaki wiečnyja. Amen.

Agnus D 1 (Baranak Božy).

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, zžalsia nad nami.

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, zžalsia nad nami.

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, abdary nas supakojem.

Panie Jezu Chryste, katory skazaŭ swaim apostałam: Supakoj astaŭlaju wam, supakoj moj daju wam, nie hladzi na hrachi maje, ale na wieru Kaścioła Twajho i pawodle woli Twajej miej łasku abdaryć jaho supakojem i žjadnać. Katory žywie i waładaryš Boh na wieki wiečnyja. Amen.

Panie Jezu Chryste, Synie Boha žywoha, katory z woli Ajca, sprawaju Ducha Świ. oha, praz śmierć swaju świet ažywiŭ, wybawi mianie praz hetaje Najświaciejšaje Ciela i Kroŭ Twaju ad usich nieprawotaŭ maich i ad usiaho blahoha i ŭčyni, kab ja zaŭsiody biaroh Twaje prykazańni i nie dapuskaj, kab ja kali adłučyŭsia ad Ciabie. Katory z tym-ža Boham Ajcom i Ducham Światym žywieš i panuješ Boh na wieki wiečnyja. Amen.

Kamunija.

Panie, ja nia hodny, kab Ty ŭwajšoŭ pad dach moj, ale skažy tolki słowam i azdarawieje duša maja. (*Try razy. Tut zwoniać piaty raz i apośni*).

Kali mia prystupaješ da Kamunii św., to pryjmi prynamsi Kamuniju duchowuju, heta znača, dušoju žadaj i prasi, kab Jezus zyjšoŭ da serca twajho. Pry hetym hetak małisia:

O najmilejšy Jezu moj! Kali ja siańnia nie mahu pryniać Ciabie sakramentalna i widoma da serca majho, pazwol-ža prynamsi, kab ja rozumam, wolaj i pačućciom maim praz wieru, nadzieju i luboŭ złučyŭsia z Taboju. Wieru ŭ Ciabie, Boža i Zbaŭca moj, u Tabie nadzieju maju, i lublu Ciabie nad usio. Pryjdzi, Zbaŭca moj najmilejšy, da duży majej i ŭświaci jaje, waźmi serca majo i ačyść ad usialakaha brudu, ścieraży mianie ad hrechu i nie pazwol mnie adłučycca ad Ciabie.

III. ZAKANČENNIE IMŠY ŚW.

Apošnija małitwy.

Boža moj! Prašu Ciabie dziela hetaj Achwiary, jakaja adbyłasia za nas hrešnych, daj nam praŭdziwy žal za hrachi i achwotu ščyraj paprawy, daj nam

Baranak Boży i Kamunija.

Bohasławienstwa.

haračuju luboŭ da Ciabie, kab my Ciabie miławali i nikoli nie pierastawali.

Abdary nas pilnaściaj u wykonwańni našych abawiazkaŭ, daj pomač u našych štodziennych trudoch i pracach, daj nam čystaść žyćcia, strymliwaść ad blahich pažadańniaŭ. Urešcie abdziali nas, Boža, usimi laskami patrebnymi da chryśjanskaha žyćcia.

Prosim Ciabie, Panie Boža naš, barani ad usich niebiaśpiekaŭ tych, katorym Ty dazwoliŭ być učaśnikami Twaich światych Tajnicaŭ. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Bahasławienstwa.

† Niachaj nas bahasławić Usiomahutny Boh Ajciec i Syn i Duch światy. Amen.

Ewanelija pa Imšy św.

(Św. Jan 1, 1—14).

Na pačatku było Słowa, i Słowa było ŭ Boha, i Boham było Słowa. Jano było na pačatku ŭ Boha. Usio praz jaho stałasia, i biaz jaho ničoha nie stałasia z taho, što stałasia. U im było žyćcio, a žyćcio było światłom ludziej, a światło ŭ ciemry świecić, i ciemra jaho nie aharnuła.

Byŭ pasłany Boham čaławiek, jakomu było imia Jan. Jon pryjšoŭ na paświedčańnie, kab dać paświedčańnie ab światle, kab usie wieryli praz jaho. Nia byŭ jon światłom, ale kab paświedčańnie daŭ ab światle.

Było praŭdziwaje światło, katoraje aświačaje kožnaha čaławieka, prychodziačaha na hety świet. Na świecie byŭ i świet praz jaho staŭsia, ale świet jaho nie paznaŭ. Pryjšoŭ da swaich, a swaje jaho nie pryniali. A katoryja pryniali jaho, daŭ im moc stacca synami Božymi, tym, što wierać u imia jaho, katoryja nia z krywi, ani z woli ciela, ani z woli muža, ale z Boha naradzilisia. **I słowa stałasia ciełam i prabywała pamiž nami** — i my widzieli sławu jaho, sławu jak adzinarodnaha ad Ajca — poŭnaje łaski i praŭdy.

MALITWY PADČAS IMŠY ŚW.

(uziatyja z razmyślećniaŭ).

„Z kožnaj Imšy św. možam mieci tuju samuju karyść, jakuju Chrystus wysłužyŭ nam u Wialikuju Piatnicu praz śmierć swaju kryžowuju".
(Św. Tamaš z Akwinu).

Intencyja.

O Boža Miłaściwy! Pryjmi achwiaru Syna Swajho, u jakoj praliŭ Jon za nas da apošniaj kapli kroŭ swaju darahuju. U złučeńni z Taboj, o Chryste, składaju hetu achwiaru rukami kapłana z toju dumkaju, jakuju mieŭ Ty Sam, Jezu Miły, kali kanaŭ za hrachi świetu i maje. Złučajučy dumki maje z Twaimi, o Chryste Jezu, budu razważać apošnija chwiliny žyćcia Twajho, budu wučycca ciarpieć ušled za Taboj.

I. PRYHATAWAŃNIE.

(Ad pačatku da Achwiarawańnia. Možna malicca stojačy).

Jezus abmywaje nohi Apostałam. O, Zbaŭca Najmilejšy! Abmyj dušu maju z usieńkaj plamy hrechu, ačyści pačućcio majo, paświaci jaho, kab moh ja złučycca z hetaj achwiaraj światoj, katoruju Sam achwiarawaci maješ na aŭtary praz duchoŭnaha achwiarnika, słuhu Twajho. Maryja, Maci Božaja i maja Zastupnica, światy Janie, świataja Mahdalena, uprasiecie ad Boha dla mianie tyja pačuwańni, jakija was ažyŭlali pry krywawaj achwiary na Kalwaryi.

* * *

Chrystus u Sadzie Aliŭnym. Uważaj, duša maja, na Boha žurbami prybitaha, potam ablitaha i krywioj, twaram na ziamlu pachilenaha. Jon płača za twaje hrachi... i ty płač z Im razam, molačy, kab daŭ Jon spaznać tabie hańbu hrechu i niahodnaść čaławieka.

* * *

Zdrada Judaša. O moj Jezu, skolki-ž razoŭ ja praz hrech wyraksia Ciabie, pryjaciela najmilejšaha i ajca łaskawaha: nawat i ŭ tym časie, kali prad ludźmi wydawałasia, što ja wierny Tabie. Daruj mnie tak, jak i niawiernamu apostału swajmu, kali toj wyrakaŭsia imieńnia Twajho. Lepš užo mnie ŭmierci, čym zapradaci praz hrech Ciabie, Boha majho.

* * *

Chrystus prad Kajfašam. Ty wiedaŭ dobra, o Jezu, što pryznaŭšy siabie Boham prad Kajfašam, nia minieš hniehu jaho i prysudu śmierci. Wučyš mianie praz heta, što nia treba nikoli bajacca wyznawać praŭdu. Ja budu śmieła pryznawacca, što wieru Tabie i prawa Twajo pryznaju. O Zbaŭca moj! Ja chacieŭ-by być adnym z tych, katorych prad Ajcom swaim u niebie za swaich pryznaješ, a katoryja nia wyraklisia Ciabie prad ludźmi. Pamažy-ž mnie, o Chryste, być Twaim wučniem, ciapier i na wiečnaść.

* * *

Ad Kajfaša da Piłata. Piłat pytajecca: „Što heta praŭda?" i zara adchodzić, kab nie pačuć Twajho Boskaha słowa. A kolki-ž ludcoŭ nie dajšło da paznańnia Ciabie, bo praŭdy bajacca Twajej i abminajuć čymchutčej hołas Božy! I ja sam, ci zaŭsiody staraŭsia sercam adhadać Ciabie, pawieryć, palubić? Ci-ž lublu razmyšlaci ab cudoŭnym žyćci Twaim? Ci-ž starajusia čućcio majo, słowa i čyn moj budawać na prawoch Twaich? Ci-ž stojka šukaju sprawiadliwaści Twajej? Ci stojka staju za praŭdu? Zžalsia nada mnoj, Chryste, i pamažy mnie žyć sprawiadliwa!

II. ACHWIARA.

(Ad Achwiarawańnia da Kamunii).

Chrystus prad Heradam. Jezus, Syn Božy, zamaŭčaŭ prad Heradam — raspuśnikam. Nie chacieŭ pramowić, kab pakarać hrešnuju jaho cikaŭnaść i pryhanić ahidu žyć-

cia jaho raspusnaha. Jezu, pramaŭlaj da mianie zaŭsiody dumkami światymi, nie zważajučy na hrešnaść maju!

* * *

Chrystus bičawany. Što za styd i boł dla tak čystaj asoby Jezusa! Źniavažyli Jaho prad natoŭpam rassalelych ludziej, raździawajučy i bjučy biaz litaści. Chrystus cierpić za maju biasstydnaść — sam niawinny, biez najmienšaj plamki hrechu. O Boža, usie swaje ciarpieńni i ja achwiaruju za ŭsich, što raspustaju siabie hańbiać.

* * *

Pilat abmywaje ruki. Jak palachliwy Pilat, tak i ja mo' niaraz ihaŭ sam prad saboj, kab apraŭdać siabie? A Boh-ža čytaje ŭ sercy ludzkim. Ačyści, o Boža, miarcie ad hańby, kab čysty i biaŭwinny ŭznasiŭ ja da nieba woču maje!

* * *

Ecce homo! (Wo čałaviek!) Niekali stanu ja prad Boham na sud. „Wo čałaviek, wo jaho žyćcio!" — skaža moj Sudździa Najwyšejšy. O Jezu, chto-ž z hrešnych wydziaržyć na sabie Twoj zrok hniewu za zmarnawańnie daraŭ Twaich? Budźža, o Jezu, dobrym dla mianie ŭ tuju strašnuju časinu!

* * *

Naruha natoŭpu. „Kryžuj Jaho, kryžuj!" — woś strašny kryk narodu, katory niadaŭna spatykaŭ Chrystusa jak Mesyjaša. Źmiennaść serca ludzkoha, sapraŭdy, nia maje hranic. Siahońnia: „Hozanna!" — a zaŭtra: „Kryžuj!" Woś zapłata niaździeržanaj nienawiści za haračuju miłaść. O świataja Achwiara za hrešnaje ludstwa! Jak-ža serca Twajo musiła ścisnucca na heny dziki hołas šalonych, ačmučanych ludziej. I jaki-ž ja šalony, kali paznaŭšy praŭdu Twaju, jašče maju prywyčnaść da hrechu!

KANON IMŠY ŚW.

(Treba klenčyć).

Jezus pad kryžam. O Boža, chto apiša tuju strašnuju chwilinu, kali wydany byŭ prysud śmierci na Syna Twajho najmilejšaha! Pad ciažaram kryža Chrystus idzie na Hołhotu, chistajučysia ad źniamohi paśla biaźlitosnaha bičawańnia i źniawah roznych. Jak-ža strašnym koštam zbawiŭ nas Jezus, koštam swajho žyćcia maładoha: krywioj i śmierciaj. O Jezu, Chryste-Boža, pazwoł i mnie, biednamu dziciaci i pryjacielu Twajmu, iści śledam kryvawym Twaim!

* * *

Jezusa da kryža prybiwajuć. Ach moj Boža, malitwa maja, heta — hołas krywi i śloz Twajho Syna: nie adkinieš jaje. Tuju kroŭ ran Jahonych, tyja ślozy Jaho wačej: usio achwiaruju Table za supołnaść katalickuju, za Ajca Światoha, za biskupaŭ i kapłanaŭ, za parachwiju našu, za siamju maju i za cały narod Biełaruski; za maich pryjacielaŭ i za

worahaŭ; tak-ža za tych, chto prasiŭ majej malitwy. Boża, budź miłaściwy świetu celamu!

* * *

Jezus na kryży. Achwiara krywawaja z kryża! Świataja Hostyja Aŭtara! Cześć Tabie, Chryste, z usich sił duszy majej! Serca majo da Ciabie należyć. „Kali budu ŭźniaty, paciahnu da siabie usich", — woś słowy Twaje. O Jezu, byt moj i życio majo addaju Tabie. Paciahni mianie da siabie. Paciahni za saboj świet cały swajej strašnaj Achwiaraj. Pryjdzi waładarswa Twajo!

* * *

Jezus molicca z kryża. O Jezu, raśpiaty na drewie kryżowym! Ty i ŭ apośniaj chwilinie nie zabyŭsia malicca za nas, każučy: „Ojča, daruj im, bo nia wiedajuć, što robiać". Miej litaść nad tymi, što ŭ prywiaznaści da hrechu adyjšli na świet toj i cierpiać balučaje ačyščeńnie. Źmieńš boł ich i wyzwał tych, što cierpiać moža z majej pryčyny.

* * *

Siemsłoŭ z kryża. „Ojča, daruj im"... Nia pamiataj, Boża, prawiny našaj i ajcoŭ našych i nie rabi pomsty za hrachi našy.

„Siańnia budzieš sa mnoj u rai"... Ja wielmi słaby, Boża moj, ale zaŭsiody ŭ Tabie nadzieja maja. Pazwol mnie dajści da Ciabie.

„Žančyna, woś Syn twoj"... Waźmi i mianie, Matuchna, za syna swajho.

„Eli—Eli, Boża moj, Boża moj, čamu-ž Ty pakinuŭ mianie"? U ciažkuju minutu žyćcia ŭspamaży, Boża, słaby duch moj!

„Smahnu"... Chryste, zapali ŭ žyłach maich pał da praŭdy, cnoty, charastwa,—bo ŭsio heta z nieba jość.

„Dakanałasia"... Usio kančajecca: i muki i ślozy. Daj Boża, kab mety žyćcia majho nikoli nia zhubiŭ ja.

„U ruki Twaje addaju ducha majho"... Jezu, budź pry majej śmierci!

* * *

Jezus umiraje. Hledziačy, Jezu, na cudoŭnuju śmierć Twaju, bilisia ludcy ŭ hrudzi swaje ad žalu, a sotnik pryznaŭ, što Ty sapraŭdy Syn Boży. Z pakoraj uderusia i ja ŭ hrudzi, bo ŭmiraješ i za maje hrachi. Ale śmierć Twaja napaŭniaje serca majo nadziejaj, bo achwiara Twaja „znosić hrachi świetu". Baranak Boży, dzieła majho zbaŭleńnia zabity, zżalsia nada mnoju!

III. ZAKANČEŃNIE.

(Ad Kamunii da kanca. Možna malicca stojačy).

Chrystus u hrobie. Chryste, Wybaŭca moj! Kolki razoŭ pryjmaju Ciabie samoha ŭ Eŭcharystyi, prašu sercam celym: kab istota blahaja maja nia była hrobam zimnym dla Ciabie! Daj, o Jezu, kab złučajučysia z Taboj u Kamunii, ja pieramianiŭsia ŭ Ciabie samoha, nabirajuči siły Božaje Twajej. Boża, žywi zaŭsiody ŭ celaj istocie majej, pranikajuči jaje ciapłom Twajej łaski, ahniom Twa-

jej miłaści. Pryznajusia, što ja hetaha niahodny, Boża moj, ale-ž Ty dziela dabra duży majej zyjšoŭ až da hrobu: nie dapuści-ž zmarnawacisia zasłuham krywi Twajej u majej duży. Ačyści mianie!

* * *

Z u m i o r š y c h p a ŭ s t a ń n i e. Ustaŭ Ty z hrobu, Chryste, admienienym na ciele, pakidajučy tolki šled piaci Ran. Daj, o Jezu, i mnie łasku adziecca cielam admienienym uzoram Twaim, kali ŭstanu na strašny sud Twoj. Trywohaj prajmajuć mianie słowy Apostała Twajho: „Usie z hrobu ŭstaniem, ale nia ŭsie pieramienieny budziem". Dyk malu Ciabie, o Jezu, kab ciełła Twajo światoje i kroŭ darahaja, što ŭ Kamunii pryjmaju, uścierahli mianie na žyćcio wiečnaje.

U š e ś ć i e ŭ n i e b a. O Chryste Jezu, zasyłaju jaščo ščyruju prośbu maju dzieła zbaŭleńnia majho i chwały Twajej. Abiacaju ŭ cełym žyćci maim šukać woli Twajej, a ścierahčysia hrachoŭ z usiej siły majej. Zmacuj, o Jezu, hetu achwotu maju: daj mnie zrazumieńnie prawa Twajho, kab nia błudziŭ ja, nie paznajučy dabra i zła. Malu Ciabie praz tajnicy Twajho Uskrašeńnia i Ušeścia: budź pry mnie ŭ spakušeńniach žyćciowych i ŭ apošniuju chwilinu majho ziamnoha bytawańnia. Amen.

M A L I T W Y

paśla cichaj Imšy św.

Try razy: Prywitana budź i h. d.

Budź pa daroŭlena Kniahinia, Maci Miłaserdzia i Nadzieja naša — budź pazdaroŭlena! Ciabie kličam my wyhnany dzieci Ewy, da Ciabi ŭzdychajem z stohnam i płačam na hetaj śloz dalinie. A Ty, o Zastupnica naša, swaje miłasernyja woču na nas zwiarni! A Jezusa, bahasłaŭleny płod ulońnia Twajho, nam pa wyhnańni hetym akažy. O spahadna, o litosna, o miłaja Dziewa Maryja.

— Malisia za nas, świataja Maci Boża.

— Kab stalisia my hodny abiacańniaŭ Chrystusa.

Malitwa.

Boża, prypyniška našaje i sła, łaskawa ŭzhlań na narod, što Ciabie molić, i praz zastupnictwa Bahasłaŭlenaj i Niepawinnaj Dziewy Maci Božaj Maryi, z światym Jozefam, jaje Ulubiencam, światymi apostałami Twaimi Piatrom i Paŭłam i z usimi świat,.ni, pasłuchaj litosna i łaskawa prośby, jakuju za nawarot hrešnych, za swabodu i ŭzwyšeńnie światoj Maci Kaścioła da Ciabie zanosim. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Światy Michale Archaniele, baraniš nas u zmahańni; proci złoŭ ści i chitraści šatana budź nam abaronaj! Niachaj Boh jaho ŭstrymaje, pakorna taho prosim; a Ty, o Kniaziu wojska niabiesnaha, šatana i inšych złych du-

chaŭ, što na zhubu duš ludzkich pa świecie lunajuć, pry pomačy Božaj skiń ŭ piekła. Amen.

* * *

Bahasłaŭleny Boh.
Bahasłaŭlena Jaho świątoje Imia.
Bahasłaŭleny Jezus Chrystus praŭdziwy Boh i praŭdziwy čałaviek.
Bahasłaŭlena Imia Jezus.
Bahasłaŭlena Jaho Najświaciejšaje Serca.
Bahasłaŭleny Jezus u Najświaciejšym Sakramencie Aŭtara.
Bahasłaŭlena Wialikaja Boża Maci Maryja Najświaciejšaja.
Bahasłaŭlena Jaje świątoje i Niepawinnaje Začaćcie.
Bahasłaŭlena Imia Maryi, Dziewy i Matki.
Bahasłaŭleny światy Jozef, Jaje Praczysty Ulubieniec.
Bahasłaŭleny Boh u swaich Aniołach i ŭ swaich Światych.
Najświaciejšaje Serca Jezusa—zżalsia nad намі. (Try razy).

NIEŠPARY.

Niešpary — heta jość nabażenstwa wiačornaje i składajecca z 5 psalmaŭ, himnu, Magnificat (pieśni N. Dziewy Maryi) i malitwaŭ. Niešpary tym różniacca ad Imšy, što ŭ ich niama achwiary, jakaja stanowić sutnaść Imšy św.

Ojča naš... Prywitana budź...
V. † Boża, prybudź mnie na pon.č,
R. Panie, paśpiašy, mnie na ratunak.
Chwała Ajcu...

Psalm 109.

Skazaŭ Pan (Boh) majmu Panu (Mesyjašu): siadź prawaruč mianie.

Pakul nie pałažu worahaŭ twaich, padnožžam noh twaich.

Berła mocy twajej spuścić Pan z Syjonu: panuj pasiarod niepryjacielaŭ twaich.

Pry tabie pawadyrstwa ŭ dzień mocy twajej razam z jasnaściu światych, z ułonnia pierad świetam ja radziŭ ciabie.

Prysiahnuŭ Pan i kajacca nia budzie: Ty jość światar na wieki pawodle abradu Melchizedecha.

Pan prawaruč ciabie, u dzień hniewu swajho pakaraŭ karaloŭ.

Budzie sudzić narody i dakanaje ruiny, pachilić mnohim na ziamli halowy.

U darozie z ručaju pić budzie,*) dziela hetaha padnimie halawu.

Chwała Ajcu...

---

*) Daroha aznačaje tut žyćcio Mesyjaša, a ručaj — usie ciarpieńni jahony.

Psalm 112.

Chwalecie, dzieci, Pana, chwalecie imia Bożaje.

Niachaj budzie bahasłaŭlena imia Pana, adciapier i aż na wieki.

Ad uschodu sonca aż da zachadu słaŭnaje imia Boha.

Bo Pan wysoki nad usie narody i nad niebam sława jahona.

Chto jak Pan Boh naš, katory prabywaje na wyšyni, adnak widzić nizkich na nieble i na ziamli.

Padymaje z ziamli słaboha, a z śmiećcia wywyšaje ubohaha.

Kab dać jamu miesca razam z pawadyrami, z pawadyrami narodu swajho.

Jon čynić, što biaździetnaja matka, u domie ciešycca synami.

Chwała Ajcu...

Psalm 121.

Uzradawałsia ja tym, što mnie było skazana: pojdziem u dom Boży.

Stali nohi našyja, ŭ sieniach twaich, Jeruzalimie.

Jeruzalimie, što budujeśsia jak horad, ty złučajeś usich ŭ sabie.

Bo tudy chadzili ŭsie pakaleńni Bożyja, kab pawodle zakonu Izrailawaha slawić imia Boha.

Tam pastaŭleny sudździoŭskija trony, trony ŭ domie Dawida.

Prasiecie supakoju dla Jeruzalimu, i dastatku dla milujučych jaho.

Niachaj budzie supakoj u ścienach twaich i dastatak u budynkach twaich.

Dziela bratoŭ i bližnich maich, prašu supakoju dla ciabie.

Dziela domu Pana Boha našaha, žadaju dabra dla ciabie.

Chwała Ajcu...

Psalm 126.

Kali Boh nia zbuduje domu, daremna trudziacca tyja, što jaho budujuć.

Kali Boh nie ŭścieraże miesta, daremna nia śpić toj, što jaho ścieraże.

Daremna wam ustawać dodnia, ustawajcie adpačyŭšy, katoryja strudžany pracaj.

Jon daje̊ć son swaim miłym: woś syny, zapłata płodu łonnia, buduć spadčynaj Bożaj.

Jakimi jość strały ŭ ruce silnaha, takimi buduć syny pakryŭdžanych.

Bahasłaŭleny čaławiek, katory hetak spoŭnić žadańnie swajo, nie zaŭstydajecca, kali budzie hawaryć u sudzie z nieprzyjacielami swaimi.

Chwała Ajcu...

Psalm 147.

Chwali Jeruzalimie Pana, chwali, Syjonie, Boha twajho.

Bo ŭzmacawaŭ zasowy bramaŭ twaich i bahasławiŭ synoŭ twaim.

Jon daŭ supakoj u miacach twaich i nasyčaje ciabie zbožžam najlepšym.

Jon pasyłaje zahady swaje na ziamlu i wielmi skora razychodzicca słowa Jaho.

Jon pasyłaje śnieh jak wołnu, a imhłu rassypaje, jak popieł.

Jon kidaje lod jak hrudy—pierad zimnom jaho chto ž ustaić?

Pašle słowa swajo i rastopić ich, pawieje wiecier jahony i papłyvuć wody.

Jon abjaŭlaje słowa swajo Jakubu, sprawiadliwaść i pastanowy swaje Izrailu.

Nia čyniŭ tak niwodnamu narodu, pastanowaŭ swaich nie adkryŭ im.

Chwała Ajcu...

Ad pačatku i prad wiakami ja stworana i aż da budučaha wieku być nie pierastanu, a ŭ światoj sialibie służyła ja prad Im.

Bohu chwała.

Himn da Matki Bożaj.

Ave maris stella,	Witaj zorka mora,
Dei Mater Alma,	Karmicielka Boha
Atque semper Virgo,	I zaŭsiody Dziewa,
Felix coeli porta.	Da nieba daroha.
Sumens illud Ave	Uziaŭšy prywitańnie
Gabrielis ore,	Z wusnaŭ Habryjela,
Funda nos in pace,	Daj spakoj nam mocny
Mutans Hevae nomen.	Źmieniaj imia Ewy.
Solve vincla reis,	Z winnych skiń akowy,
Profer lumen caecis,	Zrok daruj niawisnym,
Mala nostra pelle,	Wyzwal nas ad hrechu,
Bona cuncta posce.	Abdary ŭsim dobrym.
Monstra Te esse Matrem,	Pakažysia Matkaj,
Sumat per Te preces,	Niechaj pryjmie prośby,
Qui pro nobis natus,	Chto dla nas radziŭsia,
Tulit esse Tuus.	Być Twaim nia hardziŭ.
Virgo singularis,	Dziewa niazwyčajna
Inter omnes mitis,	Ź usich pakorna,
Nos culpis solutos,	Nam daruj niawinnaść,
Mites fac et castos.	Pakoru i čystaść.
Vitam praesta puram,	Daj žyćcio čystoje
Iter para tutum,	Šlach zhatuj biaśpiečny,
Ut videntes Jesum,	Widziačy Jezusa,
Semper collaetemur.	Kab ciešyliś wiečna.
Sit laus Deo Patri,	Chwała Bohu Ojcu,
Summo Christo decus,	I Chrystusu sława,
Spiritui Sancto,	I Duchu światomu,
Tribus honor unus.	Trom adnaki honar.

Amen.

V. Pazwol mnie chwalić Ciabie, Dziewa Najświaciejša.

R. Daj mnie moc proci Twaich niepryjacielaŭ.

Magnificat.

Wialičaje duša maja Pana i ŭzradawaŭsia duch moj u Bohu, Zbaŭcy maim.

Bo ŭzhlanuŭ na pakornaść służki swajej: woś adnetul bahasłaŭlenaj buduć nazywać mianie ŭsie narody.

Bo wialikija reču ŭčyniŭ mnie Toj, katory mahutny jość i światoje imia jaho.

I miłaserdzie jahona z pakaleńnia ŭ pakaleńnie, dla tych, što bajacca jaho.

Učyniŭ mahutnaść rukoju swajeju i rassiejaŭ tych, što wynosiacca dumkami serca swajho.

Skinuŭ mocnych z pasadu i paw..iŭ pakornych.

Hałodnych zdawoliŭ dabrom, a bahatych z ničym adprawiŭ.

Pryniaŭ Izraila, słuhu swajho, uspomniŭšy ab miłaserdzi swaim.

Jak hawaryŭ da ajcoŭ našych, da Abrahama i patomstwa jaho na wieki.

Chwała Ajcu...

Małitwa.

Daj nam, słuham Twaim, prosim Ciabie, Panie Boża, ciešycca zaŭsiodnym zdaroŭjem dušy i ciała, i praz słaŭnaje zastupnictwa bahasłaŭlenaj zaŭsiody Dziewy Maryi ad ciapierašniaha smutku być wolnymi i karystacca z wiečnaj radaści. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

---

† Pomač Bożaja niechaj budzie z nami.

Ciapier i zaŭsiody i na wieki wiečnyja. Amen.

Čaść III.

SAKRAMENTY.

Laski, patrebnyja dla našaha zbaŭleńnia, dajuć nam Sakramenty, katoryja ŭsie ŭstanawiŭ Chrystus i biez katorych praŭdziwaha žyćcia duchowaha być nia moža. Sakramenty abymajuć sucelnaje žyćcio ducha našaha: ačyščajuć jaho, dajuć uzrost u cnoty, lučać z Boham. Datasawany jany da ŭsich patreb duby. Dwa Sakramenty—Chrost i Pakuta — rodziać stan pryjaźni z Boham praz lasku ŭświačeńnia, druhija piać służać dla ŭtrymańnia i žwialičeńnia hetaje laski i dzieła taho nazywajucca Sakramentami Żywych. Try Sakramenty prymać moźna tolki adzin raz u žyćci: Chrost, Kryžmawańnie i Kapłanstwa. Charaktar, jakim značać jany dušu, astajecca na wieki.

Kab kožny moh należna karystacca hetymi Sakramentami i čarpać z ich siłu, patrebnuju da dobraha, chryścijankaha žyćcia, padajom tut karotkija nawuki ab Sakramentach i adnosnyja malitwy.

Chrost i Kryžmawańnie.

Chrost robić nas chryścijanami i daje začatki tych Boskich cnotaŭ wiery, nadziei i lubowi, katoryja służać asnowaj da paznańnia i miławańnia Boha. Kryžmawańnie ŭdzialajecca ŭ tym časie, kali ŭžo začynajem paznawać zło: na ŭzmacnieńnie duchowych sił u zmahańni z im. Chrostu dziciaci nie adkładaj, ale starajsia čym-chutčej achryścić. Dzicia — istota kwołaja: moža zachwareć i ŭmiorci biaz Chrostu*). Nia wier zababonam, što žančyny čaŭpuć ab budučynie dziciaci pa naradzinach. Jak dzicia wyhaduješ, takim i budzie. Karmi dobra, adziawaj čysta, wučy razumna i žartuj z usieńkich warožbaŭ. Budzieš hadawać u čystacie i bajaźni Bożaj, to daść Boh budzie jano zdarowaje i pryhožaje. Kumoŭ wybiraj ludziej dobrych i talkowych.

Pa Chroście kumy praz chwilinu pawinny pamalicca na intencyju achryščanaha, a nie ŭciakać strymhałoŭ z kaściola.

Dzicia, katoraje trymaŭ ty da Chrostu, ličycca tabie swajakom z Chrostu. Nie zabywaj, kaho maješ chroś-

*) U kožnaj wioscy pawinien być chto nawučany chryścić dzicia z wady ŭ patrebie. Paliwajučy hałoŭku wadoj nakryž, treba adnačaśna kazać: „Ja chryšču ciabie ŭ imia Ajca i Syna i Ducha światoha".

nikam i daj jamu prykład žyćcia chryścijanskaha. Kali-b bački twajho chrośnika pamiorli, abo žywučy nie staralisia dawiaści jaho da pierśaj spowiedzi i kamunii św., to twaim jość abawiazkam zrabić heta.

Kali da waśaj parachwii abo susiedniaj pryjaždžaje biskup dziela adwiedzin, pastarajsia dziaciej da Sakramentu Kryžmawańnia pryhatawaci. Sakrament Kryžmawańnia tak zawiecca tamu, što biskup, dajučy hety Sakrament, značyć čało alejkam, katory zawiecca Chryzma abo Kryžma i pry hetym wyhawarwaje takija słowy: „Značu ciabie znakam kryża i ŭzmacniaju Kryžmam zbaŭleńnia". Da hetaha Sakramentu wybiary sabie adnaho świedku, katory niachaj paložyć, padčas kali biskup padojdzie, ruku na prawaje płačo. Świedkaj dla chłapca pawinien być mužčyna, a dla dziaŭčaci—žančyna. Chto nie kryžmawany,

nia moža być świedkam. Pa kryžmawańni nie wychadzi z kaściola, ale čakaj aż biskup daść bahasławieństwa. Prad kryžmawańniem treba nawučycca katechizmaŭ i być u spowiedzi, chiba chto jašče mały. Ale ŭ našym łacinskim abradzie małych nia kryžmuje. Nia možna prystupać da hetataha Sakramentu bolš razu. Ŭ sławianskim abradzie Sakrament hety ŭdzielajecca zaraz pa Chryście. Ŭ abradzie łacinskim kryžmuje tolki biskup.

Pakuta i Eŭcharystyja.

Sakrament Pakuty (spowiedź) ustanawiŭ Chrystus na adpuščeńnie hrachoŭ. „Kamu adpuścicie hrachi, buduć adpuščany: kamu zatrymajecie, buduć zatrymany". Patreba woś pryznacca da hrachoŭ, kab kslondz moh asudzić, chto wart adpuščeńnia, a chto niepryhatowany da jaho. Spytaj swajho spawiadnika, jak časta maješ spawiadacca. Bo nia roŭna dla ŭsich spowiedź. Chto pracuje nad zdabyćciom chryścijanskaj dasканalnaści, pawinien častaj spawiadacca, kab nia tolki ačyścicca z hrachoŭ, ale i wyrabiać u swaim charaktary dobryja nawyčki (cnoty) pad kontrolaj duchoŭnaha kiraŭnika. Častaja spowiedź, heta — dwatydniowaja (abo i tydniowaja). Siaredniaja — kožnaj pary hodu: heta značyć na wiasnu, uletku, uwosień i zimoj. Redkaja — heta raz u hod. Najlepiej zrobiš, kali wyspawiedaješsia što-miesiac. Tady kslondz moža pazwolić kamunikawacca častaj. A nie, to spawiadajsia kožnaje pary hodu. Raz u hod chodziać da spowiedzi tolki słaboj wiery, abo i horš. A jšče radziej—bylo-b hrecham, bo kožnaha hodu pawodle nakazu Kaściola, treba prystupicca da Eŭcharystyi. Z hrachoŭ wialikich treba spawiadacca kaniečna. Z hrachoŭ małych taksama treba, ale možna dastupić ich adpuščeńnia inačaj: aktam žalu i lubowi Boha. Najbolš poŭnaje adnak adpuščeńnie praz spowiedź i razhrašeńnie (absolucyju). Nia treba spawiadacca z taho, što ty sam nia ličyŭ hrecham,—chiba dziela spakoju sumleńnia, asabliwa kali ty sumlawaŭsia: ci hrech, ci nie. Kali chto sumyśla taić hrech ciažki, spowiedź jaho niaważnaja: tak, jakby i nia byŭ. Horš jašče,—bo prybyŭ nowy hrech, katory zawiecca światakradztwam,—a nawat dwa, kali prystupiŭ pa takoj spowiedzi da Eŭcharystyi. Kali-b niešta padobnaje zdarylasia, zaraz-ža skaży ab hetym spawiadniku i pryznajsia wa ŭsim. Pryhatujsia-ž dobra zaŭsiody prad spowiedziaj, kab pašła ja mieć zhryzoty, što biaha spawiadaŭsia.

Kab dobraja była twaja spowiedź, prypomni sabie hrachi ad apošniaj ważnaj spowiedzi: najpierš ciažkija, pašła małyja. Pierabiraj u myśli prykazańni Bożyja, kaścielnyja, hrachi haloŭnyja, hrachi čužyja z našaj winoj, hrachi proci Ducha Światoha i inšyja, jak maješ u katechizmie. A pomni, što biaz pomaču Božaj ani dobra prypomniš, ani pažaleješ, što zhrašyŭ. Mocna treba malicisia, kab paznać hrachi, ich złość i patrebu paprawy. Spowiedź biaz žalu i pastanaŭleńnia paprawy niczoha niawarta. To-ž prasi Boha, kab Jon daŭ hety żal i achwotu da paprawy. A jak ščyra prasić budzieš, budź spakojny, što spowiedź twaja ŭdasca. Nie hawary na spowiedzi niczoha niepatrebnaha i ilšniaha, nia zwalwaj winy na kaho druhoha i pomni, čaho pryjšoŭ: kab paprawicca z bludoŭ swaich. Pašła spowiedzi prasi Boha wytrywałaści, dziakujučy za łasku darawańnia hrachoŭ i adpraŭ naznačanuju pakutu.

Malitwy prad spowiedziaj.

(Da Ducha światoha).

O Duchu światyl Pahlań miłaserna na mianie hrešnaha i zżalsia, bo ciemra hłybokaja zalahła dušu maju. Daj-ža mnie swajho światła Boskaha paznaci hrachi maje i paprawicca ščyra. Maju dobruju wolu, o Boże, pryznacca z żalem da ūsich prawinaŭ maich i kajacca praŭdziwa. Ty ūspamažy pamiać i wolu maju. O Najświaciejšy Razdaŭca łaski i praŭdyl Budź sa mnoj u hetaj tak ważkaj hadzinie i daj łaskawa ačyścicca mnie z hrachoŭ maich, uzyjści na nowuju darohu żyćcia, ducham złučycca z Chrystusam na żyćcio lepšaje, čyściejšaje, miłaje Bohu i ludziam.

Rachunak sumleńnia.

Ciapler prypomni sabie hrachi procių Boha, ludziej i siabie samoha, hrachi dumkaj, słowam i čynam. Prypaminaj ad apošniaj spowiedzi, prabiahajučy dumkaj usie padziei swajho żyćcia. Prypaminaj tak-ža i ličbu hrachoŭ; kali nia zmožaš dobra prypomnić liku, to prynamsi prypomni, skolki razoŭ ty mieniej-bolej dapuščiūsia jakoha hrechu i jak prypomniš, tak i skaży na spowiedzi: prosta, ščyra i adkryta.

Prykazańni Božyja:

I. Ci maliūsia? Ci paznawaŭ swaju wieru? Ci nia čytaŭ knižak biazbožnych? Ci nia wieryŭ u waražbu i zababony? Ci nie stydaŭsia swajej wiery i relihijnych praktyk? Ci nia chistaŭsia ū wiery?

II. Ci nie prysiahaŭ daremna abo na fałš? Ci z pašanaj wyhawarwaŭ imia Božaje, N. Dziewy Maryi i Światych Božych? Ci nia bluźniŭ procių Boha?

III. Ci nie pracawaŭ u światočnyja dni ciažka?

IV. Ci pawažaŭ bačku i matku? Ci nie dawodziŭ ich swaimi pastupkami da smutku i słoz? Ci šanawaŭ staršych?

V. Ci nie biŭ kaho i nie paškodziŭ kamu na zdaroŭji? Ci swajo żyćcio i zdaroŭje šanawaŭ? Ci nia mučyŭ żwiarat?

VI. Ci nia dumaŭ dabra wolna ab biasstydnych rečach? Ci nie zabaŭlaŭsia biasstydna z saboju abo z kim? Ci nia šukaŭ akazii da raspusty? Ci nie hawaryŭ ab brydkich rečach? Ci nie dapuskaŭsia jakich brydkich učynkaŭ? Moža kaho zhoršyŭ?

VII. Ci nia ūkraŭ čaho? Ci nie zrabiŭ škody abo kryŭdy? Ci nie ašukaŭ kaho? Ci addaŭ ułaśniku znoj dzienuju abo ūkradzienuju reč?

VIII. Ci nia świedčyŭ fałšywa? Moža ūdawaŭ kaho niesprawiadliwa, moža ihaŭ i čarniŭ bližnich? Moža praklinaŭ? Moža fałšywa świedčučy zrabiŭ kamu kryŭdu?

IX—X. Ci nie hrašyŭ pažadańniem čužoj rečy? Ci nia byŭ prahawity? Moža żadaŭ zrabić sto drenn je?

Prykazańni kaścielnyja.

I. Ci świata naležna światkawaŭ?

II. Ci byŭ u światočny dzień na Imšy św.? Ci ūšanawaŭ miesca światoje? Ci swaimi zachawańniem nie pieraškadžaŭ kamu malicca?

III. Moža ū posnyja dni jeŭ z miasam?

IV. Ci byŭ u Wialik adnaj spowiedzi i Kamunii św.?

V. Ci ū W. Poście abo Adwencie nie chadziŭ na bali abo hučnyja wiečaryny i hulni?

Hrachi haloŭnyja.

Ci nie pahardžaŭ ludziej, ci nia byŭ prahawity, niaprystojny, hniaŭliwy, zawidny, laniwy, ci nia było pjanstwa? Paznaj, jakaja u ciabie najbolšaja zahana i starajsia siabie pieramahčy. Spytajsia tak-ža ŭ siabie, ci dobra spaŭniaŭ swaje abawiazki?

Hrachi proclŭ Ducha św.

Moža spadziawaŭsia na dabratu Božuju i hrašyŭ? Moža traciŭ nadzieju na milaserdzie Božaje i ŭpadaŭ u rospać? Moža ŭporysta adkidaŭ jakuju praŭdu wiery? Moža zawidawaŭ łaski Božaj bližniamu? Moža byŭ zakamianiely ŭ hrachoch i adkładaŭ pakutu aż da śmlerci?

Hrachi čužyja z našaj winy.

Moža zahadywaŭ kamu hrašyć, moža namaŭlaŭ, moža radziŭ, moža pamahaŭ abo nie pieraškadžaŭ hrašyć? Moža pakryŭ čuży hrech, a moža chwaliŭ ci baraniŭ čuży hrech?

Čytajuči hety rachunak sumleńnia, prypaminaj sabie ŭsie swaje prastupki i ŭkładaj ich u pamiaci. Na kartačcy zapisywać nia radzicca (z wyniatkam tych, što majuć wielmi słabuju pamiać), bo spawiadacca treba nia z kartački, ale z serca.

Kali ŭžo ŭsio prypomniš, zbudzi ŭ duży ščyry żal, što Boha aśmieliŭsia źniawažyć i pastanaŭlaj paprawicca.

Malisia choć-by tak:

Malitwa.

Widziš, o Boža moj, prad saboj hrešnika, katory Ciabie mnoha raz aśmieliŭsia źniawažyć. Ale prašu pakorna darawaci: serca raskajenaha nie adkidaj, o Boža! Dziakuju ščyra, što pazwoliŭ mnie dačakacca dnia siańniašniaha i nie pakaraŭ mianie śmierciaj. Dziela zasłuhi Chrystusa, nadzieju maju, što hrachi maje ŭ hetaj spowiedzi adpuścišš. Kajusia za ŭsie błudy maje, o moj Boža, bo samachoć abražaŭ Ciabie, Ajca majho najlepšaha. Daj mnie luboŭ Twaju, chaču mocna Ciabie lubici, i dziela taho sumna mnie, što ja iznoŭ zhrašyŭ. Pakinuŭ Ciabie, nie chacieŭ łaski Twajej, uzhardziŭ Taboj! O Boža, Ty Najdaražejšy Skarb moj, jakža mahu razłučycca z Taboj! O Boža! Kajusia za ŭsie hrachi maje: wialikija i małyja. Pastanaŭlaju bolš nie hrašyć i pilna pracawać nad paprawaj swajho charaktaru. Lepiej mnie ŭmiorci, jak praz hrech stracić Ciabie, Boža Najmilejšy!

Kali ŭžo pryjdzie twoj čarod spawiadacca, prystupisia da spawiadnicy, uklenč, pieražahnajsia i skaży: „Pachwalony Jezus Chrystus", kali spawiadnik adkaża, skaży: kali byŭ u spowiedzi i ci pakutu naznačanuju adprawiŭ, a potym hawary swaje hrachi biaz niJakaha stydu, pierakručwańnia abo zwalwańnia winy na kaho druhoha.

Skončyŭšy ŭsio, skaży, što bolej ničoha nia pomniš, za hrachi żaleješ i chočaš paprawicca. Dalej słuchaj, jakija spawiadnik budzie dawać tabie rady i napaminańni, zapamiataj dobra, što budzie wyznačać za pakutu, a kali stanie adhawarywać razhrašeńnie, bisia ŭ hrudzi i każy: „Boža, budź miłaściwy mnie hrešnamu". Kali spawiadnik zasłukaje, dajuči znak, što spowiedź užo skončyłasia, pieražahnajsia, adyjdzi, uklenč pierad aŭtarom i adhawary malitwy pa spowiedzi i zadanuju pakutu.

Malitwy pa spowiedzi.

O Jezu Miły! Jak hłyboka być pawinien Tabie ja padziačnym za adpuščeńnie hrachoŭ maich, dziela zasłuhi Krywi Twajej! Cełym sercam Tabie addajusia i žadaju mocnaj achwotaj iści ŭ ślady Twaje. Maju nadzieju, što bołš Ciabie ŭžo nia ŭtraču. Ty adzin hodny najhłybiejšaj lubowi majej i ja pastanaŭlaju, što nie złamaju prawa Twajho. Ty aświaci mianie i pakaży darohu, jakoj iści maju, adnoŭleny na duchu. Budu, o Boža, staranicca hrechu, znajučy swaju słabaść. Wyścierahacca budu ludziej, katoryja na hrech wiaduć. Daj-ža mnie lasku wytrywałaści i barani ŭ pakusach! O Maryja, nie pakidaj mianie ŭ sumliwaści! Budź zorkaj prawodnaj na pustyni majho bytawańnia!

Tut adhawary naznačanuju pakutu. Kali maješ čas pierad spowiedziaj, ci pa spowiedzi, abo pierad Kamunijaj św., adčytaj Pakutnyja Psalmy. Jany majuć u sabie mnoha natchnionych dumak. Hetyja dumki pamohuć table nawiarnucca ščyra da Boha i adpakutawać za hrachi.

PAKUTNYJA PSALMY.

Antyfona. Nia pomni, Panie, ab prastupkach našych abo baćkoŭ našych i nie karaj nas za hrachi našy.

Psalm 6.

Panie, nia ŭ jaraści Twajej winuj mianie, ani ŭ hniewie Twaim karaj mianie.

Złalsia nada mnoju, Panie, bo ja chwory: azdarawi mianie, Boža, bo strywožany kości maje.

I duša maja strywožana wielmi: a Ty, Panie, dakul-ža adwiartacisia budzieš?

Abiarni sia, Panie, dy wyrwi dušu maju: wybaŭ mianie dziela miłaści swajej.

Bo ŭ śmierci niama, chto ab Tabie pomni-by, a ŭ piekle chto-ž Tabie budzie dawać chwalu?

Ja stradziŭsia ŭ stahnańni maim, abmywaju što-noč łoža majo: ślazami swaimi pałiwaju paściel maju.

Strywožany ad zhryzoty wočy maje, sastareŭsia ja miży ŭsich worahaŭ maich.

Adstupiecie ad mianie ŭsie, što robicie nieprawotu: bo pačuŭ Boh hołas płaču majho.

Pačuŭ Pan maleńnie majo, pryniaŭ Pan malitwu maju.

Niachaj zasaromiacca i zatrywožacca mocna ŭsie worahi maje: niachaj nawiernucca i zastydajucca wielmi skora.

Chwała Ajcu i h. d.

Psalm 31.

Ščaśliwyja, katorym darawany nieprawoty i ćyje pakrylisia hrachi.

Ščaśliwy čaławiek, katoramu nie paličyŭ Pan hrechu i ŭ dušy katoraha niama zdrady.

Dziela maŭčańnia majho ŭstareli kości maje, dziela narakańnia majho cały dzień.

Bo dzień i noč ciažyła nada mnoj ruka Twaja: awiarnuŭsia ja ŭ biadzie majej, kali ŭkałołasia ciernie.

Hrech moj paskazaŭ Tabie i

niesprawiadliwaści swajej nia skrywaŭ.

Skazaŭ: wyznaju Bohu proci siabie niesprawiadliwaść maju; Ty adpuściŭ biazbožnaść hrechu majho.

Dziela taho budzie malicca da Ciabie ŭsiaki nabožny, u časie dahodnym.

Bo ŭ patopie wod mnohich —jany da jaho nia prybližucca.

Ty maja schowa ad turboty, jakaja mianie abarnula: radaść maja, wybaŭ mianie ad tych, što mianie abstupili.

Dam tabie rozum (kaža Boh) i nawuču ciabie, pa jakoj darozie chadzici; uzmacniu nad taboju woču maje.

Nia budźcie-ž jak koń, abo muł, u katorych niama rozumu.

Wuzdoju i cuhlami ściśni ščoki tych, katoryja da Ciabie nie prybližajucca.

Šmat pakarańnia na hrešnaha, ale chto maje nadzieju na Boha, toho ŭlaserdzia dastupić.

Wiesialeciesia ŭ Bohu dy radujciesia sprawiadliwyja; chwaleciesia ŭsie, chto prostaha serca.

Chwała Ajcu i h. d.

Psalm 37.

Panie, nia ŭ jaraści Twajej winuj mianie, ani ŭ hniewie Twaim karaj mianie.

Bo strely Twaje ŭkalolisia ŭ mianie: i natužyŭ Ty nada mnoj ruku swaju.

Niama zdaroŭja ŭ ciele maim dzieła, hniewu Twajho, niama supakoju kaściam maim dzieła hrachoŭ maich.

Bo nieprawoty maje pierawyšyli halawu maju: i jak ciažkoje biaremia zaciažyli nada mnoju.

Razhnili i papsawalisia rany maje, dzieła niarozumu majho.

Biednym ja staŭsia i sahnuŭsia zusim: cały dzień chadžu sumujučy.

Bo nutro majo poŭnaje naruhańnia: a niama zdaroŭja ŭ ciele maim.

Zbiedžany i ŭpakorany ja wielmi: halašu ad stahnańnia serca majho.

Panie, prad Taboj usio pažadańnie majo, i stohny maje ad Ciabie nia ŭkryty.

Strywožyłasia serca majo, pakinuła mianie siła maja, a światło wačej maich i jaho niama pry mnie.

Pryjacieli maje i blizkija maje naproci mianie padyjšli i stali.

I katoryja pry mnie byli, stali zdaloku, a hwałtawali mianie tyja, što dušy majej šukali.

I tyja, što šukali błahoha na mianie, hawaryli pustoje: a cały dzień ab zdradzie razważali.

A ja, jak hłuchi, nia čuŭ i byccam niamy nie raskrywaŭ swaich wusnaŭ.

I staŭsia jak toj čałaviek, što nia čuje: i što nia maje apraŭdańnia ŭ wusnach swaich.

Bo ŭ Tabie, Panie, mieŭ ja nadzieju: Ty mianie pačuješ, Panie Boža moj.

Bo ja skazaŭ, kab časam nia ciešylisia nada mnoju worahi maje, i kali pachisnucca nohi maje, kab nie hawaryli mnoha.

Bo ja na bičawańnie hatowy: i boł moj zaŭsiody prada mnoju.

Bo nieprawatu swaju ja wy-

jaŭlu: i dumać budu ab hrachoch swaich.

A worahi maje żywuć i zmacawalisia nada mnoju: i razmnożylisia tyja, što źnienawidzieli mianie niesprawiadliwa.

Što addajuć złom za dabro, wystupali prociŭ mianie, tamu što ja iśoŭ uśled za dabratoju.

Nie pakidaj mianie, Panie Boża moj: nie adstupaj ad mianie.

Paśpiašy na pomač mnie: Panie Boża, zbaŭleńnie majo.

Chwała Ajcu i h. d.

Psalm 50.

Złalsia nada mnoju, Boża...
(Hladzi ŭ „Malitwach wiačornych" str. 25).

Psalm 101.

Panie, pačuj malitwu maju: a hołas moj niachaj da Ciabie dojdzie.

Nie adwaročwaj abličča swajho ad mianie: u toj dzień, kali ja sumuju, nachili da mianie wucha Twajo.

Jakoha-tolki dnia pryzywać Ciabie budu, skora wysłuchaj mianie.

Bo źnikli jak dym dni maje, a kości maje wysachli jak treski.

Staŭsia ja jak padkošanaja trawa i źwiała serca majo: što zabyŭsia ja spažywaci chleb moj.

Ad hołasnaha stohnu majho, prysochli kości maje da ciela majho.

Staŭsia ja padobnym da pelikana na puščy; staŭsia jak načny ptach u pustyni.

Nia spaŭ ja, i staŭsia jak wierabiej na strasie adzinoki.

Uwieś dzień naruhalisia mnie maje niapryjacieli: a tyja, što chwalili mianie, prociŭ mianie prysiahali.

Dziela taho ja popieł jeŭ jak chleb, a napitak moj miašaŭ z płačam.

Dziela hniewu i aburenńnia Twajho: bo Ty padwyšyŭšy sklnuŭ mianie.

Dni maje praminuli jak cień, a ja wysach jak siena.

Ale Ty, Panie, na wieki trywaješ: a pamiać Twaja z rodu ŭ rod.

Ty ŭstaŭšy źmiłuješsia nad Syjonam: bo ŭžo čas źmiławańnia nad im, užo pryśpieŭ čas.

Bo darahimi stali sluham Twaim mury jaho: i žalejuć ziamlicy jahonaj.

I buduć bajacca narody Imieńnia Twajho, Panie: i ŭsie waladary ziamnyja chwały Twajej.

Bo Pan zbudawaŭ Syjon: i źjawiŭsia ŭ slawie swajej.

Uzhlanuŭ na malitwu pakornych: i nia ŭzhardziŭ ich prośbaj.

Niachaj zapišacca heta ŭ pakaleńni patomnym: a narod, katory budzie stworany, chwalić budzie Pana.

Bo hlanuŭ z wyšyni światoj swajej: Par z nieba na ziamielku pahlanuŭ.

Kab pačuci stohn zakawanych: kab raźwiazać synoŭ tych, što byli zabity.

Kab jany slawili ŭ Syjonie Imia Božaje, a chwalu Jaho ŭ Jeruzalimie.

Jak źbiarucca ŭ wadno narody, i waladary, kab Panu służyci.

Adkazaŭ jamu darohaj mo / swajej: karotkaść dnioŭ maich daj mnie paznaci.

Nie biary mianie na palawinie dnioŭ maich: bo lety Twaje z rodu ŭ rod trywajuć.

Na pačatku Ty, Panie, ziamlu zasnawaŭ: a tworam ruk Twaich jość nieba.

Jany zahinuć, ale Ty astaniešsia, i ŭsieńka jak adzieża pastareje.

I jak wopratku pieramieniš ich, i admieniacca: a Ty toj sam.y zaŭsiody, i lety Twaje nie pierastanuć.

Syny słuh Twaich życi buduć: a patomstwa ich na wieki nie ŭwiadziecca.

Chwała Ajcu i h. d.

Psalm 129.

Z hłybi... kliču da Ciabie, Panie: Panie pačuj hołas moj.

Niachaj buduć wušy Twaje ŭważny, na hołas maleńnia majho.

Kali budzieš zważać na nieprawoty, Panie: Panie, a chto-ž ustaić?

Bo ŭ Ciabie jość umilaściŭleńnie: i dziela zakonu Twajho čakaŭ Ciabie, Panie.

Čakała duša maja na słowa Jaho: nadzieiłasia duša maja na Boha.

Ad ranišniaj warty až da nočy: niachaj Izrail nadzieicca ŭ Panu.

Bo ŭ Pana jość miłaserdzie i bahataje ŭ Jaho adkupleńnie.

I Jon adkupić Izraila: z usich nieprawotaŭ Jaho.

Chwała Ajcu i h. d.

Psalm 142.

Panie, pačuj malitwu maju, pryjmi maleńnie majo pawodle praŭdy Twajej: wysłuchaj mianie pa sprawiadliwaści Twajej.

I nie ŭwachodź u sud z słuhoju Twaim: bo nie apraudajecca prad Taboj nichto z żywych.

Bo zaŭziaŭsia worah na dušu maju: paniżyŭ da ziamli życio majo.

Pamiaściŭ mianie ŭ ciemry, jak mierćwiakoŭ spradwieku: i zatužyŭ wa mnie duch moj, strywożyłasia wa mnie serca majo.

Prypaminaŭ ja dni staradaŭnyja, razważaŭ usie sprawy Twaje: učynki ruk Twaich raźbiraŭ ja.

Wyciahnuŭ ja da Ciabie ruki maje: duša maja, jak ziamla biez wady — pry Tabie!

Čymchutčej wysłuchaj mianie, Panie: aslabieŭ duch moj.

Nie adwaročwaj abličča Twajho ad mianie: bo stanu padobnym da tych, što schodziać u mahilu.

Daj mnie zrańnia pačuć miłaserdzie Twajo, bo ŭ Tabie mieŭ ja nadzieju.

Pakaży mnie darohu, katoraj iści maju: bo da Ciabie padniaŭ ja dušu maju.

Wyrwi mianie ad worahaŭ maich, Panie, da Ciabie ja prybieh: nawuči mianie spaŭniaci wołu Twaju, bo Ty Boh moj.

Duch Twoj dobry zawiadzie mianie ŭ kraj sprawiadliwy: dziela Imieńnia Twajho, Panie, ażywiš mianie praŭdaj swajej.

Wywiadzieš z uciśnieńnia dušu maju: a ŭ miłaserdzi Twaim razhoniš worahaŭ maich.

I zahubiš usich, chto mučyć dušu maju: bo ja słuha Twoj.

Chwala Ajcu i Synu i Duchu światomu, jak była spradwieku, ciapier i zaŭsiody i na wieki wiečnyja. Amen.

Antyfona. Nia pomni, Panie, ab prastupkach našych abo bačkoŭ našych i nie karaj nas za hrachi našy. †

Malitwy prad Kamunijaj.

Budź dobra pryhatawany na pryniaćcie Eŭcharystyi, bo samoha Chrystusa haścić budzieš u dušy swajej. Heta značyć, što maješ być čystym na dušy i ŭ pakornym pažadańni złučycca z Samym Baŭcam. Nie zapuščajsia ŭ wučonyja dośledy, ale malisia jaknajpraściej, jak-by haworačy z Chrystusam. Nie każy mnoha, ale adčuwaj prysutnaść Božuju; wier, nadziejsia i takim prystupi da Chrystusa, kab paśla moh skazać z św. Paŭlam: „Uśio mahu z Tym, katory daješ mnie siłu". Nie śpiašajsia, kab prystupić pieršym, jak ludziej šmat, kab nie rabić natoŭpu. Budź čysta adzietym na znak ważnaści časiny.

Ab Kamunii pomni woś što: Niama silniejšaha sposabu na žyćcio čystaje, światoje, a prynamsia sprawiedliwaje, jak Kamunija.

Niama bolšaje łaski dla našaj ludzkoj natury, jak heta tajnična złučeńnie z Boham — Kamunija.

Niama čaławeka, katory, paniaŭšy miłaść Božuju ŭ Eŭcharystyi, nie zahareŭ-by sam ahniom lubowi da Boha i ludziej.

Niachaj ciabie nia dziwić, što ludzi nia ŭmiejuć karystać z Eŭcharystyi, choć časta prystupajucca. „Mnoha pazwanych, ale mała wybranych". Čaławiek umieje i światoje źniawažyć, bo idzie za modaj biahoha świetu. A świet niazdatny zrazumieć Chrystusa pakornaha, ubohaha, ukryžawanaha: a tym-boli ukrytaha ŭ aŭtaroch światyniaŭ.

„Nia moža čaławiek — kaža Salamon — ukryć ahniu za pazuchaj, kab adzieža nie zaharełasia". Padobna nia možna łučycca ŭ Eŭcharystyi z Ahniom Miłaści — Chrystusam, i nie zahareccа Jaho kachańniem praŭdy, Jaho samaadračeńniem, trudawitaściaj, achwiaraju za ludziej. Kali kaho Kamunija nie papraŭlaje, to pryčyny šukać treba ŭ im samym, a nia ŭ hetaj Boskaj ustanowie, kala katoraj — jak kala asiarodka — hurtujecca celaje žyćcio duchowaje chryścijan-katalikoŭ. Moj bracie, niachaj dobra zapišucca ŭ pamiaci twajej woś hetyja słowy Zbaŭcy: „Chto nie spažywaje Ciela Majho i nia pje Krywi Majej, nia budzie mieci žyćcia ŭ sabie".

Malitwa.

Idzie woś ščaśliwaja chwilina, a Chrystus zyjdzie da majej dušy. Bač-ža, duša maja, bo Toj, chto prychodzie, jość Boham twaim. Prymi-ž Jaho z pašanaj, lubowi połnaj. Pryjdzi, o Jezu: serca majo haryć pažadańniem byci z Taboju, žažyc Boskim žyćciom Twaim. Paśpiašy, o Jezu, uziać serca majo na ŭłasnaść, kab nie dzialiŭ ja Jaho miž Boham i mamonaj. Pryjdzi, o moj Miły Boža, Najwyšejšaje Dabro majo, Skarb moj, Žyćcio, Praŭda, Luboŭ i — ŭsio majo, što tolki być moža darahim dla ŭsieńkaj istoty majej. Chacieŭ-by pryniać Ciabie z takoj nabožnaściaj, jak dušy światyja: jak Twaja Maci świataja, kali prymała Ciabie z ruk pieršych kapłanaŭ - Apostałaŭ. O Maryja, hlań miłaściwa hetaj časiny na mianie, bo prystupaju da abjadnańnia z Najmilej-

żym Synam Twaim. Padaj-ża mnie Jaho, jak kaliś pastuškom padała: chacieŭ-by pryniać Jaho z čystych ruk Twaich.

Malitwa

pierad samym pryniaćciem św. Eŭcharystyi.

Pryniaćcie Ciela Twajho, Panie Jezu Chryste, katoraje ja niahodny adważwajusia spažywać, niachaj mnie nia bu ie na asudžeńnie i zahubu, ale dziela Twajho miłaserdzia, niachaj mnie staniecca abaronaj i lekam duży i ciela.

Panie, ja nia hodzien, kab Ty ŭwajšoŭ da serca majho, ale skaży tolki słowa i budzie zbaŭlena duša maja!

Malitwy pa Kamunii.

Pryniaŭšy nabožna Chrystusa pad widam maleńkaj Hostyi (u abradzie sławiańskim — maleńkaj Kryšynki), adyjdzi hdzie na staranu i nie biaručysia za knižku adrazu, razważ: kaho maješ u duży swajej. Tut stasoŭny čas na razważańnie ab dabrocie Chrystusa, katory zniżaiecca da nas, biareć u swaje abojmy, pakazwaje darohu, pa jakoj dajści možam da najwyšejšaha daskanałstwa swajej istoty. Paddajsia woli Chrystusa i Jaho pawadyrstwu, paŭtarajuči za św. Paŭłam: „Wiedaju, kamu paweryŭ". Starajsia zrazumieć u hetaj častcie, što służba Bohu daješ swabodu ducha i waładarstwa duchowaje pry hłybokaj pakory i pačućci našaj ličhoty. Pa takoj cichoj kontempiacyi (malitwy biaz słoŭ), wyjawi Chrystusu swaju wolu, jakim ty być chacieŭ-by adnosna da Boha i ludziej i prasi Jaho być zaŭsiody z taboj, kab pierałamać swaju žniamohu ducha — najhoršuju pieraškodu da postupu šlacham Bo-

žym. Kali nia możaš sabrać myśli i malicca swaimi słowami, niachaj pamoža tabie woś chacia-by heta:

Malitwa.

O Chryste Jezu, Boža moj! Majuči nawiek šćyraść Anielaŭ i świataść wialikich słuh Twaich, nie patrapiŭ-by ja dawoli padziakawać Tabie za łasku, jakoj siańnia dastupaju praz Kamuniju światuju. Špalučaju swaje pačućci dziakawańnia, wiery, lubowi z pačućciami duš pabažniejšych: niachaj budzie chwała i češć Tabie na celym świecie i hdzie tolki žywuć istoty, što znajuć Ciabie, Boža moj!

Niachaj staniecca wola Twaja nada mnoj! Daj, o Chryste Jezu, paznać mnie tuju darohu žyćciowuju, katoruju zarysawaŭ Ty prad wiakami, majuči dumku stwaryci mianie. Daj, o Jezu, nia zbłudzić mnie z darohi tej. Bajusia, što ja praz hrachi maje ŭtraciŭ łasku Twajho światoha pawadyrstwa. Siańnia, witajuči Ciabie ŭ duży majej, wybačeńnia šukaju błudoŭ maich, kab začać žyćcio pawodle woli Twajej. Wola Twaja, jak sam nam abjawiŭ, heta—uświačeńnie našaje praz naśled žyćcia Twajho ŭ datasawańni da maich warunkaŭ, u jakich žywu. Woś, o Chryste, ja całaj istotaj chaču spaŭniać wolu Twaju na kožny dzień! Dyk pamaży mnie, o Chryste!

Akty.

„Duša Chrystowa — paświaci mianie.

„Ciela Chrystowa — zbawi mianie.

„Kroŭ Chrystowa — napaj mianie.

„Wada boku Chrystowaha — abmyj mianie.

„Mučeńnie Chrystowaje — zmacni mianie.

„O dobry Jezu — pasłuchaj mianie.

„U ranach Twaich — ukryj mianie.

„Nie dazwol mnie adłučycca ad Ciabie.

„Ad woraha złosnaha barani mianie.

„U časie 'mierci majej paklič mianie.

„I pazwol mnie pryjści da Ciabie:

„Kab chwalici Ciabie z światymi na wieki wiečnyja. Amen.

(Za hetyja akty Papież Pius IX pryznaŭ adpusty, jak za 300 dniоŭ daŭniejšaj pakuty).

Malitwa

prad woblikam Ukryżawanaha Spasa.

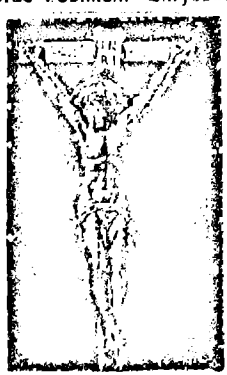

O dobry i najmilejšy Jezu, woś ja ŭpadaju na kaleni prad woblikam Twaim i z najbolšaj haračynioju dušy majej praśu Ciabie i malu, kab uliŭ u serca majo žywyja adčućci wiery, nadziei i lubowi i daŭ sapraŭdny žal za hrachi maje dy mocnuju wolu paprawy, a ja z wialikaj skruchaj i bolem dušy sam u sabie razważaju i myślami pryhladajusia da Twaich piaci ranaŭ, majučy prad wačami toje, što skazaŭ prarok Dawid ab Tabie, dobry Jezu: Prabili ruki maje i nohi maje, paličyli ŭsie kości maje.

(Za hetu malitwu Papież Pius IX pryznaŭ poŭny adpust, abo poŭnaje darawańnie 'dačasnaj kary za hrachi. Adpust hety można zdabyć raz na dzień za siabie abo za duszy čyscowyja pry takich warunkach: 1) kab heta malitwa była adhaworana prad woblikam Ukryżawanaha Jezusa, 2) prad Kamunijaj abo pasla Kamunii, 3) zmowić u kaściele na intencyju Ajca św. i Kaściola 5 Ojča naš i 5 Prywitana budź).

Malitwa

św. Tamaša z Akwinu.

Dziakuju Tabie, Światy Boża, Ojča ŭsiomahutny, što mianie hrešnaha i niahodnaha słuhu Twajho, biaz nijakaj zasłuhi majej, a tolki z miłaserdzia Twajho, nasyciŭ najdaražejšym Cielam i Krywioj Syna Twajho, Pana našaha Jezusa Chrysta. Praśu Ciabie, kab heta świataja Kamunija nia była dla mianie na zhubu, ale na ŭpražeńnie wiečnaha zbaŭleńnia. Niachaj budzie dla mianie zbrojaj wiery i ščytom dobraj woli. Niachaj wykaranić u-wa mnie ŭsie błahija prywyčki i hrešnyja pażadańni dy ŭćwiardzić mianie ŭ lubowi i ciarpliwaści, u pakory i paslušnaści, a tak-ža wa ŭsich inšych cnotach. Niachaj mianie abaronić ad napaściaŭ usich worahaŭ, widomych i niawidomych. Niachaj budzie poŭnym adpačynkam dla sił majich cialesnych i duchowych i

ščaśliwym zakančeńniem majho žyćcia. I prašu Ciabie, kab dawioŭ mianie hrešnaha da taho niawymoŭnaha ščaścia, dzie Ty z Synam Twaim i Ducham światym dla światych Twaich jość świetlaść praŭdziwaja, radaść wiečnaja, pryjemnaść i ščaście daskanalnaje. Amen.

Kapłanstwa (światarstwa).

Kapłanstwa, heta—Sakrament, praz katory dajecca asobnaja Božaja łaska spaŭniaci pawinnaść kapłanaŭ. Sakrament hety dajeć prawa adpraŭłać światuju Imšu, udziałać Sakramenty i spaŭniać inšyja čynnaści św. Kaścioła. Nadajeć heta świataja Tajnica jašče asobny charaktar dušy, katory trywać budzie wiečna. Św. Pawał nazywaje kapłanaŭ: „słuhami Božymi i razdaŭcami tajnic Božych".

„O dziŭnaja hodnaść kapłanaŭ — piša światy Aŭhustyn, — Syn Božy znachodzicca na rukach wašych, jak na ŭłońni Pračystaj Dziewy"! Ksiandzu daručyŭ Boh kluč ad skarbaŭ, što wysłužyŭ Chrystus swaim mučeńniem i śmierciaj. Jon ich ścieraže, jon ich raździałaje. Heta čaławiek, katory zastupaje na ziamli Boha, bo maje Božaje daručeńnie. „Idziecie—kaža Chrystus Apostałam — jak mianie Ajciec pasłaŭ, Ja was pasyłaju". Kali-b adnačasna spatkaŭ ja kapłana i aniela, prywitaŭ-by pierwiej kapłana, ab aniel — pryjaciel Božy, a kapłan, heta — Jaho zastupnik... Zwoniać u kaściele. Wy idziecio na hety hołas. Kudy-ž heta? — „Karmić dušy našy" — adkažacie. čym-ža kormicie dušy wašy? — Chlebam Anielskim. — A chto-ž maje kluč, chto pryhataŭłaje chleb hety?— Słuha Božy: kapłan. — A što-ž heta za chleb dziŭny? — Ciela i Kroŭ Boha našaha Jezusa Chrystusa. Kapłan, jak taja maci, što kormić dzicia, kaža: Biarecie-ješcie, heta Ciela Pana našaha Jezusa Chrystusa: niachaj was ścieraže i dawiadzie da žyćcia wiečnaha... Widziačy kaściol, pytajuć dzietki: „Što tam?" — Tam jość Ciela Boha našaha. — A skul-ža jano tam? — Bo ksiondz adpraŭłaje Imšu światuju... Kapłan — prawadnik dušy. Pakińcie parachwiju biez ksiandza na niekulki dziesiatkaŭ hadoŭ, buduć tam žyć jak źwiaraty, a mo' i češć addaduć źwiaratam. Jak worahi chočuć źništožyć relihiju, začynajuć ad ksiandzoŭstwa, bo tam, dzie niama słuh aŭtara, niama i achwiary; a dzie niama achwiary światoj, tam niama i relihii. Kapłanstwa, heta — ćwiet miłaści Serca Božaha. Hledziačy na kapłana, dumajcie ab Chryście Jezusie*).

---

*) Z św. Jana Wjanneja.

Malitwa za św. Ajca.

Boža, usich wiernych Pastyru i Waładaru, uzhlań miłaściwa na słuhu Twajho Papieža N, katoraha nad kaściołam swaim pastawić mieŭ łasku, daj jamu, prosim, tak słowam i prykładam kirawać paduładnymi swaimi, kab razam z daručanaj sabie stadaj dajšoŭ da žyćcia wiečnaha. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Malitwa za Biskupaŭ i Kapłanaŭ.

O Chryste Jezu! Z woli Twajej słuhi Twaje Biskupy i Kapłany wiaduć sprawu zbaŭleńnia rodu ludzkoha, apawiadajučy nawuku Twaju i pasilajučy światymi Sakramentami. Budź-ža Ty, o Jezu, Mocaj ich i Praŭdaj,

kab wiali nas ścieżkami sprawiadliwaści Twajej, pad kiraŭnictwam wikaraha Twajho, św. Ajca. Wiarni jednaść usim adłučanym błahoj rukoj ad Katalickaj Suspolnaści.

Pryjdzi waładarstwa Twajo, o Jezu!

Žanimstwa.

Žanimstwa, heta — Sakrament, katory z woli Chrystusa dajeć łasku i pomać na spaŭniańnie abawiazkaŭ muża i žonki. Złučaje jon nierazryŭnym wuzłom luboŭ žančyny i mužčyny aż da mahilnaj doški. Dajeć im uładu nad cielam dziela zachawańnia rodu ludzkoha. Nakładaje pawinnaści ŭzhadawańnia dziaciej. Źwialičaje łasku ŭświačeńnia i dajeć pomać na dobryja ŭčynki dziela zbaŭleńnia. Św. Pawał tak pišа ab hetym: „Muży, lubiecie žony wašyja, jak i Chrystus palubiŭ Kaściol i samoha siabie wydaŭ za jaho. — Sakrament heta wialiki: a ja kažu — wialiki ŭ Chrystusie i ŭ Kaściele" Prystupajučy da hetaha Sakramentu, zważ dobra na tyja pawinnaści, što biareš na siabie, — i prasi Boha, kab ich spoŭnić patrapiŭ. A z usich abawiazkaŭ najtrudniejšy—heta wyhadawać dziaciej pa-Božamu.

Malitwa małady ch.

O Zbaŭca Miły, Jezu Chryste! Ty na wiasielli ŭ Kanie Halilei swajej prysutnaściaj uświaciŭ źwiazak zamužny. Prybudźža i na našaje wiasielle i bahaslawienstwam swaim abdaruj. Sercam našym daj luboŭ i jednaść: uspamahaci zaŭsiody siabie i ŭzrastać u miłaści i jednaści z Taboju, Boham našym. Daj, o Chryste, kab wierna my zaŭsiody lubilisia i pamahali sabie wypaŭniać prawa Twajo ŭ žyćci našym štodziennym. Daj łaskawa nam stacca paciechaj prad Ahladam Twaim, spaŭniajučy ŭsio dziela chwały Twajej. Praz zasłuhi Twaje i Twajej Matuchny światoj. Amen.

Ojča naš... Prywitana budź... Chwała Ajcu... .

Apošniaje Namaščeńnie.

Zachwareŭšy pamiataj, što niemać twaja wychodzić z adwiečnaj woli Božaj, choć moža pryčynaj ty sam i twajo niawiedańnie prawoŭ natury. Tak woś zdajsia na wolu Boha, a sam starajsia zmahčy bol, kab nia być ciažaram dla druhich. Kali widziš, što twaja chwaroba zaraźliwaja, pytaj lekara, jakija aściarožnaści rabić treba, kab nie zarazić inšych. Nadzialić kaho chwarobaj praz swaju niachajnaść — heta praŭdziwy hrech, bo zdaroŭje — najbolšy skarb čałaviека. Ale z druhoha boku bajacca zarazy niama-što: lipnieć jana najbolš da bajaźliwych. A dla chworaha mieć treba mnoha spahadnaści i lubowi, bo heta brat twoj, siastra, jakich spatkała niaščaście. Pamahčy chworamu ŭ jaho patrebie duchowaj i ciaślesnaj — heta značyć zrabić toje samaje, što Chrystus na twaim miescy zrabiŭ-by. Kožny čałaviek umre; śmierci nia bojsia; usioroŭna: raniej, ci paźniej. Kali widziš, što źniamoha twaja moža być śmiarotnaj, zaprasi ksiandza, kab pamoh pryhatawacca tabie adbyć hetu apošniuju padaroż: na toj świet. Zrabi testamant, napraŭ kryŭdy i pieraprasi susiedziaŭ. Ab Sakramencie Apošniaha Namaščeńnia wiedać musiš woś što:

Sakrament hety służyć na łasku dobraj śmierci, a kali heta budzie karysnym twajmu zbaŭleńniu, to pryśpiašyć wyzdaraŭleńnie. Kapłan namaščaje ŭsie zmysły ciela, prosiačy Boha, kab darawaŭ hrachi zmysłami hetymi dakananyja. Paśla jašče dajeć absolucyju z adpustam na hadzinu śmierci. Sakrament hety, dobra pryniaty, znosić usie rešty hrachoŭ i dušu z Boham jadnaje. Miej nal ny namier spoŭnić usio, čaho ŭ hetaj ważnaj chwilinie Chrystus ad ciabie žadaje.

Na spatkańnie ksiandza treba pryhatawać: 1. Stoł nakryty čystym abrusom (nastolnikam), z kryžam, abo abrazom, pastaŭlenym miży dźwioch waskowych świečkaŭ. 2. Wadu paświačonuju. 3. Talerku z šaśćma kamočkami waty, abo kudzieli i kawałačkam chleba z sollu. 4. Šklanku čystaj wady z łyžkaj. Chwory pawinien być čysta adziety. Za spatkańnie ksiandza z Panam Boham św. Ajciec udzialaje asobny adpust. Pry spatkańni piajecca:

„Budź wiečna pachwalony Najświaciejšy Sakrament, praŭdziwaje Ciela i Kroŭ Pana našaha Jezusa Chrystusa". (Try razy).

Padčas spowiedzi chworaha piajuć pieśniu: „Pad Twaje prychodzim dźwiery", abo jakuju inšuju ab św. Eŭcharystyi. Kali chwory zažadaje, kab spatykali ŭ ciśy i nia ŭchodzili ŭ światlicu, treba jaho pasłuchać. Zara pa Kamunii, na Apošniaje Namaščeńnie, admaŭlajecca Litanija da ŭsich światych, abo inšaja, — až pakul ksiondz nia daść bahasławienstwa.

Malitwa chworaha.

Boža moj i Panie moj! Budź wola Twaja! Bahasławić duša maja Ciabie na wieki. Niachaj spoŭnicca wola Twaja nada mnoju: ci śmierć pašleš mnie, ci azdaraŭleńnie. Stworca moj i Zbaŭca, učyni tak, jak padabajecca Tabie, bo Ty najlepš wiedaješ, što karyśniej dziela zbaŭleńnia majho. Addali ad mianie strach śmierci, kab z dobraj nadziejaj čakaŭ ja na Sud Twoj. Ty Boh žywych: Ty nie adstupiš ad mianie ŭ apošniaj hadzinie, nie adkinieš i pa śmierci, bo Ty nadzieja maja. Kajusia, što hrašyŭ; Twajej woli paddajusia i na zasłuhi Chrystusa spadziajusia. Bahasłaŭlu, Boža, dziwy Twaje; dziakuju za ŭsio, što ja mieŭ ad Ciabie: za łasku światych Tajnic Twaich, asabliwa-ž Eŭcharystyi. Wieru, što mocaj Twajej moh-by ja azdarawieci, kali-b heta było patrebnym zbaŭleńniu majmu. Kali-ž pamru, pryjmi łaskawa dušu maju, Boža, adzin u Trojcy światoj, źmiłujsia nada mnoj pawodle wialikaha swajho miłaserdzia! O Maryja, Matuchna Božaja, zastupisia za mianie! Światy Jozef, budź pry mnie! Aniele-Wartaŭničy moj, malisia za mianie!

Boža, wieru Tabie! Boža, lublu Ciabie! Boža, maju nadzieju na miłaserdzie Twajo! Amen.

(Kali chwory ŭmiraje, možna čytać Litaniju da ŭsich światych, abo siem Psalmaŭ Pakutnych).

Čaść IV.

LITANII.

Litanija da Najśw. Imieńnia Jezus.

Kiryje elejson,*) Chryste elejson, Kiryje elejson!
Jezu pačuj nas, Jezu pasłuchaj nas!
Ojča z nieba Boża, złalsia nad nami!
Synie, Zbaŭca świetu Boża, złalsia nad nami!
Duchu Światy Boża, złalsia nad nami!
Świataja Trojca adzin Boża, złalsia nad nami!
Jezu, Synie Boha żywoha, złalsia nad nami!

*) Kiryje elejson — słowy hreckija — značać: Panie złalsia.

Złalsia nad nami!

Jezu, jasnaść Ajcoŭskaja,
Jezu, blesk świetłaści wieč-naj,
Jezu, waładaru sławy,
Jezu, sonca sprawiadli-waści,
Jezu, Synie Dziewy Maryi,
Jezu najmilejšy,
Jezu najdziŭniejšy,
Jezu, Boża mocny,
Jezu, ojča budučaha wieku,
Jezu, aniele wialikaj rady,
Jezu najmahutniejšy,
Jezu najciarpliwiejšy,
Jezu najpasłuśniejšy,
Jezu cichi i pakornaha serca,
Jezu, miłaśnik čystaści,
Jezu, miłaśniku naš,
Jezu, Boża supakoju,
Jezu, daŭca žyćcia,
Jezu, pryklad cnotaŭ,
Jezu, duš pažadańnie,
Jezu, Boża naš,
Jezu, prypyniška naša,
Jezu, ojča ŭbohich,
Jezu, skarbie wiernych,
Jezu, dobry pastyr,
Jezu, świetłaść praŭdziwaja,
Jezu, mudraść wiečnaja,
Jezu, dabrata biaźmiernaja,
Jezu, daroha i žyćcio našaje,
Jezu, radaść Anielaŭ,
Jezu, waładar Patryarchaŭ,
Jezu, nastaŭnik Apostalaŭ,
Jezu, wučyciel Ewanelistaŭ,
Jezu, sila Mučanikaŭ,
Jezu, świetłaść Wyznaŭcaŭ,
Jezu, čystaść Dziewaŭ,
Jezu, karona ŭsich Światych,

Złalsia nad nami!

Budź nam miłaściwy, daruj nam Jezu!
Budź nam miłaściwy, pasłuchaj nas Jezu!
Ad usialakaha złoha wybawi nas Jezu.

Ad usialakaha hrechu,
Ad twajho hniewu,
Ad podstupaŭ šatana,
Ad ducha niačystaści,
Ad śmierci wiečnaj,
Ad niadbalstwa na twaje natchnieńni,
Praz tajnicu twajho światoha Ščalawiečańnia,
Praz twaje naradziny,
Praz dziacinstwa twajo,
Praz najświaciejšaje žyćcio twajo,
Praz trudy twaje,
Praz krywawy pot i mučeńnie twajo,
Praz kryž i apuščeńnie

Wybawi nas Jezu.

Praz śmierć i pachawannie Twajo,
wybawi nas, Jezu!

twajo,
Praz mlosnaści twaje,
Praz śmierć i pachawańnie twajo,
Praz twajo z umiorśych paŭstańnie.
Praz twajo ŭśeście,
Praz twajo ŭstanaŭleńnie Najświaciejšaj Eŭcharystyi,
Praz radaści twaje,
Praz chwalu twaju,

Wybawi nas Jezu!

Baranak Boży, katory znosiš hrachi świetu, daruj nam, Jezu!

Baranak Boży, katory znosiš hrachi świetu, pasłuchaj nas, Jezu!

Baranak Boży, katory znosiš hrachi świetu, zżalsia nad nami, Jezu!

Jezu pačuj nas, Jezu pasłuchaj nas!

Malitwa.

Panie Jezu Chryste, katory skazaŭ: „Prasiecie i atrymajecie, šukajcie i znojdziecie, stukajcie i adčyniać wam", molim, daj nam prosiačym adčućcio twajej Boskaj miłaści, kab Ciable ŭsim sercam, słowam i čynam miławali i ad twajej chwały nikoli nie adstupali.

Światoha Imieńnia Twajho, Panie, daj nam zaŭsiody mieć bajaźliwaść i miłaść, bo nikoli nie adstupaješ z Twaim kirawańniem ad tych, katorych umacniaješ u stałaści Twajho miławańnia. Katory žywieš i panuješ na wieki wiečnyja. Amen.

Litanija da Najświaciejšaha Serca Jezusa.

Kiryje elejson, Chryste elejson, Kiryje elejson!
Chryste pačuj nas, Chryste pasłuchaj nas!
Ojča z nieba Boža,
Synie Zbaŭca świetu Boža,
Duchu światy Boža,
Świataja Trojca adzin Boža,
Serca Jezusa, Syna Ajca Pradwiečnaha,
Serca Jezusa, u łonie Dziewy Maryi z Ducha światoha začataje,
Serca Jezusa, z Słowam Božym istotna złučanaje,
Serca Jezusa, biaźmiernaha majestatu,
Serca Jezusa, światynia Božaja,
Serca Jezusa, sialiba Najwyšejšaha,
Serca Jezusa, dom Božy i brama nieba,
Serca Jezusa, wohnišča miłaści haručaje,
Serca Jezusa, sialiba sprawiadliwaści i miłaści,
Serca Jezusa, poŭnaje dabraty i lubowi,
Serca Jezusa, cnotaŭ ŭsialakich biazdońnie,
Serca Jezusa, usiakaj pachwały najbolš dastojnaje,
Serca Jezusa, waładar i asiarodak usich sercaŭ,
Serca Jezusa, u katorym jość usie skarby mudraści i ŭmielaści,
Serca Jezusa, u katorym prabywaje ŭsia paŭnata Bostwa,
Serca Jezusa, u katorym

Zżalsia nad nami!

Zżalsia nad nami!

Najświaciejšaje Serca Jezusa, učyń majo serca da swajho padobnymi

Ajciec wielmi ŭspadabaŭ sabie,
Serca Jezusa, z paŭnaty katoraha ŭsie my ŭziali,
Serca Jezusa, pažadańnie adwlečnych uzhorkaŭ,
Serca Jezusa, ciarpliwaje i wialikaha miłaserdzia,
Serca Jezusa, bahataje dla ŭsich, chto Ciabie pryzywaje,
Serca Jezusa, krynica žyćcia i świataści,
Serca Jezusa, umiłaściŭleńnie za hrachi našy,
Serca Jezusa, nasyčanaje źniewažeńniem,
Serca Jezusa, ściortaje za prastupki našy,
Serca Jezusa, paslušnaje až da śmierci,
Serca Jezusa, dzidaj prabitaje,
Serca Jezusa, krynica ŭsiałakaj paciechi,
Serca Jezusa, žyćcio i ŭskrašeńnie našaje,
Serca Jezusa, supakoj i pajadnańnie našaje,
Serca Jezusa, za hrachi achwiara,
Serca Jezusa, zbaŭleńnie nadzieju ŭ Tabie majučych,
Serca Jezusa, nadzieja ŭ Tabie ŭmirajučych,
Serca Jezusa, roskaš usich Światych,
Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, daruj nam Paniel
Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, paslucha j nas Paniel
Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, žžalsia nad намі!

—Jezu cichi i pakornaha Serca,
—Učyni serca naša da swajho padobnym.

Malitwa.

Usiomocny Wiečny Božaj Uzhlań na Serca Twajho Najmilejšaha Syna i na chwału i adpłatu, jakuju złažyŭ Tabie ad imia hrešnikaŭ; a kali jany da Twajho miłaserdzia prybiahajuć, Ty im łaskawa daj prabačeńnie: u imia taho-ž Syna Twajho Jezusa Chrysta, katory z Taboj žywie i panuje ŭ jednaści Ducha świataha, Boh na wieki wiečny. Amen.

Akt paświačeńnia
celaha rodu ludzkoha
Najświaciejšamu Sercu Jezusa.

O Jezu najmilejšy, Adkupiciel rodu ludzkoha, uzhlań na nas, pakorna prypadajučych da stupieńniaŭ Twajho aŭtara. My Twaja ŭłasnaść i da Ciabie chočam należać; woś siahońnia kožny z nas addajecca dabrawolna Twajmu Najświaciejšamu Sercu, kab jašče ciaśniej złučycca z Taboju. Mnohija nia znajuć Ciabie zusim, mnohija adwiarnulisia ad Ciabie, uzhardziŭšy Twaimi prykazańniami. Złalsia nad adnymi i druhimi, o najłaskawiejšy Jezu i paciahni ŭsich da Świataha Serca Twajho. Waladaram budź nam o Panie, nia tolki wiernym, katoryja nikoli nie adstupili ad Ciabie, ale i błudnym synom, jakija Ciabie pakinuli. Daj, kab jany čym-chutčej wiarnulisia ŭ baćkaŭski dom i nia zhinuli z niadoli i hoładu.

Budź waladaram dla tych,

katorych abo pamylnyja paniaćci źwiali, abo addzialaje niazhoda, prywiadzi ich da prystanišča praŭdy i da jednaści wiery, kab skora nastala adna aŭčarnia i adzin pastyr. Waładaram budź dla ŭsich tych, katoryja blukajucca jašče ŭ ciemry pahanstwa abo iślamu i prywiadzi ich łaskawa da światła i waładarstwa Božaha. Uzhlań ureście wokam Twajho milaserdzia na synoŭ taho narodu, katory byŭ niekali narodam asabliwa ŭlubionym. Niachaj spływie i na ich, jak krynica adkupleńnia i žyćcia, taja kroŭ, jakuju jany niekali pryzywali na siabie.

Bieraży Kaściol Swoj, o Panie, i abdary jaho biaśpiečnaj swabodaj. Abdary ŭsie narody spakojem i ładam. Daj, kab z usiaje ziamli, ad kraju da kraju, adzin uznasiŭsia hołas: Chwała budź Božamu Sercu, ipraz jakoje dla nas nastała zbaŭleńnie, jamu češć i chwała na wieki. Amen.

Litanija da Najśw. Dz. Maryi.
(Loretanskaja).

Kiryje elejson, Chryste elejson, Kiryje elejson!
Chryste pačuj nas, Chryste pasłuchaj nas!
Ojča z nieba Boža, złalsia nad nami!
Synie Zbaŭca świetu Boža, złalsia nad nami!
Duchu światy Boža, złalsia nad nami!
Świataja Trojca adzin Boža, złalsia nad nami!
Świataja Maryja, malisia za nas!
Świataja Maci Boža, malisia za nas!
Świataja Dziewa nad Dziewy,
Matka Chrystusa,
Matka łaski Božaj,
Matka najčyściejšaja,
Matka najpryhažejšaja,
Matka najniawinniejšaja,
Matka nieparušanaja,
Matka najmilejšaja,
Matka najdziŭniejšaja,
Matka dobraj rady,
Matka Stwaryciela,
Matka Adkupiciela,
Dziewa najrazważniejšaja,
Dziewa češći hodnaja,
Dziewa praslaŭlenaja,
Dziewa mahutnaja,
Dziewa łaskawaja,
Dziewa wiernaja,
Lustra sprawiadliwaści,
Stalica mudraści,
Pryčyna našaje radaści,
Sudzina duchowaja,
Sudzina pawažnaja,
Sudzina asabliwaja nabaženstwa,
Roża duchowaja,
Wieża Dawida,
Wieża z kaści słaniowaj,
Załaty domie,
Arka Božaha prawa,
Brama niabiesnaja,
Zorka ranišniaja,
Azdaraŭleńnie chworych,
Prypyniška hrešnych,
Paciecha sumnych,
Uspamoha chryścijanaŭ,
Karalewa Aniełaŭ,
Karalewa Patryarchaŭ,
Karalewa Prarokaŭ,
Karalewa Apostałaŭ,
Karalewa Mučanikaŭ,
Karalewa Wyznaŭcaŭ,
Karalewa Dziewaŭ,
Karalewa ŭsich Światych,

Isuj nas ziliewaj.
Isuj nas ziliewaj.

Wostrabramskaja Maci Boža.

Karalewa biaz hrechu pierwarodnaha začataja,
Karalewa światoha Ražanca,
Karalewa supakoju,
Malisia za nas!
Baranak Boży, katory znosiš hrachi świetu, daruj nam, Panie!
Baranak Boży, katory znosiš hrachi świetu, pasłuchaj nas Panie!
Baranak Boży, katory znosiš hrachi świetu, zżalsia nad nami!

Twajej abaronie...

Twajej abaronie addajomsia, Świataja Boża Maci,
Table uručajem patreby našy— nia daj pahardžaci,
I ad złoj pryhody wybaŭlaj nas, Dziewa Maryja, zaŭsiody,
Ty Pani naša,
Ty Apieka naša,
Ty Zastupnica naša,
Ty Paciecha naša.
Z Twaim Synam pajadnaj nas,
Twajmu Synu paruču nas,
Twajho Syna pazwol nam ahladaci.

—Malisia za nas świataja Maci Boża,
—Kab stalisia my hodny abiacańniaŭ Chrystusa.

Malemsia!

Daj nam, sluham Twaim, prosim Ciabie, Panie Boża, ciešycca zaŭsiodnym zdaroŭjem dušy i ciela, i praz slaŭnaje zastupnictwa bahaslaŭlenaj zaŭsiody Dziewy Maryi ad ciapierašniaha smutku być wolnymi i karystacca z wiečnaj radaści. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Litanija da ŭsich światych.

Kiryje elejson, Chryste elejson, Kiryje elejson!
Chryste pačuj nas, Chryste pasłuchaj nas!
Ojča z nieba Boża, zżalsia nad nami!
Synie Zbaŭca świetu Boża, zżalsia nad nami!
Duchu światy Boża, zżalsia nad nami!
Świataja Trojca adzin Boża, zżalsia nad nami!
Świataja Maryja, malisia za nas!
Świataja Maci Boża, malisia za nas!
Świataja Dziewa nad Dziewy, malisia za nas!
Światy Michale, malisia za nas!
Światy Habryjele, malisia za nas!
Światy Rafale, malisia za nas!
Usie światyja Anieły i Archanieły, maleciesia za nas!
Usie światyja niabiesnyja duchi, maleciesia za nas!
Światy Janie Chryściciel, malisia za nas!
Światy Jozefie, malisia za nas!
Usie światyja Patryarchi i Praroki, maleciesia za nas!
Światy Piotra,
Światy Paŭle,
Światy Andreju,
Światy Jakubie,
Światy Janie,
Światy Tamašu,
Światy Jakubie,
Światy Filipie,
Światy Baŭtramieju,
Światy Mateušu,
Światy Symonie,
Światy Tadeušu,
Światy Macieju,
Światy Barnaba,
Malisia za nas!

Światy Łukašu, malisia za nas!
Światy Marku, malisia za nas!
Usie światyja Apostały i Ewanelisty, maleciesia za nas!
Usie światyja Wučni Pana, maleciesia za nas!
Usie światyja Niawinnyja Dzieci, maleciesia za nas!
Światy Stefanie, malisia za nas!
Światy Łaŭrenty, malisia za nas!
Światy Wincenty, malisia za nas!
Światyja Fabijanie i Sewastyjanie, maleciesia za nas!
Światy Janie i Paŭle, maleciesia za nas!
Światyja Kozma i Dziamjanie, maleciesia za nas!
Światyja Hierwazy i Pratazy, maleciesia za nas!
Usie światyja Mučaniki, maleciesia za nas!
Światy Sylwestar, malisia za nas!
Światy Hryhory, malisia za nas!
Światy Ambroży,
Światy Aŭhustynie,
Światy Hieronimie,
Światy Marcinie,
Światy Mikałaju,
Malisia za nas!
Usie światyja Biskupy i Wyznaŭcy, maleciesia za nas!
Usie światyja Wučycieli, maleciesia za nas!
Światy Antoni,
Światy Benedykcie,
Światy Bernardzie,
Światy Daminiku,
Światy Francišku,
Malisia za nas!
Usie światyja Kapłany i Lewity, maleciesia za nas!
Usie światyja Zakonniki i Pustyńniki, maleciesia za nas!
Świataja Maryja Mahdalena, malisia za nas!
Świataja Ahata, malisia za nas!
Świataja Łuceja, malisia za nas!
Świataja Ahnieša, malisia za nas!

Świataja Cecylija, malisia za nas!
Świataja Kataryna, malisia za nas!
Świataja Anastazija, malisia za nas!
Usie światyja Dziewy i Ŭdowy, maleciesia za nas!
Usie Światyja Božyja, zastupleciesia za nas!
Budź nam miłaściwy, daruj nam, Panie!
Budź nam miłaściwy, pasłuchaj nas Panie!
Ad usialakaha złoha, wybawi nas, Panie!
Ad kožnaha hrechu,
Ad twajho hniewu,
Ad raptoŭnaj i niespadziawanaj śmierci,
Ad podstupaŭ šatana,
Ad hniewu, nienawiści i ŭsiakaje błahoje woli,
Ad ducha niačystaści,
Ad piarunoŭ i nawalnicaŭ,
Ad kary ziamlitrasieńnia,
Ad zarazy, holadu i wajny,
Ad śmierci wiečnaj,
Praz tajnicu twajho światoha Ščalawiečańnia,
Praz prychod twoj,
Praz naradžeńnie twajo,
Praz chrost i światy post twoj,
Praz kryž i mučeńnie twajo,
Praz śmierć i pachawańnie twajo,
Praz twajo światoje z umioršych paŭstańnie,
Praz twajo cudoŭnaje ŭšeście,
Wybawi nas Panie!
Wybawi nas Panie!
wybawi nas, Panie!
Praz prychod Ducha Światoha, Paciašyciela, wybawi nas, Panie!
U dzień twajho sudu, wybawi nas, Panie!

My hrešnyja, Ciabie prosim — pačuj nas!
Kab hrachi nam adpuściū,
Kab karu nam darawaŭ,
Kab nas da ščyraj pakuty prywiaści mieŭ lasku,
Kab Kaściol Twoj światy bierahčy i kirawać mieŭ lasku,
Kab Ajca św. i ŭsie duchoŭnyja stany biaroh u światoj pabožnaści,
Kab niepryjacielaŭ światoha Kaściola ŭpakoryŭ,
Kab waladaram i kniaziam chryścijanskim daŭ supakoj i praŭdziwuju zhodu,
Kab uwieś narod chryścijanski abdaryŭ supakojem i jednaściaj,
Kab usich bludziačych da jednaści z Kaściołam paklikaŭ i ŭsich niawiernych prywioŭ da światła Ewanelii,
Kab nas samychućwiardziŭ i zachawaŭ u swajej światoj służbie,
Kab dumki naŝy padniaŭ da niabiesnych pažadańniaŭ,
Kab usim dabradziejam našym daŭ wiečnuju zapłatu,
Kab duŝy naŝy, bratoŭ, swajakoŭ i dabračyncaŭ našych wyratawaŭ ad wiečnaj zahuby,
Kab uradžaj ziamli daŭ i biaroh jaho ŭ celaści,
Kab usich wiernych pamioršych nadzialiŭ wiečnym supakojem,
Kab pryniaŭ łaskawa našy prośby,

Ciabie prosim — pačuj nas!

Synie Boży, Ciabie prosim — pačuj nas!
Baranak Boży, katory znosiš hrachi świetu, daruj nam, Panie!
Baranak Boży, katory znosiš hrachi świetu, pasłuchaj nas Panie!
Baranak Boży, katory znosiš hrachi świetu, zżalsia nad nami!
Chryste, pačuj nas — Chryste, pasłuchaj nas!
Kiryje elejson, Chryste elejson, Kiryje elejson!

Ojča naš... Chwała Ajcu...

Litanija da św. Jozefa.

Kiryje elejson, Chryste elejson, Kiryje elejson!
Chryste pačuj nas, Chryste pasłuchaj nas!
Ojča z nieba Boża, zżalsia nad nami!
Synie Zbaŭca świetu Boża, zżalsia nad nami!
Duchu światy Boża, zżalsia nad nami!
Świataja Trojca adzin Boża, zżalsia nad nami!
Świataja Maryja, malisia za nas!
Światy Jozefie, malisia za nas!
Św. Jozefie, słaŭny patomak Dawida,
Św. Jozefie, świetłaść patryarchaŭ,
Św. Jozefie, mužu Maci Bożaj,
Św. Jozefie, čysty Apiakunie Dziewy,
Św. Jozefie, karmiciel Syna Božaha,
Św. Jozefie, kłapatliwy abaronca Chrystusa,
Św. Jozefie, haława Światoj Siamji,

Malisia za nas!

Św. Jozefie, Apiakunie światoha
Kaścioła, malisia za nas!

Jozefie najsprawiadliwiejšy,
Jozefie najčyściejšy,
Jozefie najrazważniejšy,
Jozefie najmužniejšy,
Jozefie najpaslušniejšy,
Jozefie najwiarniejšy,
Lustra ciarpliwaści,
Milaśnik biednaści,
Uzor pracujučych,
Azdoba žyćcia chatniaha,
Apiakunie dziewaŭ,
Padpora siemjaŭ,
Paciecha nieščaśliwych,
Nadzieja chworych,
Patronie ŭmirajučych,
Strach dla duchaŭ niačystych,
Apiakunie światoha Kaścioła,

Malisia za nas!

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, daruj nam, Panie!

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, pasłuchaj nas, Panie!

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, zžalsia nad nami!

Malitwa.

Boža, katory praz nierazhadanuju Prazornaść bahaslaŭlenaha Jozefa wybraŭ na Ŭlubienca Najświaciejšaj Swajej Matki, daj prosim, kab my taho, katoraha jak swajho abaroncu slawim na ziamli, zasłužyli ŭ niebie mieć zastupnikam. Katory žywieš i panuješ Boh na wieki wiečnyja. Amen.

Čaść V.

NABOŽNYJA PIEŚNI.

Piai časta, moj bracie, i choraša, bo pieśnia — heta dar Božy, što serca napaŭniaje dobrym pačućciom.

Narod naš maje mnoha pieśniaŭ na kožnuju paru hodu i pry rabocie, ale pieśniaŭ nabožnych jašče niašmat.

Dahetul musiŭ naš brat služyć čužyncam, maliŭsia čužoj mowaj, nia rodnaj, dyk i pieśni nabožnaj nie twaryŭ. Ludcy našy adnak wielmi zdatny da pieśniaŭ i ŭkladać ich i piajać lubiać. Niachaj-ža woś hetyja pieśni pasłužać table, bratočak, siastryca, dziela pomačy, kab chwalić Boha rodnaj mowaj.

Pieśnia ranišniaja.

Ledź uzojdzie zaranica,
Ciable mora i ziamlica,
Ciable chwalić ŭsio žywoje
Piaje kožny swaim strojem.

Ja-ž, što stworany Taboju,
Złučany žyćciom z ziamloju,
Ci-ž taki niahodny byŭ-by,
Što Ciable dy nie chwaliŭ-by?

Čuć paśpieju padniać wočy
I ŭstać z ložka paśla nočy,
Da Boha ŭ nieba ŭzdychaju,
Jamu chwału zasylaju.

Šmat, što ŭčora palahli spać
Siańnia rana nie mahli ŭstać,
My jašče zdarowy ŭstali,
Kab moc Božu wychwalali.

Boža ŭ Trojcy niepaniaty,
Ojča, Synie, Duchu światyi
Table chwału addawajem,
Paświaci nas, uprašajem.

Pieśnia pry pracy.

Miłaserny, wiečny Božał
Ciabie prosim kolki zmožam:
Ty źwiarni łaskawy wočy
Na Twoj biedny lud rabočy.

Daj nam sił, Mahutny Paniel
Chaj ščaślіwy kožny stanie,
Adwiarni ad nas pryhody,
Uchawaj ad kožnaj škody.

Daj nam mocnu ŭ Ciabie wieru,
U žadańniach daj znać mieru,
Uradžaj nam daj na poll,
Zbaŭ nas, Boža, ad niawoli.

Nie pakl ›a nas nawiekl,
Boža, biez Twajej apieki:
Wybačaj nam našu słabaść
I zhatuj niabiesnu radaść.

Ciabie, Ojča, maš Stwaryciel,
Synie Boža Adkupiciel,
Duchu Paciašyciel Boža,
Wysłaŭlajem, kolki zmožam.

Pieśnia wiačornaja.

A jak dzień užo minaje,
Kožny z nas nie zabywaje
Česć addać z padziakaj Bohu
Za prabytu ŭdzień darohu.

Usie naży dzienny sprawy
Pryjmi miłs, Boža prawy,
Pakiruj nam na zbaŭleńnie,
A na Twajo wyslaŭleńnie.

A kali paśniom unoču,
Miej nad nami Twaje woču,
Ścieraży ad złoj pryhody,
Barani ad kožnaj škody.

Chaj zdarowy zo snu ŭstaniem,
I służyć Tabie znoŭ staniem:
Dušoj, sercam, jak chto może,
Pracaj na Twaju česć, Božał

Barani nas ad zhrašeńnia,
Kab nia stracili zbaŭleńnia,
Ale nieba ŭsie dastali —
Ciabie wiečna wychwalali.

Pieśnia pierad imšoju.

Na twar upaŭšy, z miesca światoha
Česć i malitwy šlima da Boha,
Z pakoraj ŭ sercy, dušoj udziačnaj
Prad Chrystusowaj achwiaraj strašnaj.

Ciabie my prosim, darahi Boža,
Chaj Twaja łaska nam dapamoža:
Daj spakoj doma, a dar u poll, —
Niachaj ziamielka rodzić dawoli.

Daj nam zdaroŭje, miłaść i zhodu,
A duši ŭ čyscy dary swabodaj.
Chaj Twaja łaska pływie nam daram
Praz najświaciejšu Kryža achwiaru.

Hlań, Ciabie prosić narod twoj wierny,
Miły naš Jezu, budź miłaserny.
Usich nas, Boža, ratuj ad ždzieku,
Ważni niaščasnych ŭ swaju apieku.

Słom da Ciabie my prośby, žadańnia,
Daruj ŭ patrebie nam źmiławańnie.
Daj, kab na świecie Tabie słužyli,
A pośle ŭ niebie wiečna chwalili.

Pieśni na pracesiju.

I. Boža, wiačystaj dabracie addany.

Boža, wiačystaj dabracie addany,
Mowaj niwodnaj nie pieraskazany!
Hodzien Ty, Boža, chwi'by usiałakaj,
Sławy, pašany i ščyraj padziaki.

Ciabie žadaju, Ciabie wywyšaju,
Boli, jak dabro ŭsio, Ciabie ŭ sercy maju,
Dabrom najbolšym Ty ŭ małej sumieńni,
Sam Adzin wyšej nad usie stwareńni.

A choć-by kary za hrachi nia mieŭ ja
Ad Ciabie, Boža,—za ich-by žaleŭ ja:
A ŭsio žaleŭ-by dla taho samoha,
Što zahniawiŭ ja tak dobraha Boha.

Woś, o moj Boža, i ciapier škaduju,
Bo ŭsiaho bolej Ciabie ja miłuju.
I chaču ščyra tak pastanawici,
Kab boiš nikoli užo nie hrašyci.

Šmat maju wolі ščyra spawiadacca,
Wierna z Taboj u zhodzie trymacca
Što učyniŭšy, ja nadzieju maju
Žyć, ahladaci Ciabie, Boža, ŭ raju.

O Boża dobry, Boża milaściwy,
Budź majej hrešnaj duży litaściwy.
Jak jej daŭ życi, tak daj i zbaŭleńnie,
Pomać padaj nam, ratuj ad mučeńnia.

II. Twaja česć, chwała...

Twaja česć, chwała, naš wiečny Boża,
Chaj wiekawiečna świecić pryhožai

Składajem ščyra ŭsie hramadoju
Paklon i pieśni pierad Taboju.

Dziakujem ščyra za Twaju milaść,
Za Twoj dar hety, za ŭsiu prychilnaść,

Što nas mizernych Ty nie zabyŭsia,
I ŭ Sakramencie światym žjawiŭsia,

Hrešnych ludziej nas nie adčuraŭsia,
Kab nas zbaŭlaci, z nami astaŭsia...

Na świet pryjšoŭšy, Pan wiečnaj chwały,
Wywieŭ z błady nas, kryŭdy niamałaj;

Z milaści potym dla nas wialikaj
Siabie na muki addaŭ ćmie dzikaj,

A ustupiŭšy da chwały wiečnaj,
Pakinuŭ dar nam laski biaśpiečnaj,

Što ŭ Sakramencie bačučy hetym,
Serca raście nam radaści świetam.

Tabie my, Boża, ciapier śpiewajem,
Pierad Taboju korna ŭpadajem,

Prosiačy laski Twajej wiačystaj,
K niebu ŭkazać nam darohu čystu.

III. Pad Twaja prychodzim dźwiery.

Pad Twaje prychodzim dźwiery
Ščyrym sercam; počny wiery:
Što pad widam skryty chleba
Ty jość Boh praŭdziwy z nieba.

Zrazumieć nam trudna hetа,
Kab Syn Boży — Zbaŭca świetu
Aż tak skryŭsia ŭsim na dziwa
I ŭ Hostyi žyŭ praŭdziwa.

Milaść Boha zajaśniela,
Jak zmianiŭ chleb ŭ swajo Ciela —
Nam astawiŭ pažywaci,
Kab prez hetа nas zbaŭlaci.

Nieśmiarotny, mocny Boża,
Zrazumieć Ciabie chto moža?
Ty dla hrešnych sprawiadliwy
I dla dobrych milaściwy.

Choć anioły ŭ niebie blizka,
Prad Taboju paŭży nizka,
Ušciaž na twar Twoj spahladajuć,
Čym jość Boh, adnak nia znajuć.

Na't aniołam Boh spradwieku
Tak nia daŭ, jak čaławeku:
Prystupać da Boha śmieła,
Spažywać Jahona Ciela.

Ja taho niahodzien, Panie,
Kab wa mnie mieŭ prabywańnie—
Skaży tolki adno słowa
I dušu mnie zbawiš znowa.

Bju paklony prad Taboju,
Łasku miej nad hrešnym mnoju,
Chaj žywu z Taboju, Panam,
Aż na wieki wiečny. Amen.

Suplikacyja.

I.

1. Światy Boża, światy Mocny, Światy Nieśmiarotny,
   Złalsia nad намі (Try razy).

2. Ad pažaru — holadu, wajny i zarazy,
   Barani nas Boża!

3. Ad raptoŭnaj — i niespadziawanaj śmierci,
   Ścieraży nas, Boża!

4. Kab Kaścioł Twoj — światy Katalicki baranić i wywyššać mieŭ łasku,
   Ciabie prosim, Boża!

5. Kab Ajca światoha — i ŭsie duchoŭnyja stany ŭ nabožnaj jednaści zachawać mieŭ łasku,
   Ciabie prosim, Boża!

6. Kab nas — u światoj służbie Twajej ućwiardzić mieŭ łasku,
   Ciabie prosim, Boża!

7. Kab nas — da pakuty ščyraj dawiaści mieŭ łasku,
   Ciabie prosim, Boża!

8. Kab uradžaj dać — i jaho ŭ celaści zachawać mieŭ łasku,
   Ciabie prosim, Boża!

9. My hrešny — Ciabie Boha molim,
   Paslucha nas, Boża!

10. O Jezu, Jezu, Jezu
Zžalsia nad nami!

11. O Maryja, Dziewa i Maci Boža,
Zastupisia za nas!

II.

1. Światy Boža, światy Mocny, światy Nieśmiarotny!
Zžalsia nad nami!

2. Ad wajny bratniaj, što hromam nas trywoža,
Ścieražy nas, Boža!

3. Ad praroka, što zhubu nam waroža,
Ścieražy nas, Boža!

4. Ad buraŭ, što hradam bjuć u poli zboža,
Ścieražy nas, Boža!

5. I ad žyćcia, jakim žyć narod nia moža,
Ścieražy nas, Boža!

6. Ad ciomnaj siły, što ducha nam trywoža,
Ścieražy nas, Boža!

7. My hrešny, Ciabie Boha molim,
Pasluchaj nas, Boža!

8. O Jezu, Jezu, Jezu,
Zžalsia nad nami!

9. O Maryja, Dziewa i Maci Boža,
Zastupisia za nas!

Pieśnia paśla Imšy św.

Boh naš prypynak...

Boh naš prypynak i sila, — pamahalnik u biedach, što wielmi nas abstupili.

Zatym-ža nia budziem bajacca, kali ziamla zwaruchniecca — i hory pierakinucca ŭ siaredzinu mora.

Šumieli i zamucilisia wody ich — zatraślisia hory ad Jaho siły.

Šparkaść raki źwiesialaje miesta Božaje—paświaciŭ swaju sialibu Najwyšejšy.

Boh pamiž jaho, nia budzie zwarušana — paratuje jaho Boh rana na świtańni.

Strywožylisia narody i pachililisia waladarstwy — daŭ holas swoj i zwaruchnulaś ziamlica.

Pan siłaŭ niabiesnych z nami—Boh Jakubaŭ naš abaronca.

Pajdziecie i ahladajcie sprawy Pana, jakija na ziamli zrabiŭ jon cudy—spyniajučy wojny až pa kraj ziamlicy.

Palomić łuk i skryšyć aružža — i zasłony ŭ ahni papalić.

Uspakojciesia i pahlańcie, što ja Boh waš — uzwyšany miž narodaŭ i ŭzwyšany na ziamlicy.

Pan siłaŭ niabiesnych z nami—Boh Jakubaŭ naš abaronca.

Chwala Ajcu i Synu i Duchu Światomu — jak było spradwieku, ciapier i zaŭsiody i na wieki wiečny.—Amen.

Pieśnia pa Niešpary.

Dobraj nočy, Jezu...

Dobraj nočy, Jezu, ja Tabie žadaju,
Chaj z Taboj zasnu ja hetu noč,
jak ŭ raju,
Chaj Ciabie widžu u śnie dušoju,
Chaj razmaŭlaju tady z Taboju,
O Jezu najmilejšy!
Dobraj nočy, Jezu, serca asaloda,
Chaj Twajho ahladu daznaju zaŭsiody—
U kožny momant žyćcia ziamnoha
Ja addajusia ŭ apieku Boha
Z majej dušoj i cielam.

Da Ciabie, o Jezu, šlu ...olby, pakłony
I Twajej apieki prašu, abarony,
Chaču ja skrycca u Twaje rany,
Zbaŭca moj, Boža, Jezu kachany,
Zasnuć daj ŭ ich siahońnia.

Serca majo łaskaj Ty ačyść pryhoža,
Chaj-ža druhim niebam budzie Tabie,
Boža,
Jak Twajo ŭ niebie jość prabywańnie,
Tak duša niebam chaj maja stanie,
O Jezu moj i Zbaŭca.

Dobraj nočy, Jezu, o majo kachańnie,
Boža majho serca, najmilejšy Panie.
O dobry Jezu, dla świetu ščodry,
Chaj spiu z Taboju, o Boža dobry,
Siahońnia i zaŭsiody.

Maci, Ty što Boha u apiecy mieła,
Waźmi u apieku dušu maju, ciela.
Aniol moj storaž, dany ad Boha
I ty, patronie, ŭnočy ad zloha —
Mianie wy ścieražecie.

Pleśni na Božaje Naradžeńnie.

I. Pakazałaś z nieba jasnaść...

Pakazałaś z nieba jasnaść niabywała,
Hramada aniołaŭ pleśniu zaśpiawała:
„Chwała Bohu na wyšynach,
Spakoj ludziam na nizinach.
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo"!

Pastuški na poli sa strachu pamleli,
Jak na heny cudy ŭ poŭnačy hladzieli;
Tady Aniel im źjawiŭsia,
Skazaŭ: „Boh wam naradziŭsia".
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo!

Najświaciejša Panna stała Matkaj Boha,
Što adkupić ludzkaść z mocy ducha zloha.
U stajency paradziła,
I na sienca pałažyła.
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo!

I pablehli dzieci z wialikaj achwotaj,
Hrali i śpiawali Bohu strojnaj notaj;
Swaje sercy radawali,
Što Jezusa ahladali.
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo!

I my zaśpiawajma Panu Bohu chwału,
Što dla nas radziŭsia i clarpieŭ niamała;
Wysłaŭlajma Pana Boha,
Ŭ światoj Trojcy Adzinoha.
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo!

II. Anieł skazaŭ pastuškam...

Anieł skazaŭ pastuškam:
„Naradziŭsia Chrystus wam".
„A dzie, dzie"?„Ŭ Betlejem Dawidowym
Ŭ pakaleńni Judowym
Z Panienki Maryi".

Heta chočučy spaznać,
Wiestku ščasnu ahladać,
Pablehli da Betlejem z achwotaj,
Najšli ŭ jaślach Dziciatka,
Maryju z Jazepam.

Naradziny — dziŭ z dziwoŭ!
Wysłaŭlaci mała słoŭ:
Dziewa Božaha Syna nasiła,
Zradziła, nie čapiła
Swajaho Dziawoctwa.

Chwały wiečnaj Pan sstupiŭ,
Jak prosty słabie źnižyŭ,
Pałacaŭ bahatych, murawanych
Nia mieŭ pabudawanych
Pan ŭsiaho stwareńnia.

Ŭžo zbyłosia toje ŭsio,
Što pad fihuraj było:
Arona laska pučok puściła,
Prad Arkaj raśćwiciela
I plady pryniesła.

Słuchajcie-ž Boha Ajca,
Jak ab im Jon nam skazaŭ:
Heta Syn moj Adziny, kachany,
Ŭ rai wam abiacany,
Słuchajcie Jaho wy!

Bohu čeść i chwała budź,
Što nikoli nie zamruć,
Jak Ajcu, tak Jahonamu Synu,
Razam światomu Duchu, —
Adzinamu ŭ Trojcy!

III. Ziamla i nieba.

Ziamla i nieba, ziamla i nieba
Radasna śpiawajuć,
Anioły świetu, Anioły świetu
Dziwa abwiaščajuć:
Chrystus radziŭsia, Boh abjawiŭsia,
Anioły sławiać, cudna śpiawajuć,
Pastuški ihrajuć,
Woł z asłom witajuć,
U dziciaci Boha znajuć.

Siańnia ŭ Betlejem, siańnia ŭ Betlejem
Dziŭnaja nawina:
Pračysta Panna, Pračysta Panna
Naradziła Syna.
Chrystus radziŭsia i h. d.

Maryja Panna, Maryja Panna
Dziciatka piastuje
I stary Jozef — i stary Jozef
Jezusa haduje.
Chrystus radziŭsia i h. d.

I Karali try — i Karali try
Z uschodu prybyli,
Bohu dziciaci, Bohu dziciaci
Achwiary złažyli.
Chrystus radziŭsia i h. d.

Blisnuła sonca, blisnuła sonca,
Sonca praŭdy wiečnaj,
Nadzieja hrešnym, nadzieja hrešnym
Ščaśliwaści wiečnaj.
Chrystus radziŭsia i h. d.

Prychodźcie kožny, prychodźcie kožny
Prywitać Jezusa,
Z čystaj dušoju, z čystaj dušoju
Wysłaŭlać Chrystusa.
Chrystus radziŭsia i h. d.

Budź-ža witany i prasłaŭlony
Miłaserny Paniel
Praz Twaju wolu — hora, niadola
Chaj ad nas adstanie.
Chrystus radziŭsia, Boh abjawiŭsia,
Anioły sławiać, cudna śpiawajuć,
Pastuški ihrajuć,
Woł z asłom witajuć,
U dziciaci Boha znajuć.

IV. U načnuju ciš...

U načnuju ciš
Lacić hołas zwyš:
Pastuški ustańcie,
Wun, na nieba hlańciel
Što za jasnaść, za pramieńni,
Ŭ biełym aniely adzieńni
Radasna plajuć!
Abwiaščajem wam:
Boh radziŭsia tam —
U Betlej śpiašajcie,
Pana prywitajćie.
Lažyć ŭ žłobie Jon na sienie
U pialonkach, biez adzieńnia —
Ad zimna dryžyć.
Pastuški chutčej,
Pabiehli ŭ Betlej,
U stajni, nia ŭ chacie
Šukajuć Dziciaci.
Jak anioły raskazali,
Znajšli Boha, prywitali
I dali paklon.
Cely Ciabie świet
Čakaŭ stołki let!
Nia znaŭ duch praročy
Taho, što Ty ŭ nočy
Narodzišsia, ahałosiš,
Praz aniołaŭ nas zaprosiš
Table dać paklon.
Upaŭšy na twar,
Dajom Table dar:
Z našych serc bałučych,
Z našych śloz kipučych.
A choć biedny, nie adkinieš,
Ty jaho napeŭna prymieš, —
Pabahasławiš.
Jezu, za Twoj trud
Dziakujem my tut,
Dary zasyłajem,
Za to chaj daznajem
Twajej łaski i apieki
Tut na świecie i nawieki
Ŭ niebie, zaŭsiahdy...

V. Naradziŭsia, nam źjawiŭsia...

Naradziŭsia, nam źjawiŭsia,
Pamiž bydła ŭ stajni Boh.
Chto-ž małomu, darahomu
Dać tam chwału hodna moh?
Pastuški, wy paśpiašajcie,
Česć i chwału jamu dajcie
Was anioł tudy zawieć.

Razam z wami, my z małbami
Paśpiašym tudy chutčej,
Choć małoha, staniem Boha
Ciešyć pieśniaju swajej.
Bo jon biedna naradziŭsia,
U žłabočku prytuliŭsia,
Kab nas hrešnych ŭ niebie mieć.

Staniem ŭ koła i wiasioła —
Budziem „Gloryja" plajać:
Bo žadany jość pasłany,
Kab zbaŭleńnie świetu dać.
Ščyra tak Jaho witajma
I z aniołami śpiawajma —
„Ŭsim spakoj tut na ziamli".

Prywitajma, zapytajma —
Chto-ž pryčynaj heta byŭ?
Skul patreba, što až z nieba
Boh na ziemlu sam sstupiŭ?
— Miłaść Boža to zrabiła,
Syna z nieba padaryła,
Kab u niebie my byli.

Čamu-ž, Boža — žłob nia łoža —
Z siena mieŭ paściel sabie?
Bydła hreła — litaść mieła,
A nia ludzi dla Ciabie?
— „Hrešnik, złości što paddaŭsia
I jak siena kwoły staŭsia, —
Praz mianie kab raj zdabyŭ".

Božym carstwam, waładarstwam
Treba cely świet nazwać.
Hdzie-ž pryčyna — Boha Syna
Nie chacieŭ jon tut pryniać?
Bo świet cely hrecham skuty
Nie achwotny da pakuty,
Kryžam Zbaŭcu abdaryŭ.

U Judei biez nadziei
Matki płačuć cely wiek —
Herad srohi z dapamohi
Wojska dzietak ich pasiek.
Niedaloka ta chwilina —
Kroŭ paljecca Boha Syna
Za hrachi usich ludziej.

U darohu k Synu Boha
Sabralisia karali,
Darahija — zalatyja
Jany dary prywiazli.
Choć Ty dary i pryjmaješ, —
Bolš na serca ūsio-ž zważaješ —
Nad ludźmi Ty litaść miej.

VI. Pryjšli — prylacieli.

Pryjšli — prylacieli charoży aniell,
Zalatyja kryjli, a sami u bieli.

Pryjšla z nieba wiasiola nawina:
Boża Maci paradziła Syna,

Paradziūšy ū pialonki spawiła,
Spawiūšy ū jaśli złažyła —

Lažy, lažy, Jezu maluseńkil
Lažy, lažy, Jezu bialuseńkil —

Pastuški na žalejkach Jamu ihrajuć,
Anioły rajski pieśni śpiawajuć;

Luli, luli, Jezu maluseńkil
Luli, luli, Jezu bialuseńkil

A wy, ludcy, na ūwieś świet huknicie,
Jamu hromku pieśniu zapiaicie:

Hej, Chrystus Boh naradziūsia ū Betlej,
Kab świesialić i adkupić ludziej!

VII. Boh pryniaŭ ludzkoje ciełа...

Boh pryniaŭ ludzkoje ciełа,
Wiesialicca kaža śmiełа.
Dla Jaho my zaśpiawajma
I na lirach zaihrajma —
Panu Adzinamu.

Hramadoju zaśpiawajma,
Jak dla Boha chwału dajma
I Paniency Jaho Maci
Ūsiomahutnaha Dziciaci —
Pańnie Maryi.

Radaśći Jezus naradziūsia!
Radaść nami

VIII. Pastuški spali...

Pastuški spali pry lasku ū ložočku,
Hladź, rasświaticła ū samu ciomnu nočku.
Jany čujuć: z muzykaj
śpieū hramady wialikaj
Aniołaŭ, aniołaŭ, aniołaŭ.*)

*) Apošnija try radki kožnaj zwarotki paŭtarajucca.

Adzin spuściūsia—samy najjaśniejšy,
Sluchajcie, każa, kałory śmialejšy,
Nawinu ja wam skažu,
Nawat miesca pakažu
ū Betlei, ū Betlei, ū Betlei.

Boh tam radziūsia ū hetu ciomnu nočku,
Nie u pałacy, ale u chlawočku,
ū žałabočku na sienka
Pałažyła Panienka
Božańku, dzietańku maleńku.

IX. Pastuški piajali...

Pastuški piajali,
Chrystusa witali —
Boh nam abjawiūsia,
ū Betlej naradziūsia.*)
Nia ū pyšnych charomach,
Ani ū pańskich domach:
ū maleńkaj chaci
Jaho tulić Maci.
Treba nieści dary,
Treba dać achwiary:
Jak my i Jon kwoły,
Choć kruhom anioły.

*) Pa kožnaj zwarotcy hetaj pieśni można dadawać słowy: „Gloria, gloria in excelsis Deo".

Treba prywitaci
Boha ū Dziciaci —
Dyk padojdziem blizka,
Paklonimsia nizka.
śpiajom našu pieśniu,
Jak-by na pradwieśni:
Chrystus świet admienić.
Hrech i zło pryščemić.
Pakaža jak žyci,
Boha jak lubici —
Sławim, Ciabie Boža,
Pieśniaj, jak chto moža.
Češć Tabie, Maryja,
Čystaja lilija:
Ciabie Božaj Maci
Budziem nazywaci.
I Jazepu chwała
Niachaj-by paūstała,
Bo ū jaho-ž pryniatku
Maryja z Dziciatkam.
Chwalim wielmi Boha,
Bo nam darahoha
Spaslaŭ Syna z nieba,
Kab duży dać chleba.
Dyk ludcy huknicie,
Na ūwieś świet piaicie,
Što Boh čaławieku
Spahadaŭ adwieku.

X. Naradziŭsia Chrystus-Boh.

Naradziŭsia Chrystus-Boh,
Radujmasia,
U zbaŭleńni nam pamoh,
Radujmasia.
U biednaj adrynie,
Dzie miesca žywinie
Jon nam naradziŭsia.

Nie ŭ palacach bahačoŭ
Naradziŭsia.
A ŭ pawietcy biedakoŭ
Nam źjawiŭsia
Ŭ pakornaści — cnocie,
Ŭ wialikaj biadocie
Jon nam naradziŭsia.

Nie pahardziŭ Boh, naš Pan,
Radujmasia,
Najnižejšy ludzki stan,
F ujmasia.
Kab wiestku dać z nieba,
Jak žyci nam treba
Jon nam naradziŭsia.

XI. Pasłuchajcie wy, ludzi.

Pasłuchajcie wy, ludzi,
Wiestku halosnu
Wielmi radosnu
Woś hetu:
Boh-Syn źjawiŭsia,
Ŭžo naradziŭsia
Dla świetu.

Kaho mieŭ Boh spradwieku
Z nieba prysłaci —
Ludziej zbaŭlaci
Ad hrechu:
Ŭžo naradziŭsia,
Ludziam źjawiŭsia
Pad strechu.

Lažyć Jon u pawietcy,
U Betlejemie...
Ludzkoje plemia,
Radujsia!
I čeść dawaci
Bohu-Dziciaci
Rychtujsia!

XII. Nočka cichaja, zarysta.

Nočka cichaja, zarysta,
Cud-časina,
Paradziła Dziewa čysta
Boha-Syna.
Pa zahadu Boha-Ducha,
Praz źjaŭleńnie,
Ŭsiamu świetu na paciechu,
Na zbaŭleńnie.

Paradziła Dziewa-Matka
U biadocie,
U pawietcy, ŭ niedastatku,
U chłapocie.

I nad hetym Boža Matka
Biedawała
I kałyšučy Dziciatka
Tak śpiawała:

Śpi, moj mileńki Synočak,
Zbaŭca świetu,
Wybačaj, moj hałubočak,
Biednaść hetu.

Niama čym Ciabie, niaboža,
Prykrywaci,
Twaje ručańki pryhoža
Spawiwaci.

Nie pahardziŭ Ty pryjści tak
Na świet hety,
U suklenačku ŭ mianie Ty
Nie adziety.

Tolki siencam tut Ciab e ja
Atulaju,
Niawyhody moža hetym
Bolš spraŭlaju.

Pieśni na Wialiki Post.

I. Nabožnym sercam...

Nabožnym sercam usie chryścijanie
Začniom Chrystusa mukaŭ razważańnie,
Daznaŭ katorych Syn : oha adziny —
Za našy winy.

Ŭ sadzie Aliŭnym, paŭšy na kaleni —
Ajca maliŭ Jon siarod nočnaj cieni.
Judaš całunkam złydniam daŭ u ruki—
Chrysta na muki.

Jak lwy dzikija kinuliś pahancy,
Źwiazali ruki darahomu Zbaŭcy.
Wučni Chrystusa usie paŭciakali,
Jak na sud hnali.

Hadziny pieršaj stajaŭ prad Piłatam;
Bičawać srohim prykazaŭ jon katam!
Jany da słupa Zbaŭcu prywiazali —
I katawali.

Z cierniaŭ karonu kaluču zrabili,
Paśla Chrystusu na skroni ŭzlažyli.
Prad im z naruhaj na kaleni pali —
Karałom zwali.

Treciaj hadziny zakryčali sroha:
Kryžowaj śmierciaj pamreć chaj Syn
Boha!

Pašla da kryža nialudzka prybiłi —
Wocłam paiłi.
Kanaje Jezus, dušu daje Bohu,
Sciamniela sonca, świet čuje trywohu,
Ziamla dryžela, skały zatraščeli—
Boha žaleli.

Z atchlańniaŭ dušy, ščasnych jak aniell,
Uziaŭ z saboju, kab boiš nie ciarpieli.
I ciely źmiorších z mahił paŭstawali—
Ich ahladali.

Mikodem, Jozef u Pilata śmieła
Prosiać dazwołu zabrać Chryste ciela.
Pilat praškodaŭ nijakich nia roble,
Kab schawać ŭ hrobie.

Wučni Chrystusa ŭziališ da raboty,
Kab Zbaŭcy ciela schawać da suboty.
Jak źniaił z Kryža, stała šlažmi Maci
Rany zmywaci.

A zmyŭšy rany, z sumam aniamiełym
Bałzamam źliŭšy, u palotny biely,
Jak zwyčaj kaža, Zbaŭcu achilili —
Ŭ hrob palažyli.

Wierny narodzie, što Boha baišsia,
Za swaje winy šlazami zaliišia,
Chrystu padziaku paśli i maleńnie —
Za adkupleńnie.

II. Światy Kryžu.

Światy Kryžu, najmiejšy,
Z usich drewaŭ najsłaŭniejšyi
Ŭ hetym drewie moc i siła:
Jano Jezusa nasiła;
Z jaho pływie asaloda
Dla narodnaha narodu.

Drewa ćwiordaje, źmiakčysia,
Aŭ da ziemli prychilisia!
Spuści ciela majho Pana —
Jano wielmi skatawana.
Pazwoi Jamu adpačyci,
Na ziamiu skarej sstupici.

Ciable wybraŭ Boh adwieku
Na zbaŭleńnie čaławieku;
Z ciable łaska ludziam dana,
Duša naša ŭzmacawana,
Krywioj Bożaj ŭsia abmyta,
Što praz Jezusa pralita.

Jak u zimnaj łažaŭ stajni,
Dla Jaho nia była tajna:
Kab świet hrešny adkupici,
Treba kroŭ swaju pralici;
Tam žwiary paklon dawali,
A tut ludzi katawali.

Niačuwana miłaść heta,
Kab iści na Kryž dla świetai
Chto-ž tak budzie miłaściwy,
Taki dobry, litaściwy?
Sam Pan Jezus heta sprawiŭ —
Nas ad piekła Kryžam zbawiŭ.

Čamu twajo serca horda,
Jak-by kamień hłucha-ćwiorda?
Ty nad Jezusam nie płačaš,
Choć Jaho na Kryży bačyš:
Na achwiaru Boham dany,
Za ciabie ukryžawany.

Matka z žalem pahladała
I toj čas uspaminała:
Jak maloha spawiwała,
Prytulała, caławała:
A ciapier Jahona ciela,
Ad ran sinie, pačarniela.

Nia byŭ žal taki j nia budzie,
Hdzie żyli, żyć buduć ludzi
Jaki Matka smutak miela,
Jak na Jezusa hladzieła:
Siratoju astajusia,
Hdzie ciapier ja prytulusia?

Adnaho Synočka znała,
Jaho z nieba atrymała,
Ciapier Jaho zabirajuć —
Mianie biednu pakidajuć.
Z žalu zwiecca majo serca,
Choča wyskačyć, zdajecca.

Jaho z radaściej nasiła
I biaz bolu parodziła:
Ciapier smutki ŭsiaho świetu
Ja ciarpiu ŭ hadzinu hetu:
Boža, daj mnie ješč mahiłu,
Bo żyć boiš nia maju siły!

Kab Ty byŭ, Synočak niżej,
Da mianie keb trochi bliżej —
Ja haloŭku-by padpiorła,
Słozy i kroŭ Twaju abciorła.
Nie Kryž Twoj tak wysoki —
Ad mianie Synok daloki.

Kazaŭ aniel: Prywitana,
Łaski poŭna Ty u Pannі
A ja poŭna smutku, bolu;
Symeon znaŭ Božu wolu:
Jon skazaŭ, što majo serca
Bolem, jak miačom, prabjecca.

Bački, matki, anikoha,
I pryjaciela druhoha,
Ani brata ja nia maju,
Lepš pamiorci ja žadaju;
Jak u tuju žyć chwilinu,
Kali bok prabili Synu.

Ŭspomni, matka, jak ty mieła,
Choć i mnoha synoŭ mieła,
Kali adzin byŭ pamioršy,
Choć-by samy z ich najhoršy.
A moj Jezus najmilejšy —
Adzin Syn moj najświaciejšy.

Ŭziali Syna, zorku jasnu:
Mianie kinuli niaščasnu —
Nad usio Jaho lubiła,
Ciapier mnie žyćcio niamiła.
Ach moj, Božaj Table wieru —
Nie karaj-ža nas praz mieru.

A chto Bohu wierna służyć,
Matku Bosku ščyra lubić,
Chaj pad Kryžam stanie z Jeju,
Ŭ Joj swaju kładzie nadzieju.
Praz twajo, Panna, ciarpieńnie
Uprasi dla nas zbaŭleńnie.

III. Jezu Chryste...

Jezu Chryste, Boža miły,.
Jak jahniatka Ty ciarpliwy:
Cierpiš na kryžy mučeńni
Za ŭsie maje prahrašeńni.

Čalawieča, płač, mizerny,
Hlań, jaki Boh miłaserny:
Jezus na kryžy ŭmiraje,
Sonca jasnaść pahašaje.

Pan apošnie skazaŭ słoŭka,
Žwisła z płeč jamu haloŭka.
Nad im Maci uzdychaje,
Płače ŭ žali, ledź žywaja.

Ŭžo zasłonu razarwała,
Ŭsia ziamla dryžyć i skała;
Sotnik kaža: Syn Jon Božyi
Hety cud usich trywoža.

Tut Jamu bok prakałoli,
Kroŭ plywie z wadoj pawoli;
A my źlijmasia ślazami;
Jezu, źmiłujsia nad nami!

Što ciarpieŭ za ŭsich nas hrešnych
Jezu Chryste, Boža miły;
Zžalsia Ty nad nami!
Zžalsia Ty nad nami!

Ty, što razam z im ciarpieła,
Maci Boža, Pani świetu!
Za nas zastupisia,
Za hrešnych malisia.

IV. Na kryž prybity.

Na kryž prybity Boh-Syn ćwiakami:
Płač, čalawieča, za hrech ślazami.
Achi achi na kryžy ŭmiraje
Jezus wočy začyniaje.

Zraniena strašna Božaje ciela,
Žlitaje kroŭju ŭ ranach wisiela.
Ach, achi to hrech naš prakłaty
Muča Boha tak zaŭziata.

Kole karona hołaŭ baluča,
Wusny spaliła smaha piakuča.
Achi achi za majo hrašeńnie
Jezus mieje ad ciarpieńnia.

Pad kryžam Maci płača, kanaje,
Matčyna serca žal razrywaje.
Achi achi złość maja lichaja
Strašna Bohu adpłačaje.

Budu ŭžo lepšymi Daj pomač, Boža,
Hrech, worah luty, bolej nia zmoža.
Achi achi hodzi ŭžo hrašyci,
Z łaskaj Božaj chaču žyci.

I z Mahdalenaj pakutawaci,
Za ŭsio hrašeńnie adškadawaci.
Achi achi zžalsia nada mnoju,
Boža, daj mnie žyć z Taboju.

Z hrecham siahońnia pačnu zmahacca.
I z žalem budu ja spawiadacca.
Achi achi wybač mnie, moj Božaj
Bolej hrech mianie nia zmoža.

V. Jezu, Boža miłaserny...

Jezu, Boža miłaserny,
Ŭ dabracie Swajej niaźmierny:
Zyjšoŭ Ty na ziamlu z nieba
I utaiŭsia ŭ krošcy chleba.

Praz ludziej byŭ zatrymany,
Da sudździaŭ jak złodziej hnany,
Winawačany fałšywa,
Sudžany niesprawiadliwa.

Zbičawali Twajo ciela,
Što nia było častki celaj,
Ranami ŭsiaho pakryli,
Naświaciejšu kroŭ pralili.

Paśla wostruju karonu
Na Twaje ŭziažyli skroni,
Karalom na śmiech ubrali,
Ždziekawaliś, jak žadali.

Na ziamlu pad kryžam padaŭ
I na im prybić siabie daŭ,
Praciarpieŭšy strašny muki,
Addaŭ dušu Bohu ŭ ruki.

Pieśni na Wialikdzień.

I. Wiasioły dzień...

Wiasioły dzień dla nas nastaŭ,
Jakoha cely świet žadaŭ:
Siahońnia Chrystus z hrobu ŭstaŭ!
Alleluja, Alleluja, Alleluja!

Karol Niabiesny k nam prybyŭ,
Jak ćwiet na soniejku zaćwiŭ,
Pa śmierci z nami znoŭ zažyŭ!
Alleluja...

Piakielnu nietru zwajawaŭ,
Usieńkich zlydniaŭ pakanaŭ,
A hrešnym lasku darawaŭ.
Alleluja...

Da troch dzion u piekle prawioŭ,
Tam paciašaŭ światych Ajcoŭ,
Paśla z saboju ich pawioŭ.
Alleluja...

A tyja, što-da-adnaho,
Jak Zbaŭcu ŭbačyli swajho,
Zahawaryli da jaho:
Alleluja...

Witaj, žadany nam, witaj!
O Chryście, nas nie pakidaj,
Z piakielnaj mocy wybaŭlaj.
Alleluja...

Jakuju-ž radaść mieli ŭ ćmie,
Jak Zbaŭcu ŭbačyli ŭ siabie,
Jakoha zdaŭna ždali ŭsie.
Alleluja...

Na treci dzień sam z hrobu ŭstaŭ,
Piačaciaŭ na't nie pačapaŭ,
Na stražaŭ žudki strach napaŭ.
Alleluja...

A jak Chrystus z mahily ŭstaŭ,
Swaich apostalaŭ witaŭ,
Da Matki anielaŭ paslaŭ.
Alleluja...

Anioły wiernyja majej
K Paniency jdzicie wy chutčej,
K Najświatšaj Matačcy majej.
Alleluja...

Witajcie Dziewu ad Mianie,
I zaśpiawajcie dla Jaje:
Witaje twoj synok Ciabie!
Alleluja...

Paśla u jasnaści takoj
Da Matki zbližyŭsia światoj
I prywitańnie kaža joj:
Alleluja...

Budź poŭna radaści usia,
Matula rodnaja maja,
Žaloba skončyłaś twaja.
Alleluja...

Witaj-ža, Jezu moj žywy,
Synok moj luby, zalaty,
Paciecha ŭsiakaje dušy!
Alleluja...

Ach, wielmi wiesiela ŭžo mnie!
Žywoha ŭbačyŭšy Ciabie,
Jak nowym świet staŭ dla mianie.
Alleluja...

Tak wiesiela z im reč wiała,
Całujučy rany Chrysta,
Z wialikim ščaściem adyjšla.
Alleluja...

O Chryste, što ŭstaŭ u try dni,
Hrachi nam našy adpuści,
Dušy zbaŭleńnie pryniasli
Alleluja, Alleluja, Alleluja!

II. Radujmosia, chryścijanie...

Radujmosia, chryścijanie,
Bo Chrystusa z hrobu ŭstańnie
Darawała nam zbaŭleńnie.
Alleluja, Alleluja, Alleluja!

Patryarchi rady stali,
Što ŭ atchlańniach prabywali,
Jak Zbaŭcu swajho daždali.
Alleluja...

I ubačyli jasnoha
Jon adniaŭ moc ducha zloha,
Im skazaŭ iści da Boha.
Alleluja...

Z hrobu kamień adwaliŭsia,
Chrystus z umioršych zbudziŭsia
I Maryjam abjawiŭsia.
Alleluja...

Apostały sabralisia,
Što byli ŭžo razyjšlisia,
Z Chrystusie smuciačysia.
Alleluja...

My ŭsie razam zaśpiawajma,
Uskrašeńnie razmyšlajma,
Z hrechu ŭstać pastanaŭlajma.
Alleluja...

Chryste, praz z hrobu paŭstańnie,
Daj nam hrachoŭ darawańnie,
Wiečnaje dušam zbaŭleńnie.
Alleluja, Alleluja, Alleluja!

Pieśni na Božaje Ciela.

I. Uwieś świet...

Uwieś świet — ziamla i mora,
Ŭsio žywoje u prastory,
Wyslaŭlajcie miłaść Božu —
Zapialcie pieśniu hožu

Bijcie nizkija paklony
Prad Chrystusam utajonym;
Bo u hetaj krošcy chleba
Jość praŭdziwy Boh, Pan z nieba.

Što byŭ čaławiekam staŭsia,
Dziela nas na muki daŭsia,
I skanaŭ na drewie kryža,
Kab da nieba nas prybližyŭ.

A ciapier dla nas blaskonca
świecić z Hostyi, jak sonca,
Staŭsia nam žyćcia Jon chlebam,
Hrešnikaŭ jadnaje z niebam.

Sercy našy heta čujcie,
Boha miłaści šanujcie,
I dawajcie Jamu chwału,
Jakoj hodzien, daskanału.

I Anioły, Cherubimy
I światyja Serafimy,
Prad tron Božy upadajcie,
Jaho miłaść wychwalajcie.

I my nicma upadajem,
Miłaserdzia uprašajem,
Kab žyćcio mieć z Boham Panam
Až na wieki wiečny. — Amen.

II. Zrabiecie miesca...

Zrabiecie miesca: Hość idzie z nieba,
Cudam ukryty pad widam chleba,
Zbawiciel świetu da nas sstupaje,
I ŭ sercach našych tron swoj staŭlaje.

Z bajaźniaj Božaj česć addawajcie,
I z wieraj silnaj ŭsie prystupajcie,
Kaštujcie sercam Chleba žywoha,
Chrysta-Jezusa, Boha Samoha.

Kali-ž zasiadzie ŭ dušach Boh mocny,
Pakłon addajcie Jamu achwotny:
Radaść i ščaście Jamu śpiawajcie,
I čystym sercam Dar wysłaŭlajcie.

Pieśni da Najświaciejšaha Serca Jezusa.

I. Serca Jezusa...

Serca Jezusa, miłaść harača,
Da Ciabie molby našy niasiom;
Choć my i wielmi hrešny, adnača
Česć najhlybiejšu Tabie dajom.

Nie wypuskaj-ža Ty z łaski nas,
Dy budź ratunkam u kožny čas,
Serca Jezusa, najbolšy skarb naš,
Miej miłaserdzie da hrešnych nas.

Serca Jezusa, Ty, što za našy
Hrachi ciažkija z nieba zyjšło,
Za čaławiectwa na muki strašny —
I siabie dzidaj prabić dało.

Da Ciabie šlemo prośby swaje,
Adwiarni ad nas kary twaje.
Serca Jezusa, najbolšy skarb naš,
Miej miłaserdzie da hrešnych nas!

Serca Jezusa, sumnym da skonu
Za winy świetu z rodu było,
Praz Ciabie z nieba, z Božaha tronu,
Ludziam biaz miery ščaście spłyło:

Chto tolki ščyra čaho [illegible] daŭ,
Ŭsio praz Boža Serca dastaŭ;
Serca Jezusa, najbolšy skarb naš,
Miej miłaserdzie da hrešnych nas!

Serca Jezusa, Pana na niebie,
Panuj nad nami ŭ kožnu paru,
Niachaj pry pracy, ŭ kožnaj patrebie
Da Ciabie ŭznosim sercy ŭharu.

Dzie ščaście wiečna, dzie świetły raj,
Ach, Boža, tudy dastacca daj!
Serca Jezusa, najbolšy skarb naš,
Miej miłaserdzie da hrešnych nas!

Serca Jezusa, daj-ža nam cnoty:
Wieru, nadzieju, miłaść k Tabie;
Chaj Bohu słužym wierna, z achwoty,
I tak zdabudziem nieba sabie.

Abrydź nam mocna usiaki hrech,
Bo tolki boskich chočam paciech.
Serca Jezusa, najbolšy skarb naš,
Miej miłaserdzie da hrešnych nas!

Serca Jezusa, budź Table chwała
Ad ūsiaho ū świecie rodu ludziej.
Kab jana wieki nie pierastała,
Dy ūściaż šyrylaś pa ziamli ūsiej.

Budź Bohu chwała ū Trojcy światoj,
A na ziamli tut — nam supakoj,
Serca Jezusa, najbolšy skarb naš,
Miej miłaserdzie da hrešnych nas!

II. Bahasłaŭ...

Bahasłaŭ, najmilšy Zbaŭca,
Usich ludzkich bied napraŭca —
Tym, što Serca Twajo sławiać,
Twaju miłaść bahasławiać.

Ty skazaŭ, što łaski rozny
Palieš na dom toj kožny,
Dzie abraz Twoj buduć sławić,
Twajo Serca bahasławić.

Bahasłaŭ nam kožnu čynnaść,
Našu spoŭnić daj pawinnaść,
Twajo Serca daj paznaci
Z usich siłaŭ miławaci.

Pieśni da Matki Boskaj.

I. Witaj Maryja...

Witaj Maryja, Chrystusa Maci,
Pazwoł nam hrešnym Table češć daci,
Pryjmi i našy prośby nizkija,
Za nas małisia — Witaj Maryja!

Praczysta Panna, biaz žadnaj skazy,
Ūściaraży nas chwarob, zarazy,
Ty najstrajniejša rajska lilija
Ačyść powietra — Witaj Maryja!

Ty, što karmiła świetu zbaŭleńnie,
I nam jak maci, daj pažyŭleńnie:
Ad hoładu nas niechaj ukryje
Twaja Apieka — Witaj Maryja!

Ciažki żal miela nad śmierciaj Syna:
Praz Twaje ślozy, Maci adzina,
Chaj nam chwiliny śmierci ciažkija
Spakojny buduć — Witaj Maryja!

Poŭna pakory, zhodna, cichaja,
Daj ludziam zhodu u našym kraj;
Miž nas chaj zhinuć swarki lichija,
Kryj nas ad wojnaŭ — Witaj Maryja!

O Najświaciejša, biaz cieni hrechu,
U kožnym časie budź nam paciechaj;
Chaj nas apieka Twaja zakryje
Ad hniewu Boha — Witaj Maryja!

O Pani naša, miž Cherubimaŭ,
Paču maleńnie, Nieba Kniahinia,
Što jdzie prad stopy Twaje światyja,
Za nas małisia — Witaj Maryja!

II. Pazwoł, Maci, prywitaci...

Pazwoł, Maci, prywitaci
Pieśniaj pryhoža;
Choć dawoli, anikoli
Chwalić nia moža:
Ani hrešny čaławiek,
Ni anioły cały wiek,
Ni światyja, češć Maryi
Hodnyja addać.

Ja niahodny, pieśniaj rodnaj
Ciable witaju
I z biazdońnia šlu siahońnia
Mołby da raju.
Ty mianie nie zabywaj,
Pamažy i łasku daj.
Tam na niebie u patrebie
Abaronaj budź.

O cudoŭna, łaski poŭna,
Čysta' lilieja,
Miłaściwa, miłaściwa,
Hrešnych nadzieja.
Wiečna ū niebie anioły
Ciable chwalać wiesioły:
Ja žadaju chwalić ū raju
Z imi na wieki.

Najjaśniejša, najświaciejša,
świetu, nieba cud.
Ty zradziła i karmiła
Boha — Syna tut.
Ty, jak zorka pryhoža,
Na twar hlanuć chto-ź moža,
Hdzie na tronie u karonie
Chwalaj jaśnieješi!

Ahladaci twar u Maci
Prawa ja zhubiŭ,
Bo ad Dziewy — Karalewy
Hrech nas addziliŭ.
Ū hrešnym ciele wačyma
Widzieć twar niemahčyma,
Bo światyja, na't i tyja
Bačać ździŭlona.

Hrecham sku'u ja pakutaj
Dušu abmyji. —
I zbalelym sercam celym
Prašu Maryju:
Što pa śmierci u raju
Widzieć Jaje žadaju.
Chaj tak stanie, daj mnie Panie,
Pa wiaki wiečny.

III. Wostrabramska Maci Boža...

Wostrabramska Maci Boža,
Kraska čystaja, pryhoža.
Milaserdzie Twajej woli
świecić Wilni u niadoli.

Ŭ kral našym Ty u češci,
Niasieš z nieba dobry wieścil
Ščaście dla našaha kraju
Daješ nam ad Boha z raju!

Ŭsia Ciabie Ruś slawić Biela
I Litwa i Polšča cela,
Bo Ty Maci milaściwa,
Swaim dzietkam dabratliwa. —

Ich u smutku paciašaješ,
Słabych, chworych papraŭlaješ!
I chto tolki k Tabie pryjdzie,
To biaz radaści nia wyjdzie.

Ty tak kožnamu dahodziš,
Što nadzieju ŭ sercy zrodziš;
Praz Ciabie usie prawiny,
Darujucca ŭ Boha Syna!

IV. O Maryja, Matka Boha...

O Maryja, Matka Boha,
Ty nia hardziš anikoha,
Chto ŭ niadoli, ci ŭ patrebie
Žwierniecca prad tron twoj ŭ niebie.

O Maryja, mali Syna,
Nadzieja hrešnych adzina.

Dyk i ja, hrešnik niahodny,
Jak syn da matuli rodnaj,
Da Ciabie, Maci laskawa,
Šlu pakornaj prośby słowa.

O Maryja...

O Matuchna najświaciejšal
Ŭ raj daroha najpraściejša,
Uprasi mnie być cnatliwym,
I zaŭsiody sprawiadliwym.

O Maryja...

Ścieražy ad złych pryhodaŭ,
Ad dušy i ciela škodaŭ,
Hoład, mor, wajnu, pažary,
Adwiarni ŭsie Božy kary.

O Maryja...

A pa śmierci niachaj Boha,
Ŭ światoj Trojcy adzinoha,
I Ciabie, Niabiesna Pani,
Sławim ŭ niebie z Anielami.

O Maryja...

V. Matačka Božaja...

Matačka Božaja, Matačka Dobraja,
Biednyja dzieci my kličam Ciabie;
Pieśniaj pakornaju molby skladajučy,
Sercy swaje addajom my Tabie.

Nas, swaich dzietačak, što ŭ Ciabie prosiacca —
Matačka Dobraja, Ty paškaduj;
Łaskaj adžyŭčaju Boha Pradwiečnaha,
Matačka Božaja nas abdaruj.

Wyleč Ty serca nam rany hłybokija,
Milaściaj čystaju nas zapali,
Kab chwała Božaja, nia žalba wiečnaja,
Ŭ nieba laciela, laciela z ziamli.

Świetam niabiesnym-ža hałowy ciomnyja,
Matačka Božaja, Ty aświaci,
Kab my paznali ŭsie Mudraść Adwiečnuju,
Bohu słužyli tut wierna ŭ žyćci.

Daj-ža nam, dzietačkam, darohu prostuju,
Śmierci chwilinu ščaśliwuju daj.
Wiadzi nas, Matačka, zorańka jasnaja,
Ŭ wiečnuju chwału, ŭ cudny Božy Raj.

VI. Maci pad kryžom stajała.

(Stabat Mater).

Maci pad kryžom stajała,
Ślozy horka wyliwała,
Jak jaje wisieŭ tam Syn.

Jejnu dušu poŭnu bolu,
Poŭnu sumu i niadoli
Z našych mieč prabiŭ pryčyn.

Sumna była i zbaiela
Až ad bolu časta miela,
Matka Syna adnaho.

Što tady jana daznała,
Jak praz ślozy ahladała
Muki strašnyja Jaho!

Ach, z ludziej chto nie zapłača,
Jak Chrystusa Matku ŭbača
Ŭ hetkim hory pad kryžom?

Nia tužyć, bo niemahčyma,
Jak ŭsie muki prad wačyma
Matki j Syna my źbiarom.

Widzić — za ludziej prawiny
Ŭbičawany Syn Adziny,
Strašnych mukaŭ daznaje.

Widzić Syna, jak kanaje,
Haławu swaju skłaniaje,
Ducha Bohu addaje.

Maci miłaści i zhody —
Chaj Twoj sum sa mnoj zaŭsiody,
Chaj z Taboju płaču ŭściaž.

Daj, kab serca ŭsio harela,
Kab luboŭju ŭ žyćci celym
Byŭ zaŭsiody Zbaŭca naš.

Mnie, świataja Maci, daj-ža
Rany Jezusa — niachaj-ža
Ŭ sercy buduć, jak płačać.

Twajho Syna muki-rany,
Što ciarpieŭ ukryžawany,
Daj mnie, Maci, pieraniać.

Płakać razam pazwoi, Maci,
Ŭ mukach Synu spahadaci
Pokul tut ja na ziamli.

Chaj napłačusia ad bolu
Pad kryžom Twaim dawoli —
Hetu łasku mnie pašli.

O świataja Maci Boha,
Ja prašu Ciabie niamnoha —
Horki płač chaj złuča nas!

Muki Syna i skanańnie,
Ŭsie naruhi, wyśmiawańnie
Razważać daj ŭ kožny čas.

Daj nasić u sercy rany,
Z kryža chaj mnie budzie dany
Duš napitak — Syna kroŭ.

A jak pryjdzie Syn Adziny
Nas sudzić za našy winy,
Chaj Ciabie ja baču znoŭ.

Chryste, ŭ śmiertnuju hadzinu,
Praz Twajej Matki pryčynu,
Pieramoli ściah mnie daj!

Z ciełam jak duša rasstanie,
Ty jaje, naš Chryste Panie,
Ŭ swoj waźmi raskošny raj!

Amen.

Pieśnia ab apiecy Boskaj.

Chto tolki zdasca...

Chto tolki zdasca na apieku Božu,
I dumki ščyra ŭ Jaho ruki złoža,
Śmieła toj skaža: maju schowy ŭ Boha,
Znaci nia budu ničoha błahoha.

Bo ŭbaraniŭ Jon mianie ad niawoli,
Ŭ złoj napaści nia zhinu nikoli;
Ŭ ciani schawaje Swaich kryłaŭ wiečna,
Pad Jaho wokam budzieš spać biaśpiečna.

Za płačom budzieš Jaho niezdabytym,
Jak za žaleznym akawanym ščytam,
Buduć nia strašny trywoha i strely,
Jakija sieje pryhoda ŭ dzień biely.

Kala Ciabie šmat tysiač hałoŭ łaža,
Strašnuju silu mieč Božy pakaža.
Zhuba napeŭna: wačami swaimi
Pomstu ubačyš nad hrešnymi ŭsimi.

Ty-ž mieŭ nadzieju ŭ Najwyšejšym Tronie,
Što Boh łaskawy ŭsiahdy abaronie:
Ciabie nia čepie błahaja pryhoda,
K tabie nia zojdzie ŭ twaju chatu škoda.

Buduć ciabie skroź wartawać anieli,
Dzie tolki budzieš — ŭ darozie, ŭ paścieli...
Na rukach buduć nasić, čaławieča,
Kab dzie ab kamień noh nie pakalečyŭ.

Budzieš taptaci nahoju adkrytaj
Źwiaroŭ i źmiejaŭ, wužak jadawitych;
Na lwie strašennym siadzieš nieŭznaroku,
I na ahromnym budzieš jeździć smoku.

Čuj, što Boh każa: chto mianie miluje,
I majo limia chto ščyra šanuje,
Ja taho tak ja wiečna nie zabudu,
Ù hory ùsiałakim pamahaci budu.

Wysłuchać hołas taho Ja hatowy,
Z im Ja ù pryhodzie, i ù mianie jon schowaù
Chaj pełny budzie, pełny uważeńnia,
I let starejšych i swajho zbaŭleńnia.

Pieśni roznyja.

I. O moj Bożał..

O moj Bożał wieru Table —
I ùsio wieru ja dla Ciabie,
Ùsiu nadzieju ù Table maju,
Za ùsio Ciabi[illegible] ychwalaju.

Ty satwaryŭ, Ty adkupiŭ,
Ty mianie, Boża, aświaciŭ;
Za to Table, hdzie jość ludzi,
Česć i sława niachaj budzie.

Table, Boża, kłaniajusia,
Na Twaju wolu zdajusia,
A być tolki chaču ù nieble,
Pa ùsie wieki sławić Ciable.

Żal mnie, Boża, zhrašyŭ Table,
Praz hrech dastaŭ piekła sable:
Dy nia tak żal zhuby majej,
Jak żal, Boża, kryŭdy Twajej!

Ach moj Boża, ja kajusia,
Daruj winy, paprašłusia;
Dy ùžo sto raz pamierć wołu,
Na hrech bolej nie pazwołu.

Dla Twajho spadabańnia
Chaču spaŭniać prykazańnia;
Żyć i ùmirać chaču ù Table,
Bo Ty dobry sam u Sabie.

O Jezusie, Ty naš Panie,
Serca našaha kachańniel
Da ruk, da noh Twaich paŭży,
Żalejem za hrachi našy.

Całujučy Twaje rany,
O Jezusie naš kachany,
Ruki, woczy k niebu ùznosim,
Adpuščeńnia hrachoŭ prosim.

Ślozy našy wyliwajem,
Ščyrym sercam pryrakajem:
Pakuł budziem z ludźmi życi,
Nia budziem Boha hrašyci.

O Maryja, Matka Boskal
Ty świataja kwietka rajskal
Małisia Bohu za nami,
Niahodnymi hrašnikami.

Ùsie światyja ùzhłańcie z niebal
Wašaj łaski nam patreba;
Małeclesia wy za nami,
Niahodnymi hrašnikami.

Chwała Bohu praŭdziwamu,
Chwała ù Trojcy Adzinamu,
Chwała Ajcu, razam Synu,
Chwała i Duchu światomu.

II. My chočam Boha.

My chočam Boha, Dziewa Maci,
Swaich dziaciej pasłuchaj zoŭ,
My chočam Boha prasłaŭlaci,
Jamu żyćcio addać i kroŭ.

Bahasławi nas, Maci,
Bahasławi naš rod —
My chočam Boha prasłaŭlaci,
Jahony wierny my narod.

Chaj budzie Boh ù siamiejnym kole:
Żyćci bačkoŭ, dziciačych snach;
Chaj budzie Jon u knižcy, škole,
Ù adpačynku, ù pracy dniach.
Bahasławi nas i h. d.

My chočam Boha ù ščaści, hory,
Zahadach ùłady, knihach praŭ;
Na poli, horach i na mory
Zakon Jahony kab nastaŭ.
Bahasławi nas i h. d.

My chočam Boha ù kožnym stanie,
Jamu płaje krywicki rod:
Rabotnik, sialanin, miaščanie —
Naš Biełaruski ŭwieś narod.
Bahasławi nas i h. d.

My chočam Boha ù našym kraj,
Miž biełaruskich biednych strech —
Ù našaj mowie i zwyčaj
Nia moža mieci miesca hrech.
Bahasławi nas i h. d.

Chaj budzie Boh u nas zaŭsiody:
Ù čas wiasieła i ù słazach,
Chwilinach buraŭ i niaŭzhody,
Żyćci spakojnym i ù trudach.
Bahasławi nas i h. d.

My chočam Boha, Jaho prawa;
Jaho natchnieńnie — naš pačyn;
Usio žyćcio — Jahona slawa;
Jaho zahad — naš kožny čyn.
Bahasławi nas i h. d.

III. Prad wočy Twaje, Boža...

Prad wočy Twaje, Boža, hrech kładziom swoj slańnia — i z karaj, što dastaniem, robim paraŭnańnie.

Kali-ž paznajem dobra, što my narabili, — to mała jašče cierpim, bo bolš zasłužyli.

Ciažejšym sto razoŭ jość naša hrašeńnie, — jak dana Taboju za hrech naš ciarpieńnie.

Karu za hrech swoj dobra my znajem, — adnak-ža kinuć hrašyć jašče nie žadajem.

Ad kary Twajej, Boža, slańnia my biaz siły, — adnak-ža nia kidajem hrašyć, Boža miły!

Ciarpieńniem duša naša zabita, — a hrašeńniem adnak-ža nikoli nia syta.

Ad ździeku nam užo ledź-ledź žywiecca — adnak-ža hrech zaŭsiody z nami astajecca.

Ty doŭha ždžeš zwarotu, my nia chočam hladzieci, — kali-ž nas karaješ, nia možam ściarpieci.

Pad karaj my hałosim, što błaha zrabili, — a pa kary zabywajem, ab čym hałasili.

Kali mieč Twoj nad saboju bačym, mnoha abiacajem, — jak tolki mieč schawaješ, słowa nie spaŭniajem.

Kali Ty nas karaješ, prosim źmiławańnia, — jak pierastanieš, iznoŭ prymušajem Ciabie da karańnia.

Pryjmi nas, bolš nia budziem hrašyć užo, Boža, — bo kali nie paškaduješ, sprawiadliwaść Twaja zhubić nas moža.

IV. Zaŭsiody, moj Boža...

Zaŭsiody, moj Boža, dziŭlusia Tabie ja —.
I ŭ nočy spakojnaj, i ŭ zorkach jasnych —
I jak stohnie bura, jak šumić zawieja —
I ŭ błyskach sonca, i ŭ małankach strašnych.

Dziŭny Ty, o Boža, i u traŭcy polnaj,
U kožnaj raścinie, i ŭ krascy pryhožaj,
Dziŭny u twareńni tak strojnaha świetu, —
Ty daješ pahodu i pryhožaść letu.

Ja dziŭlusia Tabie ŭ dušy majej Boža —
Dzie ŭsieńka zakryta dla zlosnaha woka —
Žyćcio dzie asobna — a Ty jaho, Boža,
Naduješ łaskawa, tajomna, hłyboka.

Najbolej dziŭlusia Tabie ja, Pradwiečny,
Što Ty u natury swajej bieskaniečny:
Choć usio zahinie — świet pačniecca nowy —
Ty Wiečnatrywały — wiečny Twaje Słowy.

V. Chryste, widziš maja serca.

Chryste, widziš majo serca,
Majej tajnicu dušy:
Tabie žaluś ŭ paniawiercy,
Maje ślozy asušy.

Wyrakajusia ja hrechu,
Ščyre płaču za błudy,
Pryšli-ž ŭrešcie mnie paciechu,
Za niadoju, za trudy.

Daješ hora mnie z patreby,
Nie zabyŭ kab cnoty ja:
Bo u ščaści nie zdaleŭ-by
Pawažać krasu žyćcia.

Ale-ž kryž ujeŭsia ŭ plečy,
Lancuhi u ruk, u noh:
Worahi padniali miečy,
Kab paŭstaci ja nia moh.

Chryste-Jezu, paśla muki,
Mieŭ-ža Ty tryumfu čas:
Rozwiažy-ž i nam ŭžo ruki,
Bo hrachi zhiumili nas...

U darozie da swabody,
Daj-ža nam światy Dar Twoj:
Bahasłaŭ usie narody,
Na zbratańnie, na spakoj.

VI. O Boža, Spasie naš...

O Boža, Spasie naš,
Ty miłaść nam pakaž,
Z niadoli wyzwal nas,
Zbudzi Ty nas ŭžo raz.

Ty wačy nam adkryj
I świetu nam pašlij—
Ty praŭdu nam pakaž,
O Boža, Spasie naš!

Pieśni — psalmy.

(Mohuć być śpiawany pry pachowinach)

I. Ščaśliwy, chto ŭ radu...

(Pawodle ps. 3).

Ščaśliwy, chto ŭ radu blahich nia ŭstupnje,
Chto wybraŭ wuzkuju darohu,
Da nieba jdzie joju, haścincy minaje,
Što ciahnuć da piekła parohu.

Ščaśliwy, chto Bohu na słužbu addaŭsia,
Kab ščyra arać Jaho niwu;
Ščaśliwy, chto wiernym wa ŭsim Jamu staŭsia,
Zdaleŭšy naturu laniwu.

Ščaśliwy, chto ŭčuŭšy harotnych stahnańnie,
Pa wuzkaj ciarnistaj darozie
Pajšoŭ z dobraj woli swajej na spatkańnie
Jon biednym — i staŭsia ŭ spamozie.

Chto zważyŭ marnotu dačasnaści hetaj,
Pa ścieżcy ciarnistaj jdzie śmieła.
Dy złučany wieraj sa świetlaju metaj,
Dušu swaju lubić — nia ciela.

Chto jšoŭ pa askołkach prykła[illegible]n Chrystowym,
Pjučy horki kielich ciarpieńnia,
I kožnuju chwilu pajści byŭ hatowy
Za praŭdu na ździek zaślapieńnia.

Chto wypaŭniŭ ščyra prykaz miławańnia,
Jak sam siabie bližniaha swoha,
Dzialiŭsia z ubohim kusočkam nadańnia,
Ŭspamohšy ŭ patrebie, čym zmoha.

Chto wierny byŭ Bohu ŭ pryzwańni zaŭsiody:
Spačatku da samaj kančyny —
Woś toj tolki wiečnaje wart naharody:
Być synam niabiesnaj ajčyny.

II. Chwalema Boha...

(Z psalmu 145-ha).

Chwalema Boha usim našym bytam,
Dakul iskryca žyćcia u nas tleje,
Dakul duch ludzki šlacham trudawitym
Uwyś ŭźniasiecca, a ciela struchleje.

Nie pakładajcie nadziei na świecie
U silnych świetu biaz serca ludzinach:
Bo supakoju nia budziecie mieci,
Až duch spačnie waš ŭ padniebnych wyšynach.

Hrešnych mahutnaść pry śmierci zmaleje,
Duch ich adojdzie u wiečnyja ciemni,
Ich rozum bystry jak imhła źwiatreje,
I kožny pojmie, što žyli daremnie.

Bahasłaŭlony, chto Bohu pawieryŭ,
Złažyŭ nadzieju ŭ Jaho światoj woli,
Chto niedałužnaść swaju dobr i źmieryŭ
Ŭzywaje Boha ŭ doli ci niadoli.

Bo praŭda Boža nikoli nia zhinie,
A sud Jahony daścihnie niawiercu:
Daść supakoj Jon cichoj biedačynie,
Daść asałodu skryŭdžanamu sercu.

Raźwiaža Boh naš nohi zakawanych,
Što praŭdu świetu wierna abwiaščali.
Adčynić wočy u ciemru zahnanych,
Što sumna z bolu da Jaho stahnali.

Padojmie biednych, što u hrech upali
Z niadoli, ździeku, złybiady, ciarpieńnia;
Pamoža słabym, kab chutčej paŭstali
I z sprawiadliwym daznali zbaŭleńnia.

Boh nie pakinie udowy, siroty,
Boh nie zabudzie ślozaŭ ich haračych,
Adčynić sumnym da raju waroty.
Adhonić tolki hrašnikoŭ ladačych.

Boh zapanuje kaliś nad Syonam,
Što ŭ hory ščyra da Jaho harnuŭsia,
Tady-j nad našym zabytym zahonam
Prachodžy skaža: „Duch jaho pračnuŭsia".

III. Z žalu biazdońnia...

(Pawodle ps. 129).

Z žalu biazdońnia, z hłybini pakory,
Ŭ ciemry sumniwaŭ, bieznadziejnym hory:
Ciabie ŭzywaju, Boža sprawiadliwy,
Pačuj-ža holas i budź miłaściwy.

Bo kali budzieś na hrech uważaci
I prańdy serca ludzkoha pytaci, —
Nie ustaicca słaboje stwareńnie:
Kożny šukaje ú Ciabie ačyščeńnia.

I dzieła prawa, dzieła Twajej woli,
Šukań Ciabie ja ú kryúdach i złoj doli:
Zrańnia da nočy duša tak čakała,
Na Twajo słowa nadzieju składała.

Hdzie-ž miłaserdzie i hdzie wybaŭleńnie,
Z hrechu-niadoli ci panlewaleńnia:
Adno u Boha, świetu Prawadaŭcy,
Adno ú Chrystusie, ad śmierci Wybaŭcy.

IV. Ledź tolki...

(Pawodle ps. 62).

Ledź tolki błyśnie na niebie zarnica,
Duch moj, o Boża, na Ciabie čakaje,
Duša žadaje, jak doždžu trawica,
I cieła z stohnam da Ciabie ŭzdychaje.

Ú suchoj ziamlicy, błazwodnaj i trudnaj,
Zalitaj žahaj paŭdzionnaha sonca,
Ciabie šukaju u darozie biudnaj,
Da twajho ŭłońnia sumuju błaskonca.

Šlacham ciarnistym žyćcio abartaju,
Ruku całuju Twajho źmilawańnia,
Twoj Obład wiečny himnam aplawaju
I wieru siańnia u źmioršych paŭstańnie.

I bačnastaŭlu, Boža, Twaje dziwy
Ú formach prajawy i u źmienach času
I swaje ruki kwoły i łaniwy
Uznašu u nieba za ajčynu našu.

Kab nie zabyci Ciabie anikoli:
Ci ú łoży miakkim, ci ćwiordaj paścieli
Adkryci myślaj šlachi Twajej woli
I Twaju pomač spaznaci u dziele.

Radaść mnie serca ahniom zapalaje,
Što nie pazbyŭsia Twajej ja apieki:
Twoj Duch pradwiečny mianie atulaje,
Da Ciabie smahnu, Boža moj, nawieki.

V. Chwalcie Boha...

(Pawodle ps. 116 i 150).

Chwalecie Boha usieńkija ludzi,
Usie narody ad kraju da kraju:
Bo abjawiŭsia ú miłaserdzia cudzie,
A jaho prańda na wieki trywaje.

Światyja duży na niebie wysokim,
I wy z harotnaj i sumnaj ziamlicy;
Aniołki boży u raj dałokim,
I usie siły ú zahwiezdnaj imhlicy,

Jaho ŭsiamocnaść, Jaho świetazarnaść,
Hołasam trubnym na świet raznasicie,
A sprawiedliwaść, dla ludcoŭ spahadnaść,
Pry mnohastrunnaj liry aplaicie.

Chwalecie-ž Boha roznym choram,
składam,
Na cichaj liry, žałejkach arhana,
I na cymbałach harmanijnym ładam:
Duch kožny, chwal-ža pa wiek-wiečny Pana.

VI. Dzień toj hnievu...

(Dies irae).

Dzień toj hnievu, dzień niabyły,
Ú im świet cały stanie pyłam —
Świedčyć Dawid tak z Sybiłaj.

Jak wialiki strach nastanie,
Kali Boh niespadziawana
Ú tajomnaść serc zahlanie.

Truby hołas strašnym tonam
Zbudzić źmioršych ŭsich staronaŭ
I pastawić ich prad tronam.

Śmierć, świet cały, z žachom hlanie,
Kali ŭmioršy z hrobu ŭstanie
Dla adkazu Sudździ dańnia.

Woś i kniha, hdzie śpisana
Ŭsich prastupnaść, choć niaznana,
Prysud świetu stuł ad Pana.

Jak zasiadzie Boh na tronie,
Skryty winy Jon adsłonie
I ŭkaraje pa zakonie.

Što pačnu ja nieščaśliwy,
Abaronca dzie prańdziwy —
Kali ú strachu sprawiedliwy!

Ú majestacie strašny Boža,
Zbaŭlać darma Tabie hoža,
Twaja miłaść heta moža.

Úspomni, Jezu, tej hadziny,
Što ciarpieŭ z majej pryčyny,
Nie karaj mianie za winy.

Dla mianie byŭ spracawany,
Adkupiŭ ukryżawany,
Chaj nie hinuć Twoje rany.

Sudździa, Boża sprawiadliwy,
Pokul pryjdzie sud strašlivy,
Budź ciapier mnie litaściwy.

Z žacham baču hrachoŭ chmary,
Rumianicca styd na twary,
Boža dobry, zbaŭ ad karyi

Darawaŭ Ty Mahdalenie,
Lotru z kryža daŭ zbaŭleńnie —
Mnie-ž nadziieju ŭ adkupiennie.

Maja prośba mała znača, —
Ty woś D bry, daj adnača —
Ŭ wiečnaj kary chaj nia płaču.

Chaj z aŭcami apynusia,
A kaziou uścierahusia, . .
Na prawicy chaj znajdusia.

Addziaiiŭšy ziych plamieńnie,
I paslaŭšy na mučeńnie,
Mnie u niebie daj zbaŭleńnie.

Prad Twaim małusia tronam,
Sercam sumu, boli poŭnym,
Majej śmierci budź patronam.

Och, dzień płaču, jak z mahiłaŭ
Na sud ścisły z swaich winaŭ
Hrešnik prad tron Boży ŭstanie.

Pakaży Ty źmiławańnie,
Dobry Jezu, miły Panie,
Daj im wiečna spačywańnie.

(Na zakančeńnie žałobnaha nabažeństwa płajecca abo „Aniel Pański", abo „Salve Regina").

Salve Regina.

Salve, Regina, mater misericórdiae; vita, dulcédo et spes nostra, salve. Ad te clamámus éxsules fílii Hevae. Ad te suspirámus geméntes et flentes in hac lacrimárum valle. Eja ergo, advocáta nostra, illos tuos misericórdes óculos ad nos convérte. Et Jesum, benedictum fructum ventris tui, nobis post hoc exsílium osténde. O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria.

Officyjum N. Dziewy Maryi Niepawinnaha Začaćcia.

(Hadzinki).

Z acinskaha tekstu.

Za nabožna jespiawańnie abo adhawarwańnie hetaha Officyjum Papież Pius IX nadziaiiŭ adpustam 300 dnioŭ (u 1876 h.).

Na Zaranicu.

Pačniecie wusny naš hімn Boży zaranny,
Češć i chwału śpiawaci Najświaciejšaj Panny.
Prybudź da nas na pomač, o Maryja Maci,
I ad mocaŭ piakielnych śpiašaj uchawaci.
Chwała Ajcu i Synu i Duchu światomu,
Bohu na wieki wiečny ŭ Trojcy adzinomu.
Tworcy duchaŭ niabiesnych i duš ludzkich Zbaŭcy,
Zaŭsiody honar—sława łaski światoj Daŭcy.

Himn 1.

O budź nam prywitana, Pani świeta zarna,
Witaj, Dziewa nad Dziewy, jasna zorka ranna.
Poŭna łaski zbaŭleńnia, jasnaść najświatiejša,
Śpiašaj świetu na pomač, Panna najčyściejša.
Matkaj Ciabie dla Słowa Boh spradwieku wybraŭ,
Jaho za čałowiectwa na zbaŭleńnie wydaŭ.
Praz Jaho kruh ziamielny, nieba i pawietra
Stwaryŭ Sabie na chwału na pačatku świeta.
Ciabie Ulubienicaj Jon Sabie praznačyŭ,
I ad hrechu Adama Ciabie wolnaj bačyŭ.
V. Pradbačyŭ Boh ŭsłomocny i wybraŭ Maryju,
R. Pryniaŭ Jaje ŭ charomy čystu, jak liliju.

V. Boża, pasłuchaj malitwy našaj,
R. I hołas naš niachaj da Ciabie dojdzie.

Malemstal

O Maryja, świataja nieba Karalewa, — Pani świetu, Matka Jezusa Chrystusa, — Ty nie apuskaješ nikoha i nikim nie pahardžaješ, — uzhlań-ža wokam laskawym na nas miłaserna — i ůprasi nam u Twajho Syna adpuščeńnia hrachoŭ našych — kab my, nabožna razważajučy Twajo Niepawinnaje začaćcie — mahli atrymać wiečnuju nahrodu ů nieble, — što niachaj nam daść Syn Twoj, Jezus Chrystus, — katory z Ajcom i Duchom Światym žywie i panuje Boh na wieki wiečny. Amen.

V. Boža, pasłuchaj malitwy našaj,
R. I hołas naš niachaj da Ciabie dojdzie.
V. Boža, budź bahasłaŭleny,
R. Jamu chwała.
V. A dušy wiernych pamiorłych praz miłaserdzie Bożaje niachaj wiečna spačynuć.
R. Amen.

Na pieršuju.

Prybudź da nas na pomać...
Chwała Ajcu i Synu...
(jak na Zaranicu).

Himn 2.

Budź prywitana, Pani, Mudrości Dom Boży,
Kalonnami, kamieńniem darahim pryhoży.
Ad zmannaści błahoha świetu ścieražona,
świataja ů łonie matki, świataja zradžona.
Matka duš Bohu miłych, światych rajska brama.
Ty nadzieja Jakuba, wiera Abrahama.
Ty strašna złydniu z piekła, jak archaniel silny,
Ty chryścijan prypynak i šlach nieabmylny.

V. Duch Boży Dziewu-Matku stwaryŭ pierš čym zory,
R. Padwyšyŭ u swajej łascy wyšej za ŭsie twory.

V. Boža pasłuchaj malitwy našaj,
R. I hołas naš niachaj da Ciabie dojdzie.

Malemstal

O Maryja, świataja nieba Karalewa i h. d.

Na treciuju.

Prybudź da nas na pomać...
Chwała Ajcu i Synu...
(jak na Zaranicu).

Himn 3.

Budź prywitana, Pani — Ty arka Zakonu.
Ty wiasiołka na nieble u Božaha tronu,
Jak to Majseja dreŭca, što ahniom harela,
Jak łaska Aarona cudna raść wiciela.
Ty brama nieba, Pani, runa Hiedeona,
I čystaha płastr młodu aslika Samsona.
Jezus, Syn Najmilejšy, Pan światła i ładu,
Chacieŭ Ciabie mieć Matkaj z Boskaha uradu.
I za Matku abraŭšy, ščaroh usim zrodnaj,
Plamy hrechu Adama, zmazy pierwarodnaj.

V. Hdzie wyšynia, hdzie zornaść, tam majo prabywańnie,
R. I ů słupie abłočnym majo panawańnie.
V. Boža, pasłuchaj malitwy našaj,
R. I hołas naš niachaj da Ciabie dojdzie.

Malemstal

O Maryja, świataja nieba Karalewa i h. d.

Na šostuju.

Prybudź da nas na pomać...
Chwała Ajcu i Synu...
(jak na Zaranicu).

Himn 4.

Budź prywitana, Boha światłica praŭdziwa,
Ty raj aniołaŭ świetły, panienka stydliwa.

Paciecha ŭsim harotnym, świeżaści kwiatowaj,
Ciarpliwaści jak ŭ palmie, čystaty cadrowaj.
Ty ziamlica lewitaŭ nikim niečapana,
Čysta i pierwarodnaj plamaj niezmazana.
Miesta Boža, Syjonie, z bramaj umacnionaj,
I ad woka šatana pilna ścieražonaj.

V. Jak miž cierniaŭ kalučych kwietka lilija,
R. Tak miž dočak Adama Najświaciejša Maryja.
V. Boža, pasłuchaj malitwy našaj,
R. I hołas naš niachaj da Ciable dojdzie.

Malemsia!

O Maryja, świataja nieba Karalewa
I h. d.

Na dziawiatuju.

Prybudź da nas na pomač...
Chwała Ajcu i Synu...
(jak na Zaranicu).

Himn 5.

Maci zbaŭleńnia świetu, budź-ža pazdraŭlona,
Nad ścieny izraela, nad wieży ŭzwyšona.
Ty zaŭsiody harela miłaści płamieńniem,
Ty strašna z Božaj łaski piekła pakaleń[illegible]m.
Z žančynaŭ najmužniejša, Ju[illegible] wajaŭnica,
Nowaha Dawida Matuchna Dziawica,
Radzicielka ažyŭcy Ehiptu — Rachela,
Maryja, Niepawinna Maci Zbawiciela.

V. Strojnaść Dziewy Maryi chto-ž apiajeć dawoli,
R. Cieni hrechu ŭ žyćci jej nia było nikoli.
V. Boža, pasłuchaj malitwy našaj,
R. I hołas naš niachaj da Ciable dojdzie.

Malemsia!

O Maryja, świataja nieba Karalewa
I h. d.

Na wiačerniuju.

Prybudź da nas na pomač...
Chwała Ajcu i Synu...
(jak na Zaranicu).

Himn 6.

Budź prywitana, Pani, Karaleŭna lilij,
Ty jość Hadzińnik cnoty dy z cudoŭnych linij.
Sonca na im pramieńni anielskija sieje,
Maryja miž pramieńniaŭ, jak kwietka jaśnieje.
Maryja nam zaŭsiody świecić jak zarnica.
Jana praz swajho Syna zbaŭleńnia krynica.
Miž asotaŭ lilejka, smokaŭ asilila,
Jak miesiac u paŭnočy ludziam zaświacila.

V. Praz mianie ŭzyjšła świetu jasnaja zarnica,
R. Ziamlu ja aharnuła, jak zorna imhlica.
V. Boža, pasłuchaj malitwy našaj,
R. I hołas naš niachaj da Ciable dojdzie.

Malemsia!

O Maryja, świataja nieba Karalewa
I h. d.

Na Kampi ty.

Prośba Twaja, Maryja, nas uspamahaje,
Syn Twoj, Chrystus, a Boh naš, chaj nam spahadaje.
Prybudź da nas na pomač...
Chwała Ajcu i Synu...
(jak na Zaranicu).

Himn 7.

Budź prywitana Maci ŭ čystacie dziawočaj,
Jaśniejšaja za zory tajomnaj paŭnočy.
Twaja dziŭnaja čystaść boskaje stupieni,
Kniahinia Ty aniołaŭ u wianku z zialeni.
Matuchna Božaj łaski, hrešnych zorka jasna,
Błudnym na žyćcia mory Ty nadzieja ščasna.

Brama raju, zdaroŭje ŭ Twajej abaronie,
Daj Boha nam ubačyć na hornym Syjonie.

V. Maryja, Twajo imia jak alej na rany,
R. Twoj woblik światy dla nas ukachany.
V. Boža, pasłuchaj malitwy našaj.
R. I holas naš niachaj da Ciabie dojd[illegible].

Malemsia!

O Maryja, świataja nieba Karalewa i h. d.

Achwiarawańnie.

Świataj Pańnie z paklonam molby achwiarujma,
Žyćcio Jaje i cnoty ŭ swaim sercy čujma.
Prasima, kab da Boha nam šlach pakazala,
Kab u ciažkaj hadzinie nas uspamahala.

Antyfona.

Maryja była wolnaj ad pierwarodnaj zmazy — i ŭ Joj ani znaku hrachowaj skazy.

R. ŭ swaim čystym Začaćci Maryja była Bohu mila.
V. Prosim, kab za nas hrešnych Jaho umalila.

Malemsia!

Boža, Ty što praz Niepawinnaja Začaćcie Dziewy Maryi dastojnaje pamieškańnie Synu Twajmu pryhatowiŭ — i dziela Jahonaj śmierci Maryju ŭchawaŭ ad pierwarodnaj skazy, — prosim Ciabie, daj nam, — kab my praz Jaje zastupnictwa byli wolny ad usiałakaha hrechu i niepawinnymi da Ciabie pryjści zasłužyli. — Praz Jezusa Chrystusa, Pana našaha, katory z Taboju ŭ jednaści Ducha Światoha žywie i panuje Boh na wieki wiečny.

Amen.

Niekatoryja kaścielnyja śpiewy.

Asperges me...

Asperges me, Domine, hyssopo et mundabor, lavabis me et super nivem dealbabor.

Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam Tuam.

Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto, sicut erat in principio et nunc et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

Asperges me, Domine, hyssopo et mundabor, lavabis me et super nivem dealbabor.

V. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

R. Et salutare Tuum da nobis.

Oremus.

Praesta nobis, quaesumus Domine, hac aqua aspersis, sanitatem corporis, integritatem mentis, tutelam salutis, securitatem spei, corroborationem fidei. Per Christum Dominum nostrum.

Amen.

Pry wystaŭleńni Najświaciejšaha Sakramentu.

Budź zaŭsiody pachwalony,
Ad usich nas prasłaŭlony,
Najświaciejšy Sakramant
Naš niabiesny Traktamant.

Pry schawańni Najświaciejšaha Sakramentu.

Budź wiečna pachwalony, Najświaciejšy Sakrament, praŭdziwaje Ciela i Kroŭ Pana našaha Jezusa Chrystusa.

O salutaris Hostia.

O salutaris Hostia!
Quae coeli pandis ostium,
Bella premunt hostilia
Da robur, fer auxilium.

Uni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria,
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria. Amen.

Tantum ergo.

Tantum ergo Sacramentum,
Veneremur cernui:
Et antiquum documentum
Novo cedat ritui:
Praestet fides supplementum
Sensuum defectui.

Genitori, Genitoque
Laus et jubilatio,
Salus, honor, virtus quoque
Sit et benedictio:
Procedenti ab utroque
Compar sit laudatio. Amen.

Panem de coelo praestitisti eis,
(Alleluja).
Omne delectamentum in se habentem,
(Alleluja).

Oremus.

Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili passionis tuae memoriam reliquisti: tribue, quaesumus, ita nos corporis et sanguinis tui sacra mysteria venerari; ut redemptionis tuae fructum in nobis jugiter sentiamus: Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.

Rex Christe.

Rex Christe primogenite,
Agnelle Dei mystice,
Virtutum fons, vita,
Mundi caro viva;
Divinitatis Hostia,
Aeterni Patris victima,
Omnium Plasmator,
Mundi Restaurator,
Tuo nos Corpore refice
Sacroque Sanguine abluе
Sordes nostrae culpae—
Jesu Christe.

Te Deum...

Te Deum laudámus: * te Dóminum confitémur.

Te aetérnum Patrem * omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli, * tibi coeli, et universae Potestates:

Tibi Chérubim et Séraphim, * incessábili voce proclámant:

Sanctus, * Sanctus, * Sanctus * Dóminus Deus Sábaoth.

Pleni sunt coeli et terra * majestátis glóriae tuae.

Te gloriósus * Apostolórum chorus.

Te Prophetárum * laudábilis número.

Te Mártyrum candidátus * laudat exércitus.

Te per orbem terrárum * sancta confitétur Ecclésia:

Patrem * imménsae majestátis,

Venerándum tuum verum * et únicum Filium,

Sanctum quoque * Paráclitum Spíritum.

Tu Rex glóriae * Christe.

Tu Patris * sempitérnus es Filius.

Tu ad liberandum suscepturus hóminem, * non horruisti Vírginis úterum.

Tu, devícto mortis acúleo, * aperuisti credéntibus regna coelorum.

Tu ad déxteram Dei sedes, * in gloria Patris.

Judex crederis * esse ventúrus.

Te ergo quaesumus, tuis famulis súbveni, * quos pretioso sanguine redemisti.

Aeterna fac cum sanctis tuis: * in gloria numerari.

Salvum fac populum tuum Domine, * et benedic haereditati tuae.

Et rege eos, * et extolle illos usque in aeternum.

Per singulos dies * benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in saeculum, * et in saeculum saeculi.

Dignare Domine die isto * sine peccato nos custodire.

Miserere nostri Domine: * miserere nostri.

Fiat misericordia tua Domine super nos, * quemadmodum speravimus in te.

In te Domine speravi: * non confundar in aeternum.

Bielaruski Relihijny Himn.

Boża, što kaliś narody
Na asobki padzialiŭ
I chacieŭ, kab narod kožny
Mowaj rodnaj hawaryŭ.
Ūzhlań-ža na narod biazdolny
Bielaruski, što k Table
Holas cichi, padniawolny,
Ū pakornaj šie malbie.

Aśwlaci naš rozum wieraj,
I nadzieju ū dušu ūli,
Dy ahoń lubowi ščyraj
Ū sercach našych zapalił
Daj, kab zierniatka prabudy
Zalacieła ū kožny kut
Bielarusi, kab usiudy
Uzyjšło i tam i tut.

Kab runieła, wypływała,
Krasawała, nalita
I, naśpieŭšy, ū tok niamała
Ūmalotu prynlasło.
Pamaży nam, Boża miły,
Prabudzicca da žyćcia,
Udziaił parady, siły,
Kab nia zbilisia z pućcia.

Dyk żywi-ž Ty i krasujsia,
Naša Maci, Bielaruś,
Da krajoŭ čužych raŭnujsia,
Jści dziaciej k sabie prymuś.
Chaj biarucca da raboty,
Dom narodny budawać,
I bahaciacca u cnoty,
Kab pasia im raj dastać.

ŻMIEST.

str.

Pradmowa da I-ha wydańnia . . 3
Pradmowa da II-ha wydańnia . . —

Čaść I.
Paciery i Katechizmy.

Paciery 4
Katechizmy 6

Čaść II.
Malitwy.

Malitwy ranišnija 6
Malitwy wiačornyja 8
Aniol Pański 9

Razmyšleńni na kožny dzień tydnia:

Niadziela 10
Paniadziełak 11
Aŭtorak . . . . . —
Sierada 12
Čaćwier 13
Piatnica . . . . . —
Subota 14

Malitwy światočnyja 16

Malitwy padčas imšy św. (uziatyja z Liturhii) . . . . —
Malitwy padčas imšy św. (uziatyja z razmyšleńniaŭ) . . 30
Malitwy paśla cichaj imšy św. . 34
Bahasłaŭleny Boh 35
Niešpary . . . . . —

Čaść III.
Sakramenty.

Chrost i Kryžmawańnie 38
Pakuta i Eŭcharystyja 39
Malitwy prad spowiedziaj . . . 40
Rachunak sumleńnia . . . . . —
Malitwy pa spowiedzi 42
Pakutnyja Psalmy . . . . . —
Malitwy prad Kamunijaj . . . 46
Malitwy pa Kamunii 47
Malitwa prad wobrazam Ukryžavanaha Spasa 48

str.

Kapłanstwa (świataństwa) . . . 49
Malitwa za św. Ajca . . . . . —
Malitwa za Biskupaŭ i Kapłanaŭ. —
Žanimstwa 50
Malitwa maładych . . . . . —
Apošniaje Namaščeńnie . . . —
Malitwa chworaha 51

Čaść IV.
Litanii.

Litanija da Najśw. Imieńnia Jezus 52
Litanija da Najśw. Serca Jezusa 54
Akt paświačeńnia cełaha rodu ludzkoha Najświaciejšamu Sercu Jezusa 56
Litanija da Najśw. Dziewy Maryi (Loretańskaja) 57
Twajej abaronie... 59
Litanija da ŭsich światych . . —
Litanija da św. Jozefa 61

Čaść V.
Nabožnyja pieśni

Pieśnia ranišniaja 63
Pieśnia pry pracy 64
Pieśnia wiačornaja . . . . . —
Pieśnia pierad imšoju . . . . —

Na pracesiju.

Boža, wiačystaj dabracie addany
Twaja česć, chwała 65
Pad Twaje prychodzim dźwiery . —

Suplikacyi:

Suplikacyja: I . . . . . —
„ II 66

Paśla imšy św.

Boh naš prypynak . . . . . —

Pa Niešpary.

Dobraj noču, Jezu . . . . . —

Na Božaje Naradžeńnie.

Pakazałaś z nieba jasnaść . . 67
Aniel skazaŭ pastuškam . . . —
Ziamla i nieba . . . . . —
Ú načnuju cišš 68
Naradziŭsia, nam źjawiŭsia . . —
Pryjšli — prylacieli 69
Boh pryniaŭ ludzkoje ciela . . —
Pastuški spali . . . . . —
Pastuški piajali . . . . . —
Naradziŭsia Chrystus-Boh . . 70

	str.
Pasluchajcie wy, ludzi	70
Nočka cichaja, zaryste	—
Na Wialiki Post.	
Nabožnym sercam	—
Światy Kryžu	71
Jezu Chryste	72
Na kryž prybity	—
Jezu, Boža milaserny	—
Na Wialikdzień.	
Wiasioły dzień	73
Radujmosia, chryścijanie	—
Na Božaje Ciela.	
Uwieś świet	74
Zrabiecie miesca	—
Da Najśw. Serca Jezusa.	
Serca Jezusa	—
Bahasłaŭ	75
Da Matki Boskaj.	
Witaj Maryja	—
Pazwoł, Maci, prywitaci	—
Wostrabramska Maci Boża	76
O Maryja, Matka Boha	—
Matačka Božaja	—
Maci pad kryžom stajała (Stabat Mater)	—
Ab apiecy Boskaj.	
Chto tolki zdasca	77
Piešni roznyja.	
O moj Boża!	78
My chočam Boha	—
Prad vočy Twaje, Boža	79
Zaūsiody, moj Boža	—
Chryste, widziš majo serca	—
O Boža, Spasie naš	—
Piešni—psalmy. (Mohuć być śpiawany pry pachowinach).	
Ščaśliwy, chto ū radu	80
Chwalema Boha	—
Z žalu biazdonnia	—
Ledź tolki	81
Chwalecie Boha	—
Dzień toj hniewu (Dies Irae)	—
Salve Regina	82
Officyjum N. Dziewy Maryi Niepawinnaha Začaćcia (Hadzinki)	—

	str.
Niekatoryja kaścielnyja śpiewy.	
Asperges me	85
Pry wystaŭleńni Najświaciejšaha Sakramentu	—
Pry schawańni Najświaciejšaha Sakramentu	—
O salutaris Hostia	—
Tantum ergo	86
Rex Christe	—
Te Deum	—
Biełaruski Relihijny Himn	87

Św. Augustyn

Выданьне БКГ
Рэдактар М. Клімовіч
Фатограф У. Літомін
Мастак Л. Цвіканава
Друк МН «БДФ» замова № 546 наклад 2000 асоб.